श्री कर्पूर प्रकर

तथा

कस्तूरी प्रकरणना शब्दार्थ.

संशोधन करी छपावी प्रसिद्ध करनार,

शा. बालाभाई ककलभाई.

अमदावाद.

संवत् १९८१. प्रत ५००. सन १९२५

शान्तिविजय प्रिन्टींग प्रेसमा ईश्वरलाल केशवलाले

अने माणेकलाल माधवजीए छाप्यु.

ठीकवा चोकी, अमदावाद.

कर्पूर प्रकरना शब्दार्थ.

श्लोक (१) लो.

कर्पूर प्रकर कपूरना समुह सरखो
शमामृतरसे शमतारूपी अमृत रसने विषे
वक्रेन्दु मुखरूपी चंद्रने विषे
चद्रा तप चंद्रनी ज्योत्स्ना सरखो
शुक्ल ध्यान केवळ ज्ञान
तरु वृक्ष प्रसुन पुष्प
निचय समुह सरखा
पुण्याब्धि पुण्यरूपी समुद्रनेविषे
फेनोदय फीणना उदय सरखो
मुक्तिश्री मुक्तिरूपी लक्ष्मीना
करपीडने विवाहमा
अच्छसिचयः निर्मळ वस्त्रसमान
वाक्काम धेनो वाणीरूपी कामधेनुना
पय दुध समान
व्याख्या व्याख्यान वखते
लक्ष्य देखातो
जिनेश जीनेश्वर भगवानना
पेशल मनोहर रद दातनो
ज्योतिश् तेजनो चय समुह
पातु रक्षण करो
वः तमोने ॥ १ ॥

श्लोक (२) जो.

भव्याः हे भव्य प्राणीओ
लब्ध्वा पामीने
आर्यदेश आर्य देशने
कथमपि कोइपण प्रकारे

नृपभव મનુષ્ય ભવને
सत्कुल સારા કુલને
साधुसग સાધુના સમાગમને
बोध ઉપદેશ વચનને
देवादिशक्ती દેવ, ગુરૂ, અને
ધર્મને વિષે શક્તિને
कुरुत કરો शम ઉપશમ
यति સાધુપણુ અને
श्रावकत्वव्रतानि શ્રાવકના ૧૨
વ્રતોને
सप्तक्षेत्री સાત ક્ષેત્ર
जिनार्चा જીન પૂજન
नय ન્યાય विनय વિનય
सुवैराग्य સારો વૈરાગ્ય
दानादि દાન વિગેરે (શીલતપ)ની
पुष्टिम् પુષ્ટિને
शब्द શબ્દ (સ્પર્શ રૂપ રસ ગંધ)
द्युत ઘુત(જુગટુ) માસ,સુરાપાન
कुघादे. ક્રોધ, માન, માયા, લોભ
વિગેરે

जय જયને अपि પણ
सुकृताहेषु પુણ્ય દિવસોને વિષે
सत्कर्म સારા કાર્યને
मुक्त्यै મોક્ષને માટે ॥ ૨ ॥

श्लोक (૩) જો

कोऽपि કોઇ પણ स्यात હોય
लघुकर्मक હલકા કર્મવાળો
सुकृतधी પુણ્ય બુદ્ધિવાળો
देशेऽपि દેશમા પણ
अनार्ये અનાર્ય એવા
स्वत પોતાની મેળે
तस्य તેને अपि પણ
आर्द्रकुमारवत् આર્દ્ર કુમારની પેઠે
गुणचय ગુણનો સમુહ
किन्तु પરંતુ
आर्यदेशाश्रयात આર્ય દેશના
આશ્રયથી
क्षाराब्धौ ખારા સમુદ્રમા
शशिन: ચંદ્રની अथ અને

कौस्तुभमणेः કૌસ્તુભમણિની
मा તે श्री શાભા
कुत ક્યાથી या જે
अभवत् હાય
गंगाशालिनि ગંગાવડે શાભતા
शंभुमूर्ध्नि મહાદેવના મસ્તક ઉપર
कमलागारे લક્ષ્મીના સ્થાનરૂપએવા
हरेः વિષ્ણુના च અને
उरसि છાતિને વિષે ॥ ३ ॥

श्लोक (४) थो

आर्य આર્ય देश દેશને
अवाप्य પામીને
धर्म रहितः ધર્મ વિનાનો
अपि પણ अन्यस्य બીજાની
धर्मक्रिया ધર્મ ક્રિયાને (અને)
धर्मस्थान ધર્મના સ્થાનના
महान् ઉત્સવોને च અને
वीक्ष्य જોઇને (અને)
सुगुरोः સારા ગુરૂ પાસેથી
श्रुत्वा સાંભળીને
च અને धर्मं ધર્મને
क्वचित् કાઇ વખતે
बोध બોધને याति પામે છે
कुलोत्थ કુલ પરંપરાથી
नास्तिकमतः નાસ્તિક મતવાળો
भूपः રાજા प्रदेशी પ્રદેશી (નામે)
यथा જેવી રીતે सत्य સાચું છે
चंदन संगिन' ચંદનના
સમાગમવાળા
क्षितिरुह વૃક્ષો न નહીં
अन्येऽपि બીજાએ પણ
किम् શુ
चंदनाः ચંદન વૃક્ષો ॥ ४ ॥

श्लोक (५) मो

उत्सर्पिणी ઉત્સર્પિણી અને
अवसर्पिणी અવસર્પિણીઓને
क्षिति પૃથ્વીકાય
मरुत् વાયુકાય तेजस् તેઉકાય

अप्सु અપ્કાયને વિષે
असंख्याः અગણીત
नयेत् પામે (ભમે)
समाष्टौ સાત આઠ
तु વળી भवान् ભવોને
तिरश्चि તિર્યંચને વિષે
मनुज મનુષ્યને વિષે
जीवः જીવ अतरे સમયે
अत्र આ अस्य આનુ (જીવનુ)
चेत् જો धर्मः ધર્મ હોય तत् તો
धरणेद्रवत्स॰ ધરણેદ્રવત્સ (નામે)
सुगति સારી ગતિને
प्राप्नोति પામે છે
तिर्यड तिर्यंच
अपि પણ ॥ ५ ॥

श्लोक (६) ठो.

काल વખત प्राणि જીવ
भवाः ભવ (અવતાર સસાર)
अनादिनिधनाः આદિ અત રહીત
(છે) જન્મ મરણ રહીત
तत् તે કારણ માટે
सर्वजातौ સર્વ જાતિમા
सदा નિરતર जीवेन જીવે
भ्रमता ભમતા
मुहूर्त બે ઘડીવાર अपि પણ
हि નિશ્ચે प्राप्त પમાયુ
न નહી किञ्चित કઇક
हितम હિત (સર્વરૂપ સુખ)
मुक्ता મોતીની
सुक्तिकया છીપથી
इव જેમ वारि પાણી
मणिकृत મણિ કરનારૂ
वार्धौ સમુદ્રમા
कचित् કોઇ વખત
दैवत દૈવ યોગે
तत् તે કારણ માટે
प्राप्य પામીને अथ હવે
सकबलेन સકબલ નામે (અને)
शबलेन શબલ નામે

तृष्णा બગાદની   इव પેઠે
धार्य ધારણ કરવું
श्रिये (મોક્ષ) લક્ષ્મીને માટે ॥૬॥

श्लोक (૭) મો.

क्षत्रे ખેતરમાં   न નહીં
अमल वालुके નિર્મળ રેતીવાળા
च અને
लवणा कीर्णे ખારાસવાળા
च અને   रोहेत उગે
यथा જેમ   बीज બીજ
किंचित કંઈપણ   इह આ
अखिल સમગ્ર (નહીં ખેડેલામાં)
च અને   फलति ફળે છે
क्षात्रे ખેડેલા ખેતરમાં च અને
नानाफलै ઘણા ફળોવડે
देवे દેવ ભવમાં
नैरयिके નારકી ભવમાં
तिरश्चि પશુ યોનિમાં
मनुजे મનુષ્ય ભવમાં

श्रेय: प्रसूति: કલ્યાણની ઉત્પત્તિ
तथा તેવી રીતે
तस्मात તે કારણ માટે
मेघकुमारवत મેઘકુમારની પેઠે
नरभवे મનુષ્ય ભવમાં
अनतश्रिये મોક્ષ લક્ષ્મીને માટે
त्वर्यता ઉતાવળ કરો ॥ ૭ ॥

श्लोक (૮) મો.

वेलाकूले સમુદ્ર સમાન
महति મોટા
नृभवे મનુષ્ય ભવમાં
प्राक् પૂર્વે
प्रसन्नेदुवत् પ્રસનચંદ્રરાજાની પેઠે
तत તે કારણ માટે
जीवा: જીવો
मूढश्लथ दृढधिय: મૂઢ, શ્લથ,
        દૃઢ, બુદ્ધિવાળા
क्रीणते પ્રાપ્ત કરે છે
कर्मवस्तु કર્મ વસ્તુને

क्रूरा क्रुर એવી
गुप्ति ગુપ્તિ
कुगति युगलीवर्णकः નરક તિર્યંકરૂપ જે ગતિનુ યુગલ તેનો છે
स्व સ્વર્ગ [વર્ણક જેમા
दुरत દુઃખે કરીને અંત આવે એવો
येन જેનાવડે
अते મરણાંતે
स्यात् હોય
शिवपुर મોક્ષપુર
उरुस्फूर्त्ति મોટા પ્રકારારૂપ વાળુ
तथा તેમને
क्रमेण અનુક્રમે ॥ ८ ॥

श्लोक (९) मो

तत् તે કારણ માટે
तादृश તેવા પ્રકારનો
अभव्यपितु અભવ્ય છે બાપ જેનો એવો
सुतः પુત્ર
अपि પણ
धर्मालस ધર્મનેવિષે આલસવાળો
य જે
सुलसः સુલસ નામે
अभवत् હોતો હવો
न નહીં
सः તે
किम શુ
विषाहेः ઝેરી સાપથી
विषहृत् ઝેર હરણ કરનાર
मणि મણિ
तत् તે
पकात् કાદવથકી
न નહી
वा અથવા
श्रीसदन લક્ષ્મીના ઘરરૂપ
सरोज કમલ ॥ ९ ॥

श्लोक (१०) मो

बोधाय બોધને માટે
सद्धर्म कुलोद्भवाः સારા ધર્મવાળા કુળમા ઉત્પન્ન થએલીઓ
स्त्रियः સ્ત્રિયો
अपि પણ
उदायनस्य ઉદાયન રાજાની
इव પેઠે
पुरा પહેલા
प्रभावती પ્રભાવતી(રાણીનીપેઠે)
सत्तीर्थता સારૂ તીર્થપણુ
किम શુ
जलधेः સમુદ્રનુ
न નથી
गगया ગંગાવડે
सद्वृत्तता સપૂર્ણ ગોળાશપણુ

वा અથવા
शशिनः ચંદ્રનું न નથી
राकया પુનમવડે ॥ ૧૦ ॥

श्लोक (૧૧) મો

जीवादितत्वविकल्पैः જીવાદિ તત્વથી
विपुलै વિસ્તારવાળા गृहीत
तपोभिः તપોવડે
मुक्तः મુક્ત न નથી
तामलि' તામલી નામે
अजात નથી થયો
सुसाधुसंगः સારા સાધુને। સમાગમ જેને
कः કોણુ
स्वर्णसिद्धिं સોનાની સિદ્ધિને
अधिगच्छति મેળવે છે
कूटकल्पैः મિથ્યા ઔષધિઓવડે
कः કોણુ वा અથવા
अम्बुधिम् સમુદ્રને तरति તરે છે
जर्जरयानपात्रै ભાગેલા વહાણથી જીર્ણ ॥ ૧૧ ॥

श्लोक (૧૨) મો.

गिरिपुष्प ગિરિનામેઅનેપુષ્પનામે
शुकौ બે પોપટ इव જેમ
अमल નિર્મળ अगी પ્રાણી
गुण ગુણને।
नाशोदय નાશ અને ઉદય તેને
भाग् ભજનારા
जड મૂર્ખ (અને)
ज्ञ જ્ઞાની (ના)
सगात् સમાગમથી
जलद મેઘનું अंबु પાણી
विष ઝેર सुधा અમૃત
च અને न નહી
स्यात् થાય कनकद्रौ ધતુરામાં
च અને किम् શું
इक्षुकानने શેલડીના વનને વિષે
च અને ॥ ૧૨ ॥

श्लोक (૧૩) મો.

प्राप्य પામીને अल्पम् થોડું

अपि પણ — अमल નિર્મળ
बोधवचः બોધનું વચન
चिलाती पुत्र ચિલાતી પુત્ર
यथा જેવી રીત
अघमलीन પાપથી મલીન એવો
अपि પણ — बिभर्त्ति ધારણ કરે છે
शुद्धिम शुद्धिने — किम શું
कोटिवेधिरस કરોડો જાણ તપાવે-
 લા લોઢાને સોનું બનાવનાર રસ
चदनरत्नबिंदु ચંદનરત્નના ટીપાના
स्पर्शेऽपि અડકવાથી પણ
हेम સોનું — शिशिर ઠંડું
च અને — न નથી
तप्त लोह તપેલું લોઢું ॥ १३ ॥

श्लोक (१४) मो.

द्वेषे અપ્રીયને વિષે — अपि પણ
बोधकवचः બોધકારી વચનનું
श्रवणम् શ્રવણ — विधाय કરીને
स्यात् હોય
रौहिणेय રોહિણેય (નામેચોર)ની
इव પેઠે — जतु પ્રાણી
उदारलाभः અત્યંત લાભ
क्वाथः ઉકાળો
अप्रियः અપ્રિય — अपि પણ
सरुजा રોગીઓને
सुखदः સુખ આપનારો
रविः સૂર્ય — वा અથવા
संतापकः તાપકારી — अपि પણ
जगदंगभृता જગતના પ્રાણીઓને
हिताय હિતને માટે ॥ १४ ॥

श्लोक (१५) मो.

क કોણ (કોઈ)
अपि પણ — अन्य બીજો
एव નિશ્ચે (નક્કી)
महिमा પ્રભાવ — ननु નિશ્ચે
शुद्ध दृष्टेः શુદ્ધ દ્રષ્ટિવાળાને
 (નિર્મળ સમકિતવાળાને)
यत् જે કારણ માટે

श्रेणिक श्रेणिक राजा
हि निश्चे
अविरत नहि विरतीवाळो
अपि पण जिन जीन
अत्र अही भावी थशे
पुण्यार्गलः अधिक पुण्यवाळो
किम शु इतरः सामान्य (जन)
अपि पण न नहि
सार्वभौमः चक्रवर्ति
रूपच्युतः रूप रहित
अपि पण
अधिगुण. अधिक गुणवान
त्रिजगत् त्रण जगतथी
नतः नमायेलो
च अने ॥ १५ ॥

श्लोक (१६) मो

तत् ते दर्शनम दर्शन
किमपि कोइपण (अपूर्व) सा ते
सुलसा सुलसा (नामे श्राविका)
आप पामी
येन जेनावडे (जे दर्शनवडे)
प्रादात आपता हवा (प्रशसा
जिनः जीन [करता हवा)
अपि पण माहिमान महिमाने
अमान माप रहित (घणा)
अस्यै आने (सुलसाने)
नैर्मल्यत निर्मलपणाथी
शशिकला चद्रनी कला
न नहि च अने
केतकीत्व केतकी (केवडानु पुष्प)
पणाने
मालातुला माळापणाने च अने
हरमूर्ध्नि माहादेवना मस्तक उपर
बभार धारण करती हवी
गगा गगा ॥ १६ ॥

श्लोक (१७) मो

दूरे दुर अर्हत अरिहत
अस्तु रहो [भगवाननी

महनादि પૂજા વિગેરે
नति નમસ્કારની
इच्छया ઇચ્છાવડે अपि પણ
श्रेयः सुरः શ્રેષ્ટ દેવ
अजनि થયો न નહીં
सेडुक સેડુક (નામે બ્રાહ્મણ)
दर्दुरः દેડકો किम શું
कल्पद्रुमः કલ્પવૃક્ષ
स्मरणतः સ્મરણ કરવાથી
अपि પણ न નહિ किम શું
फलाय ફલને માટે
पार्श्वे પાસે (સમીપમા)
अपि પણ वा અથવા
मृगमद કસ્તુરી न નહિ
हि નિશ્ચે
सौरभाय સુગંધને માટે ॥१७॥

श्लोक (१८) मो.

ध्यात ધ્યાન કરાએલા
परोक्षे પરોક્ષમા अपि પણ
जिनः જીન (ભગવાન)
त्रिशुद्धया ત્રણ શુદ્ધિ વડે
(મન વચન કાયા)
जीर्णाभिध જીર્ણાભિધ (નામે)
श्रेष्ठिवत् શેઠની પેઠે
इष्टसिद्धयै ઇચ્છીતની સિદ્ધિમાટે
सिंधुप्रवृद्धयै સમુદ્રની વૃદ્ધિ માટે
कुमुद् પોયણા (એકજાતનાપુંપ)
ओघ સમુહની [ના
लक्ष्मै શોભા માટે
चकोर ચકોર(એકજાતનુપક્ષિ)ના
तुष्टै સંતોષ માટે विधुः ચંદ્ર
अभ्रगः આકાશમા રહેલો
अपि પણ ॥ १८ ॥

श्लोक (१९) मो.

नव्यः નવો गुरुः ગુરૂ
सुरतरुः કલ્પવૃક્ષ
विहितामितर्द्धिः કરીછે અમાપ
यत જે કારણ માટે [સમૃદ્ધિજેણે

१२३२८

केवलाय કેવલ જ્ઞાનને માટે
कवलार्थिषु કોળીઆનાઅર્થિઓને
गौतमः ગૌતમ રૂષિ
अभूत् થયા
तापालुरे તાપથી આખળ થએલાને
अमृतरसः અમૃત રસ किमु શુ
शैत्यम् ઠંડકને एव જ (નિશ્ચે)
न નહી प्रार्थितः પ્રાર્થનાકરાએલો
अपि પણ वितरति આપે છે
अजरामरत्व અજરામરપણુ ।१९।

श्लोक (२०) मो.

कुबोधमतयः કુત્સિત જ્ઞાનવાળા
अभितः સમગપણાથી
कुगुरवः કુત્સિત ગુરૂઓ
जमाल्यादिवत् જમાલ્યાદિની પેઠે
पुनः ફરીથી
क्वचन કોઈપણ જગ્યાએ
वज्रवन વજ્ર સ્વામીની પેઠે
सुगुरवः સારા ગુરૂઓ

अमलाः નિર્મલ (પાપરહીત)
जन्मतः જન્મથી આરંભીને
करीर કેરડો (અને)
पिचुमदवन् લીબડાની પેઠે
घनमारमचदनाः કપૂર અને શ્રેષ્ઠ
घनाः ઘણા [ચંદન
न નહી च અને
खरोष्ट्रवन ગધેડા અને ઉટની પેઠે
जयतुरग શ્રેષ્ઠ ઘોડો
भद्रद्विपा શ્રેષ્ઠ હાથી ॥ २० ॥

श्लोक (२१) मो.

विज्ञाय જાણીને
धन्याः ધન્ય પુરૂષો
जिनधर्ममर्म જીન ધર્મના મર્મને
रज्यति રાજી થાય છે
शय्यभववत् શય્યભવની પેઠે
न નહી जाड्ये મૂર્ખતાને વિષે
पीत्वा પીઇને सिता સાકરવડે
भावित મિશ્રિત

धेनुदुग्ध ગાયના દુધને
कः કોણ वा અથવા
आम्लतक्र ખાટી છાશ
अर्कपयासि આકડાના દુધને
पश्येत् જુવે ॥ ૨૧ ॥

श्लोक (૨૨) મો.

लब्धे મેળવે સતે (પામે સતે)
जडः મૂર્ખ कः अपि કોઇ પણ
हितं હિતકારક એવાય अपि પણ
धर्मे ધર્મ (પામે સતે)
स्तौति વખાણે છે
अक्षसौख्यानि ઇંદ્રીઓના સુખોને
शशी શશી (રાજાની પેઠે)
इव પેઠે राजा રાજા (શશી) નામે
न નહી पकज કમલને
भेक દેડકો उपैति પામે છે
पक कादवने क्रमेलकः ઊંટ न નહી
आम्र આંબાને इयर्ति પામે છે
निम्बम् લીંબડાને ॥ ૨૨ ॥

श्लोक (૨૩) મો

अष्टाब्दः આઠ વર્ષના
अपि પણ
तथाविध તેવા પ્રકારના (દુષ્કર
व्रततपः અહિંસાદિવ્રત, [એવા)
અને બાર પ્રકારના તપ
स्वाध्याय સ્વાધ્યાય (ભણવુ)એવા
कृत्य કાર્યમા
असहः અશક્ત એવાય
अपि પણ उच्चै શ્રેષ્ઠ
ध्यानबलेन ધ્યાનરૂપી બલવડે
कर्मरिपुभि કર્મરૂપી શત્રુઓથી
मुक्तः રહિત (મુકાએલા)
अतिमुक्तः અતિ મુક્ત નામે
मुनि ઋષિ शक्त्या શક્તિવડે
गच्छत તમે જતા (કેમ નથી)
तन् તે કારણ માટે
न નથી किं કેમ (શુ)
हितपथ ધર્મ માર્ગ પ્રત્યે
मुक्त्वा મુકીને

प्रमादोत्तर ઉત્કટ પ્રમાદને
श्रयन्ते સભળાય છે च અને
मदालसा મદાલસાના तनुभुवः પુત્રો
(શરીરથી ઉત્પન્ન થએલા)
बाल्येऽपि બાલ્ય અવસ્થામા પણ
योगोज्वला ધ્યાનથી નિર્મલ
થએલા ॥ २३ ॥

श्लोक (२४) मो.

शील શીલ ને तपः તપ ને
च અને बलदेवमुनिः બલદેવમુનિ
(કૃષ્ણવાસુદેવના મોટાભાઇ)
चरित्वा આચરીને दान દાનને
प्रदाय આપીને रथकृत સુથાર
त्रितये ત્રણનેવિષે(શીલ,તપ,દાન)
अपि પણ अशक्त અસમર્થ
एणः મૃગ मुदा હર્ષવડે
तदनुमोदनया તેની અનુમોદનાથી
બલદેવના શીલ તપ દાનને
सुरः દેવ [વખાણવાથી
अभूत થયો योगात् સમાધીથી
हि જે કારણ માટે
सिद्धिम સિદ્ધિને अगमत् પામ્યો
चतुरगितादि ચતુરગીપુરૂષ ॥२४

श्लोक (२५) मो.

शमेन શમતાથી
सिध्यन्ति સિદ્ધ થાય છે
मतानि વાંછીતો
कृष्णानुजर्षिवत् કૃષ્ણના
तीव्रतपः આકરૂ તપ
अस्तु હો वा અથવા मा ના
दिनाधिनाथेन સૂર્યથી
कृते કરે સતે
अन्नपाके અન્ન પાકવામા
सधुक्षण સળગાવવાને
क કોણ कुरुते કરે છે
अनलस्य અગ્નિના ॥ २५ ॥

श्लोक (२६) मो.

प्रीत्यै પ્રીતિને માટે

शमी शमतावाळो
स्वपरयोः पोताने विषे तथा पा
अपि पण रकाने विषे
चण्डरुद्रशिष्य चण्डरुद्रनो शिष्य
यथा जेम आत्मनि पोताने विषे
गुरौ गुरुने विषे अपि पण
कवलर्द्धर्या केवळज्ञाननी समृद्धिवडे
सप्तर्षिसंगतिम सप्तर्षिनासमागमने
अवाप्य पामीने
विशाखनामा विशाख नामे
चौर चोर अपि पण
अभूत थयो
विलसन विलास पामती छे
उज्वलदिव्यशक्तिः उजळी दिव्य
शक्ति जेनी ॥ २६ ॥

श्लोक (२७) मो.

व्रतम व्रत अपि पण
बहुचीर्णम् बहु काळ सुधी करेलुं
सातिचारम् अतिचार सहीत
कुगत्यै कुगतिने माटे
दिन एक दहाडो
अपि पण शुचि निर्मळ
मुक्त्यै मुक्तिने माटे
कुडरीकादिवत् कुंडरीक अने
तत् ते (व्रत) [पुंडरीकनी पेठे
अहह खेदे दहति बाळे छे
चित्रावारिपूर चित्रा नक्षत्रना
अपि पण [पाणीनो समुह
शष्यम् धान्यने भृशम अत्यंत
अपि पण कृशपाथः थोडुं पाणी
स्वातिजम् स्वाति नक्षत्रमा पडेलुं
पाति रक्षण करे छे
जतुन् प्राणीओने ॥ २७ ॥

श्लोक (२८) मो.

व्रतेन व्रतवडे शुचिना पवित्र
अपि पण किम् शुं अथ हवे
सद्गुरूपास्त्यै सारा गुरुनी उपा-
सना वडे

उदायिनृप ઉદાયી રાજાના
मारक મારનાર
श्रमणवत સાધુની પેઠે
सपापात्मनः પાપી છે આત્મા જેનો
शिरस्थविषहृन માથા ઉપર રહેલો
मणि મણિ જેને [વિષહારી
फणिगणः સર્પોનો સમુહ
किम શું आनंदनः હર્ષકારી સને
चंदनवनस्थितः ચંદનના વનમાં
किम શું अथवा અથવા [રહેલો
जगतापहृन જગતના તાપને દૂર
કરનારો ॥ ૨૮ ॥

श्लोक (૨૯) મો.

साधोः સાધુને अन्हाय જલદી
सिद्धि. સિદ્ધિ (મોક્ષ)
सुचरणकरणैः સારા આચરણોવડે
श्रावकस्य શ્રાવકને अपि પણ
हि જે કારણ માટે स्यात् હોય
मध्यै મધ્યમાં
अष्टाना આઠ (ભવોની મધ્યે)
भवाना ભવો
शशि ચંદ્રમા સરખા
विषद ઉજ્વલ गुण ગુણો વડે
आनंदन હર્ષકારી
आनंद આનંદ (નામે) ના
वृत्तैः વૃતો વડે चेन જે
नौभि નાવો વડે
शीघ्रगाभि' જલદી જનાર
जलधि સમુદ્રના
जलपथै જલ રસ્તેથી
तीरदेशेषु કાઠાના સ્થાનને (કાંઠે)
पाथा મુસાફરો
केचिन् કેટલાક
याति જાય છે आशु જલદી
न નહી अन्ये બીજાઓ
हय અશ્વ (ઘોડા) करभ ઊંટ
रथैः રથોવડે भूपथै જમીનમાર્ગે
किम શું क्रमेण અનુક્રમે ॥૨૯॥

श्लोक (३०) मो.

सम्यक्त्व सम्यक्त्वरूप
उदारतेजाः ઉદાર તેજવાળો
नवनव નવીન નવીન
फलदः ફલદાયક
आवर्तरूप કુંડાળારૂપ
व्रतालिः (બાર) વ્રતની પંક્તિ
વાળો (અને)
सिद्धांतोक्त સિદ્ધાંતમાં કહેલા
एकविंशति એકવીશ
अमल નિર્મલ
गुणगतिः ગુણરૂપ ગતિ છે
જેની (એવો)
श्राद्ध धर्म શ્રાવક ધર્મ રૂપ
तुरगः ઘોડો प्रापय्य પમાડીને
अंत પારને
भवाब्धेः સંસારરૂપી સમુદ્રના
नयति લેઇ જાય છે
शिवपुर મોક્ષનગર પ્રત્યે

कामदेवादिवत् કામદેવાદિ (આ
વકોની) પેઠે
तत् તે કારણ માટે
मिथ्यात्वारीश મિથ્યાત્વરૂપ ગ-
જાના (બ્રહ્મા વિગેરેના)
शंकादिक શંકા, કાંક્ષાદિક
हयहृत અશ્વ ચોરોથી
यत्नतः યત્ન કરીને
रक्षणीयः રક્ષણ કરવાયોગ્યછે ૩૦

श्लोक (३१) मो

अक्षुद्र બીજાના છીદ્રને નહીં
रूपसौम्य રૂપાળો [શોધનારો
विनय વિનય અને
नययुतः ન્યાય યુક્ત
क्रूरताशठ्यमुक्त ક્રુરતા અને મા-
યાવીપણાથી રહીત
मध्यस्थः કદાગ્રહી નહી
(ખોટા આગ્રહવાળો નહી)

दीर्घदर्शी आगળ સારૂ થવાના
વિચારવાળો
परहितनिरतः બીજાના હિતમા
તત્પર
लब्धलक्ष अवसरनो जाणनार
कृतज्ञ કાર્યને જાણનાર
महादाक्षिण्य મારા સરલ સ્વભાવ-
विशेषी विशेषજાણ [વાળો
सदयगुणरुचिः દયાવાળો અને
ગુણને વિષે રૂચિવાળો
सत्कथ સારી વાર્તા કરનાર
पक्षयुक्तः બન્ને પક્ષવાળો
वृद्धार्ह વૃદ્ધ પુરૂષને યોગ્ય
लज्जन લજ્જાવાળો यः જે
शुभजनदयितः સત્પુરૂષોને વહાલો
धर्मरत्नस्य ધર્મરૂપી રત્નને
योग्यः યોગ્ય છે ॥ ૨૧ ॥

श्लोक (૩૨) મો.

धर्माणा ધર્મોની મધ્યે
गुरु મોટો एव નક્કી
जंतुपु પ્રાણીઓને વિષે
दयाधर्मः દયારૂપી ધર્મ
ततः તે કારણ માટે
सस्थित રહેલો છે
श्रीवज्रायुधचक्रवर्ति શ્રીવજાયુધ
सदृशा જેવાની મધ્યે [ચક્રવર્તી
नो નહીં सगमादेः સંગમાદિના
हृदि હૃદયને વિષે [(નામ છે)
चूलया ચૂલિકાને વિષે
कनकाचलस्य મેરૂ પર્વતની
रमते રહે છે कल्पद्रुमः કલ્પવૃક્ષ
नो નહીં मरौ મારવાડમા
किम् શુ च અને
ऐरावण ઐરાવત નામે
वारणः હાથી
कुनृपते હલકા રાજાના
द्वारे બારણે अस्ति હોય છે
यः જે स्वः સ્વર્ગના
पत्तः પતિના (ઇંદ્રના) ॥૩૨॥

श्लोक (૩૩) મો

एका એક એવી

जीवदया જીવદયા एव નિશ્ચે

नित्यसुखदा હમેશા સુખ આપ-

तन તે કારણ માટે नारी છે

नेमिना નેમિ

स्वामिना સ્વામીએ कन्या કન્યા

राज्य રાજ धनादि ધન વિગેરેને

फल्गुतृणवत તુચ્છ તૃણની પેઠે

मत्यज्य તજી દઇને

सा તે (દયા) एव જ

आस्ता અંગીકાર કરી सः તે

अर्हन અરિહંત वा અથવા

अस्य એમને किम શુ

उन्यते કહેવાય

निजहितं પોતાના હિતને માટે

न નહી अन्यः બીજો अपि પણ

मदायते મદ આચરણ કરે છે

किम् શુ कस्यापि કોઇને પણ

अजरामरत्व અજરામ૰પણુ

अथवा અથવા नेष्ट નથી ઇ ટ

सुख સુખ

शाश्वत શાશ્વત એવુ ॥ ૩૩ ॥

श्लोक (૩૪) મો

सकटेऽपि સંકટમા પણ

न નહી महान મોટા પુરુષ

मृषा મિથ્યા, અસત્ય

वदेत બોલે

दत्त દત્ત નામે પુરોહિતના

मातुलक મામા

कालिकार्यवत કાલિકાચાર્યની પે'

चदन ચદન सुरभिः સુગંધ

अश्मघर्षणे પથ્થર ઉપર ઘસે છતે

अपि પણ इक्षु શેલડી

अद्भुतरसः અદ્‌ભુત રસોવાળો)રસ

अपि પણ

पीलने પીલે છતે ॥ ૩૪ ॥

श्लोक (३४) मो

घोरा भयंकर एवी
दुर्गतिम नरक गतिने
गति पामे छे
अलीकलवम थोडुं जुठुं
अपि पण
अभ्यर्थित प्रार्थना करायेलो
अपि पण ब्रुवन बोलतो
वादे विवादमा
नारद नारद अने
पर्वताख्य पर्वत ए बे (नाम)
सुहृदोः मित्रने यत जेवी रीते
वसुः वसु नामे भूपति राजा
चक्रे कराया
अर्चाविधुर पूजा रहित
विरचि ब्रह्मा
अनृतात् जुठाईथी केतकी केवडो
अनिष्टा प्रीति रहीत
मृषा जुठी साक्ष्यात् साक्षीथी
किं शु न नहीं हरिः विष्णु
भवेन महादेवे महितः पूजनीक
सत्यात् सत्य वचनथी
परिक्षाक्षणे परिक्षा वखते ॥३५॥

श्लोक (३६) मो

वैराग्यशस्त्र वैराग्यरूपी शस्त्रथी
हतमोहतम हण्यो छे मोहरूपी
अंधकार जेणे
अमलांतर्दृष्ट्या निर्मल दृष्टिवडे
अपदिष्ट देखाड्या छे अने
परिदृष्ट दीठा छे
हिताहितार्थः हित अने अहित-
नो अर्थ जेणे
चौर अपि चोर पण
शुध्यति शुद्ध थाय छे
शमेन शम वडे
दृढप्रहारी दृढ प्रहारीनी
इव पेठे अपैति नाश पामे छे
वा अथवा

दवजवः દાવાનલનો સમુહ
जलदेन મેઘવડે किं શુ
न નહિ ॥ ૩૬ ॥

श्लोक (૩૭) મો.

नानाकलाविन् ઘણી કલાઓને
अपि પણ જાણનાર
लाघवम् તુચ્છપણાને
गति પામે છે चौर्यात् ચોરીથી
विद्या વિદ્યાવડે नत નમાવ્યું છે
आम्रफल આંબાનુ ફલ જેણે એવો
चौर ચોર (ની) इव પેઠે
प्रियार्थे પ્રિયા–સ્ત્રીને અર્થે
दोषः દોષ महान મોટો
अधिगुणे અધિક ગુણવાળામાં
अपि પણ हि નિશ્ચે
लाछनाय કલંકને માટે
रत्नाकरे સમુદ્રમાં
कुजलवत् ખરાબ(ખારા)પાણીનીપેઠે
शशवत् શશલાના લાંછનની પેઠે
सुधांशौ ચંદ્રમામાં ॥ ૩૭ ॥

श्लोक (૩૮) મો.

स्युः હોય ब्रह्मणा બ્રહ્મચર્યવડે
नृसुरमोक्ष મનુષ્ય દેવ અને
सुखानि સુખો મોક્ષના
किंतु કેમ (પરંતુ) તો કે
जंबुमुने જંબુસ્વામીને
सुभगता સુભગતા
अभिनवा નવી નવી एव ✓
काचिन् કોઇક
भेजुः ભજતી હવીઓ
व्रतम् વ્રતને (દીક્ષાને)
समम साथे
अनेन આ જંબુસ્વામી સાથે
मुदा હર્ષથી (રાજીથી)
प्रियाः સ્ત્રિઓ ताः તે
अन्यारता બીજાઓને વિષે પ્રીતિ
सह સાથે [રહિત
जगाम જતી હવી च અને

केवलश्री કેવળશ્રી (તેપણ ગઇ)
ત્યારપછી કોઇને કેવળજ્ઞાન
થયું નથી ॥ ૩૮ ॥

श्लोक (૩૯) મો

न નહી
ब्रह्मतः ધર્મથી (બ્રહ્મચર્યથી)
सकलशर्मकृतः સમગ્ર સુખને
चलति ચલાયમાન [કરનાર એવા
धीरा ધીર પુરૂષો
सुदर्शनः સુદર્શન શેઠની इव પેઠે
व्यसने સંકટમાં धने ધનમા
अपि પણ शेष શેષનાગ
अब्धि સમુદ્રની वृद्ध મોટી
लहरी લ્હેરોથી
चल ચલાયમાન એવા
शैल પર્વતોથી
वल्गद्, भू ધ્રુજતી એવી પૃથ્વીથી
भुग्नमौलि વાંકો થયોછે મુગટજેનો
अपि એવોય પણ
विश्वंभर જગતના ભારને
बिभर्त्ति ધારણ કરે છે ॥ ૩૯ ॥

श्लोक (૪૦) મો

विश्वोपकारि જગને ઉપકાર
धन ધન [કરનારૂ
अल्प થોડું अपि પણ
प्रशस्य વખાણવા લાયક किम શુ
नदवन નદ ગજાની પેઠે
फलम ફલ अमान અમાપ
परिग्रहेण પરિગ્રહથી
प्रित्यै પ્રિતિને માટે
यथा જેવી રીતે
हिमरुचि ચંદ્રમા न નથી
तथा તેવી રીતે
हिमौघः હિમનો સમુહ
स्यात् હોય वा અથવા
यथा જેવી રીતે
अत्र અહિં (આ જગતમા)
जलद મેઘ जलधि સમુદ્ર

तथा तेवी रीते

न नथी ॥ ४० ॥

श्लोक (४१) मो

धन्यः धन्य छे

परिग्रहमितै परिग्रहना मापथी

सुखभाग् सुख भजनारो

नपापी लोभी नहीं प्राक् पूर्वे

मम्मण मम्मण नामे

वणिक् शेठ

एधहृत् लाकडा लावनार

इश्वर धनवान अपि पण

वद्य वदन करवा लायक

कृतादर कर्यो सत्कार जेनो एवा

अहो आश्चर्य जगतः जगतने

मितश्रीः मापवाळी शोभा जेने

पश्य जुवो के

अधिकाधिकवसु' अधिक अधिक

डिरणवालो अधिक अधिक

शशभृत् चन्द्रमा धनवालो

कलकी कलंकवाळो ॥ ४१ ॥

श्लोक (४२) मो

सीमस्थिते सीमामा रहे छते

जलनिधौ समुद्र

निजकालमाने पोताना कालना मापमा

सीतातपाभासि टाढ ताप वरसाद

च अने जीवति जीवे छे

जीवलोक' जीवलोक

दिग्यानमान दिशामा प्रयाणना

अपि पण माप जेने

जतुहिताय प्राणीओनाहितनेमाटे

तद्वत् तेवी रीते स्यात् होय

चारुदत्तवत् चारुदत्तनी पेठे

इह आजगतमा

अप्रयत नहीं प्रयत्नवाळो

अतिदुःखी अतिशे दुखी थायछे

श्लोक (४३) मो

न गम्य जवायोग्य नथी

न अगम्य नहीं જવા યોગ્ય નથી
कचित् કોઈ પણ કાલે
अकृत નથી કરી
दिगयान દિગ ગમનની
विरतेः વિરતિ જેણે
कथ કેવી રીતે वा અથવા
स्यात હોય विश्वे જગતમાં
सततगतिः નીરંતર ગતિ કરનારો
एकत्रवसति એક સ્થલને વિષે
द्वितीय બીજા [રહેનારો
द्विपान्तर्गत દ્વિપમા રહેલા
भरत ભરતખંડ પ્રત્યે
आक्रांतजलधिः ઉલ્લંઘન કર્યો છે
न नहि [સમુદ્ર જેણે
किम શુ द्रौपद्यर्थे દ્રોપદીને અર્થે
हरिः કૃષ્ણ
अमरकंकापुरम् અમરકંકાપુરપ્રત્યે
अगात् ગયા ॥ ४३ ॥

श्लोक (४४) मो.

भोगोपभोगनियम. ભોગ અને ઉ-
अपि પણ [પભોગનો નિયમ
शिवाय મોક્ષને માટે
चेत् જો नस्यात नथी
वंकचूलः વંકચૂલની इव પેઠે
देवपदप्रदः દેવપદ આપનારો
तु તો प्रीणाति પ્રસન્ન કરે છે
चातक ચાતકને (પક્ષીને)
अनन्यगति બીજાને વિષે નથી
पयोदः મેઘ [પ્રીતિ જેને
चूताशनैकरस આંબાના (મોરને)
ખાવામા પ્રીતિવાલો
अन्यभृत કોયલને
वसंत વસંત ઋતુ ॥ ४४ ॥

श्लोक (४५) मो.

भोगादिलोलुपतया ભોગાદિકની
લોલુપતાને લીધે
लघुता હલકાપણુ
नशर्म સુખ નહી

श्रीब्रह्मदत्तसखि શ્રીબ્રહ્મદત્તના મિત્ર
विप्रकुटुम्बवत् બ્રાહ્મણ કુટુંબનીપેઠે
स्यात् હોય पीताधिकेंदुरुचि પીધી
છે અધીક ચંદ્રમાની કાંતિ જેણે
उज्झति તજે છે
सीम સીમાને (હદને)
सिंधुः સમુદ્ર शक्रःअपि ઇંદ્ર પણ
गौतमकलत्ररतः ગૌતમની સ્ત્રીને
च અને । વિષે પ્રીતિવાળો
शम શ્રાપ પામ્યો ॥ ४५ ॥

श्लोक (४६) मो

न નથી अनर्थदंड અનર્થદંડને
अघद પાપદાયક એવા
दधते (न) ધારણ કરે છે
महांत મોટા પુરૂષો
एकेषुमात्र એક (ઇષુ) બાણવડેકરીને
विजयी જય પામનારો सः તે
चेटभूपः ચેટ રાજા
लोकस्य લોકને
नाड्यद्दनय ટાઢ ... કરવા માટે
तरणे સૂર્યની પ્રભા કાંતિ (તાપ)
अन्हि દિવસે
तापच्छिदे તાપ દૂર કરવા માટે
च અને शशिनः ચંદ્રની
निशि રાત્રીએ नो નહી
तदर्थं તે(લોકોને)મને પીડાનેમાટે

श्लोक (४७) मो.

मूढ. મુર્ખ મુગ્ધ પ્રાણી
एति પામે છે
कुगतिं નરકની ગતિને
धिक ધિક્કાર
अनर्थदंडात અનર્થ દંડથી
चक्रित्व ચક્રીપણાને
इच्छु ઇચ્છનાર(ની)
इव પેઠે : भूभृद् રાજા
अशोकचद्रः અશોક ચંદ્ર નામે
किम् શું न નહી
अगभग અંગના ભંગને

अयते પામે છે शरभः સિંહ
अव्दशब्द મેઘના શબ્દપ્રત્યે શ-
अभ्युत्पतन ઉછળનો [બ્દનીસામો
परिणमन દંત પ્રહાર કરતો
च અને गज હાથી
अनुशैलम પર્વતે પર્વતે ॥૪૭॥

श्लोक (૪૮) મો.

सामायिक સામાયક
द्विघटिक બે ઘડી પાળ્યુ હોય
चिरकर्मभेदि ઘણા કાળના સ-
ચેલા કર્મને ભેદનારૂ
चद्रावतसकवत् ચંદ્રાવતંસક
રાજાની પેઠે
उच्चधिय ઉચ્ચી બુદ્ધિવાળાને
अत्र અહીંઆં किंतु શું
स्पर्शेऽपि સ્પર્શને વિષે પણ
सत्य સત્ય उदक પાણી
मलिनत्वनाशि મલીનપણાનો
નાશ કરનારૂ

घोरतमो ઘોર અંધકારને
हरति હરણ કરે છે वा તથા
कृतएव કર્યા જ दीपः દીપક

श्लोक (૪૯) મો.

सामायिक સામાયક કર્યું હોયને
समतया સમભાવરૂપ
अरिसुहृत्सु શત્રુમિત્રોને વિષે
सिद्धयै સિદ્ધિને માટે
प्रद्योतमुक्ति ચંડપ્રદ્યોત રાજાને
कृत् મૂકનાર એવા [બંધનથી
उदायिनराजवत् ઉદાયિન રાજાની
स्यात् હોય [પેઠે
सच्चदनाशुकमिव સારૂ ચંદન ચો
પડવુ તે રૂપ વસ્ત્રની પેઠે
अस्फुटकुष्टभाजः નથીબહારપડયો
કુષ્ટ રોગનો વિકાર જેને
तत्कुर्वतः તે કરનારને
कपटतः કપટ થકી

बहिरंगशुद्ध्यै બહારના અંગની
શુદ્ધીને માટે ॥૪૯॥

श्लोक (૫૦) મો.

देशावकाशिक દેશાવકાશિકવ્રતને
अपास्य તજીને
सकाकजघ કાકજંઘ સહિત
कोकाशवत् કોકાશની પેઠે
विपद દુઃખને एति પામે છે
जन માણસ प्रमादी આળસુ
धत्ते ધારણ કરે છે प्रभा કાંતિને
दिनचर દિવસે વિચરનાર
न નથી निशाकरोपि ચંદ્રમા પણ
न स्तूयते વખણાય નહીં
अपि च પણ, અને
पयोभृत् મેઘ
अकालवृष्टः અકાળે વરસે તો

श्लोक (૫૧) મો.

गुरुवचनवियोग ગુરૂ વચનના
વિયોગે કરી
अज्ञातदेशावकाश નથી જાણ્યું
દેશાવકાશિક જેણે
विपदी વિપત્તિને વિષે
तरति તરે છે पुण्यात् પુણ્ય થકી
येन જે यथा જેમ
लोहजघ લોહજંઘ
हयमयवृषभावा ઘોડા, ઉટ, બળદ
स्वामिना સ્વામિએ ।એ સર્વ
वाह्यमाना વહન કર્યાં છતાં
सतत નિરંતર
अमितगत्या અપ્રમિત ગતિએ
किं हित શું હિતને
स्वस्य પોતાના कुर्युं કરે

श्लोक (૫૨) મો.

शुचिपौषधेन પવિત્ર પોષધે કરી
मुनितुल्यता મુનિનું તુલ્યપણું
इति એ પ્રકારે किं શું કહેવું
जिनतापि તીર્થંકરપણું પણ
मेघरथवत् મેઘરથની પેઠે

भवेत् થાય क्रमात અનુક્રમે
किमु શુ निर्द्धनस्य ગરીબને
मणिना ચિંતામણીએ કરીને
इष्टदायिना ઇચ્છિતપદાર્થનેદેનાર
धनितुल्यतायव ધનવાનની તુલ્ય-
नृपतुल्यता રાજાનીતુલ્યતા [નાજ
किं न नु ન હોય ॥૫૨॥

श्लोक (૫૩) મો.

स्त्पौषध ઉત્તમ એવુ પૌષધ વ્રત
विविधसिद्धिद અનેક પ્રકારની
સિદ્ધિને દેનાર
औषधयत् જે ઔાષધ સમાન
तद्भावनाशमरस તે પૌષધની ભા-
વના તેજ શમ તે રૂપ રસ
आर्द्रहृदग्निलीढ નમ્ર એવુ જે હૃદય
તેજ અગ્નિ તેણેકરી આસ્વાદિત
स्व સ્વર્ગને વિષે
सागरेंदुः સાગરચંદ્ર નામા રાજા
अजनि ઉત્પન્ન થયો

स्फुटहेममूर्त्तिः પ્રગટ છે સુવર્ણ
સમ દેહ જેનો
और्वाग्नितप्तविमलः વાડવાગ્નિના
તાપેકરી નિર્મળ થાયછે તેની પેઠે
अद्रिरिव પર્વતની પેઠે
अधिमथा મેરૂ નામના ॥૫૩॥

श्लोक (૫૪) મો.

किमपिफलम् કાંઇક ફળ
अपूर्व અપૂર્વ
सविभागम्य સંવિભાગ વ્રતનુ
साधौ સાધુને આપેલા यत् જે
अभिलषितसिद्धयै ઈચ્છીતપદાર્થ-
ની સિદ્ધિને માટે
मूलदेवेपि મુળદેવરાજાને વિષેપણ
माषाः અડદના બાકુળા
कुशमपि થાડુ પણ हि નિશ્ચે
सुपात्रे સુપાત્રને વિષે
न्यस्त આરોપણ કરેલુ
उच्चैःफलर्द्धयैઉંચાફળનીઋદ્ધિનેમાટે

ननु નિશ્ચે तृणमपि ઘાસ પણ
धेनोर्दुग्धपीयूषवृद्धयै ગાયને દુધ
રૂપ અમૃતની વૃદ્ધિને માટે

श्लोक (૫૫) મો

यत् જે असदपि અસત એવાપણ
ददौ આપતો હવો
प्राक् પૂર્વ ભવે
शालिभद्र શાલીભદ્રનો જીવ
अतिथे સાધુને स्व પોતાના
तन તેથી असत् અસત સુખને
स:लेभे તે પામતો હવો
क्वअमररिद्धि અમરનીસમૃદ્ધિક્યા
क्वमर्त्य: મનુષ્ય તે ક્યા
क्वभुविजलधि: ક્યા પૃથ્વીને વિષે
इंदु:क्वअंबरे આકાશને [સમુદ્ર
વિષે ચંદ્રમા ક્યા
तत्पुण्णाति તે ચંદ્ર પોષણ કરેછે
अमृतभृतपयोद: જેણે પાણીએકરી
મેઘને પરિપૂર્ણ ભરેલોછે એવો

शोषणेपि શોષણને વિષે પણ
औंर्वेवन्हे: વાડવાનળથીથતાએવા

श्लोक (૫૬) મો.

क्षेत्रेष्वमप्तसुअपिसાત ખેત્રનેવિષેપણ
पुण्यवृद्धये પુણ્યની વૃદ્ધિને માટે
वपेनधन ધનને વાવે
सप्रतिराजवत સંપ્રતિ રાજાની પેઠે
धनी ધનવાન પુરૂષ
कृषीवल: ખેડ કરનારો
केवलशालितदुलान કેવળ શાલી
वपेत् વાવે તંદુલનેજ
स. किं य: તે નું જે
अखिलशस्यलालस: સમગ્રધાન્ય-
નો લાલચી હોય ॥૫૬॥

श्लोक (૫૭) મો

क्षेत्राणिसप्तापि સાત ખેત્રો
फलति ફળદાયી થાય છે
सर्वमपि સર્વ પ્રકારના મોટા
ફળનું આપનાર થાય છે

एक्केक એકેક પણ
कल्किजवत् કલ્કિના પુત્રદત્તની પેઠે
सुजुष्ट સારી રીતે સેવન કરેલુ
यत्पुण्य જે પુણ્ય
आरार्त्तिकसप्तदीपै આર્તિના
સાત દીવાએ કરીને
एकेनतत् તે એક વડે
मगलदीपकेन એક મગળ દીપકે
કરીને પણ ॥ ૫૭ ॥

श्लोक (૫૮) મો.

बिब બિબ महत्त અત્યુત્કૃષ્ટથી
પાંચશે ધનુષ પ્રમાણ
लघु નાનુ અગુષ્ટ પર્વ સમાન
च વળી कारित કરાવેલુ હોય
अत्र આ ભવને વિષે
विद्युन्माल्यादिवत् વિદ્યુનમાલિ
દેવાદિકની પેઠે
परभवेऽपि પરભવને વિષે પણ
शुभाय શુભને માટે
जैन જિનનુ
ध्यातु ધ્યાન કરનારને
गुरुः ગુરૂ लघुःअपि લઘુએવોપણ
इप्सितदायि ઈચ્છિત પદાર્થને
मत्रः મત્ર જે છે તે આપનારો
प्रागदौःस्थ्यभा- } પૂર્વજન્મના કરેલા
विघनविघ्नभिदे } જેદુષ્કર્મ તેણેકરી
થએલા એવા જે નિવિડ વિઘ્નો
તેને ભેદવાને માટે
नकिस्यात् શુ ન થાય ? ॥૫૮॥

श्लोक (૫૯) મો.

निर्माय નિર્માણ કરીને
आर्हतबिब જિન બિબને
आर्हतपदस्थानाम्रिम આર્હત્ પદવી-
નુ સ્થાન જે મોક્ષ તેમા
धार्मिक ધાર્મિક [અગ્રેસરપણાને
स्वात्मान પોતાના આત્માને
च पर વળી પરના આત્માને
च निर्मलयति અને નિર્મળ કરેછે

स्तुत्यर्चनावन्दनैः जिन बिंबना
स्तुति, अर्चन, अने वंदने करी
मंत्रिश्रेणिकसूनुरिव श्रेणिकनो पुत्र
अभयकुमार मंत्री जे तेज जेम
आर्द्रकसुत आर्द्रकुमारने
मोहान्धकारस्थित मोहरूपअंधकार
दीपः दीवो ने विषे रहेला एवा
पुष्यति पोषण करे छे
कस्य कस्य केना केना
न मुद नथी हर्षने
श्रेय श्रियागास्पदम् कल्याण अने
लक्ष्मीना स्थानक रूप

श्लोक (६०) मो.

तीर्थं तीर्थ (भरूच)
मुदे हरषने माटे
स्वपरयोरपि पोताने तथा परनेपण
कीर्तिपाल कीर्तिपाल
भूपाल राजाए
कारित करावेला
तुरगमबोधवत् तुरंगमबोधनी पेठे
स्यात् थाय
उद्यानसारसहकारवन प्रधान एवा
आम्रना वृक्षनु वन
फलर्द्धयै फळनी समृद्धिने माटेज
किं शु वस्तुरेव वावनारनेज
नपुनः नथी वतु, वळी
तदुपास्कानाम ते सहकार वननी
उपासना करनार प्राणीओने

श्लोक (६१) मो.

वित्त द्रव्य स्थिर स्थिर
सुकृतकीर्त्तिकर सुकृतने कीर्तिने
च तथा [करनारु
बाहुबल्यादिवत् बाहुबल्यादिकनी
विविधतीर्थ अनेक प्रकारना [पेठे
निवेशिकाना धनने [तीर्थमा
निवेश करनार पुरुषनु
केतुल्लसद्भरत केतुना मीशे करी
उल्लसित एवु भरतराजानु

पुण्यशोर्थवाद પુણ્ય તથા યશ તેની પ્રશંસા કહેવાવાળું એવું
अष्टापद અષ્ટાપદ તીર્થને
कः કયો પુરૂષ
इव અલંકારના અર્થે
नअनमन् ન નમતો હવો
अद्ययावत् અદ્યાપિ પર્યંત ॥૬૧॥

श्लोक (૬૨) મો.

ज्ञान જ્ઞાનને जगत्रयहित ત્રણ જગતના હિતને કરનાર
पुनरपि વળી પણ
अधीते ભણે છે
ज्ञोऽपि વિદ્વાન એવો જન પણ
आर्यरक्षितइव શ્રીઆર્યરક્ષિતજી-
इतरशास्त्रपाठैः અન્ય જૈન [નીમિટે શાસ્ત્રના પાઠ કરવા
यस्वर्णधी જેઓ સોનાની બુદ્ધિએ
कनककाचकृतादरा સોના [કરી સમાન કાચને વિષે કર્યો છે
તે તે પુરૂષો [આદર જેણે
हेमैव સુવર્ણજ
सत्यम સત્ય એવુજ
अधिगम्य પ્રાપ્ત થઇને
किमु શું त्यजाति ત્યાગ કરે છે

श्लोक (૬૩) મો.

पठ ભણ
पठति ભણેલા જનને વિષે
यतस्व યત્નકર
अन्नादिना અન્નાદિથી
लेखय જ્ઞાનને લખાવ
स्वै પોતાના स्मर સ્મરણકર
वितर ભણાવવા માટે યત્નકર
च વળી साधौ સુજનને વિષે
ज्ञानम જ્ઞાનને एतत् એ
हि નિશ્ચે तत्त्व તત્ત્વ
श्रुतलवमपि શ્રુતનોલવજ
पुत्रे પુત્રને વિષે पश्य જુઓ
शय्यभवः શ્રીશય્યંભવ સ્વામી

अदात् આપતા હવા
जगति જગતને વિષે हि નિશ્ચે
नसुधायाः નથી અમૃતના
पानतः પાન થકી
पय પાન કરવા લાયક
अन्यन બીજુ કાઇ ॥૬૩॥

શ્લોક (૬૪) મો.

लोकेभ्यः સર્વ લોકોથી
नृपतिः રાજા ततोपि તેથકી પણ
हि નિશ્ચે वर શ્રેષ્ટ
चक्री ચક્રવર્તી ततः તેથકી પણ
वासवः ઇંદ્ર
सर्वेभ्योपि સર્વ થકી પણ
जिनेश्वर શ્રીતીર્થંકર દેવ
समाधिक રૂડે પ્રકારે અધિક
विश्वत्रयी ત્રણ જગતના
नायक નાયક सोऽपि તે પણ
ज्ञानमहोदधिं જ્ઞાનરૂપ સમુદ્ર છે
प्रतिदिन રાતદહાડો [જેમા એવા
मघ ચતુર્વિધ સઘને
नमस्यति નમસ્કાર કરે છે
अहो આશ્ચર્યે
वैरस्वामिवत् વૈર સ્વામીની પેઠે
उन्नत्ति ઉન્નતિને
नयाति પમાડે છે
त તે શ્રીસઘને
यः જે પુણ્યવાન પુરૂષ म તે
प्रशस्यः પ્રશસા કરવા લાયક
क्षितौ પૃથ્વીને વિષે

શ્લોક ૬૫) મો

कोपि કોઇપણ अन्य બીજો
महिमा મહિમા अस्ति છે
अहो આશ્ચર્ય
भगवतः સમર્થ એવા
सघस्य ચતુર્વિધ સઘને
यस्य જે (શ્રીસઘ) ના
स्फुरत्कार्योत्सर्गे પ્રકાશ થતુ એવુ
बलेन બળેકરીને [જેકાયોત્સર્ગનેના

शासनसुरी શાસનનીઅધિષ્ટાયિકા
सीमधरस्वामिन શ્રીસીમધર [દિવી
नीत्वा લેઈજઇને [સ્વામિની પાસે
तत्कृतदोषशुद्धि मुदिता તેના દોષો-
ની શુદ્ધીને ઇચ્છતી એવી
यक्षार्यिका યક્ષાસાધ્વીને
चानयत् અને લઈ ગયો
किंच શુ વળી एतत् આ
तनु થોડા तत्प्रभावविभवैः તેના
પ્રભાવના વિભવોએ કરી
तीर्थकरत्व તીર્થંકરપણુ
भवेत् હોય ॥૬૫॥

श्लोक (૬૬) મો.

भवति થાય છે हि નિશ્ચે
भवपार સસારનો પાર
शुद्धया શુદ્ધ એવી
साधुभक्त्या સાધુની ભક્તીએ કરી
धनगृहपति ધનસાર્થવાહનો જીવ
जीवानदवैद्येशवत् આદિનાથનો
જીવ જે જીવાનદવૈદ્ય તેની પેઠે
प्राक् પૂર્વ ભવને વિષે
पृथुरपि મોટો એવો પણ
हि નિશ્ચે पयोधि સમુદ્ર
तीर्यते તરાય છે
चारुतर्या મનોહરએવીનૌકાએકરી
तिमिरभरभृतोध्वा અધકારે ભરે-
લો એવો રસ્તો શુદ્ધ થાયછે તેમ
दीप्तया પ્રકાશીત
दीपयष्टया દીપ પક્તીએ કરી

श्लोक (૬૭) મો.

दानै દાન દેવે કરી
प्रासुक भक्त પ્રાસુક એવો ભાત
पान જળ वसन વસ્ત્ર
आवास ઉપાશ્રય
औषधाना ઔષધોનો
मुनेः મુનિને
वैयावृत्यकृते વૈયાવચ્ચ કરવાથકી
च વળી

विस्मयकराः विस्मय करनारा
भोगाः भोगो बल બળ च વળી
आप्यते પ્રાપ્ત થાય છે
श्रीमद्बाहुसुबाहुवत् સોભાયમાન
એવા બાહુ અને સુબાહુની પેઠે
परभवे પરભવને વિષે सा તે
कामगवीअपि કામધેનુ પણ
अहो આશ્ચર્યે
सञ्चारीजलदान સાગેચારો,જળપાન
कोमलकरस्पर्शैः કોમળ હાથે બ-
જવાળવા વડે
अलतुष्याति પુર્ણ સતોષ પામે છે

શ્લોક ૬૮) મો.

धर्म ધર્મ पुप्रभवः પુરૂષ થકી છે
ઉત્પત્તિ જેની એવો
यत् જે કારણ માટે
एतत् એ વાત इदमेव એમજ છે
आर्यापि તપોધના પણ
पूज्या પૂજવા લાયક पुन પરતુ

यस्याः જે આર્યાની
धर्मसमुद्भवाः ધર્મથકી ઉત્પન
गुरुजनेपुअपि ગુરૂજનને [થઇએવી
उन्नति ઉન્નતિ, ચઢતી [વિષે પણ
यत पुरा જે કારણ માટે પુર્વે
सौनदेयनृपे સુનદાનો પુત્ર બાહુ
બળી રાજાને વિષે
अग्निकासुतगुरौ અગ્નિકા પુત્ર
ગણધરને વિષે
श्रीचदनाया શ્રીચદનબાળાપ્રમા વીને
नकि શુ (મુક્તિનેમાટે)નથઇ [વિષે
ब्राह्मी બ્રાહ્મી બેન
पुष्पवतीसुता પુષ્પવતીની પુત્રી
किल નિશ્ચે [પુષ્પચુલા સાધ્વી
मृगावती મૃગાવતિ સાધ્વી
अपि પણ अभूत થાતી હવી
मुक्तये મુક્તિને માટે ॥૬૮॥

શ્લોક (૬૯) મો.

किंपूज्यान શુ પૂજવા લાયક નથી

श्रमणी સાધવી मा श्रुतरसा તે
સાભળ્યો છે શાસ્ત્ર રસ જેણે
दुर्बोधहृत् માઠાબોધનેહરણકરનાર
मोहहृन् મોહને હનણ કરનાર
मात्रासक्त માતાનેવિષેઆસક્તએવો
कुबेरदत्तदयिता જે કુબેરદત્ત તેની
દયિતા એવી કુબેરદત્તા
साधवी इव સાધવીની પેઠે
जातावधिः ઉત્પન્ન થયુ છે અ-
વધિ જ્ઞાન જેને
धन्या एव ધન્યજ જાણવી
चिरतना ઘણા કાળની
व्रतवनाः વ્રતરૂપવનછેએવીસાધવી
अपिआधुनिक्यः પણ આધુનિક
शुभाः પવિત્ર એવી [એવી
याकिन्या યાકિનીનામા સાધવીએ
हरिभद्रवादि વાદકરનારાઓનેવિષે
मुकुटः મુકુટ સમાન એવા જે
હરિભદ્રસૂરિ
सः बोधितः તે બોધ પમાડયો

वाङ्मात्रतः એકગાથામાત્રે કરીને

श्लोक (૭૦) મો.

अकृत કરતા હતા
भरतचक्री ભરતચક્રવર્ત્તી
विश्वसाधर्मीकार्चां સર્વ સાધર્મિક
कुरुत કરો [ભાઇઓની અર્ચાને
तदनुमानात् તેના અનુમાનથી
श्रेयसे મોક્ષરૂપ કલ્યાણ માટે
अत्र અહીંયા उद्यम ઉદ્યમને
तत् તે માટે यदि જો
सकलधरित्रीं સર્વ પૃથ્વીને
प्रीणयति પૂરે છે अंबुवाहः મેઘ
किमु શુ ननन् ન ત્યારે
अरघटः અરહટ
क्षेत्रमात्र ક્ષેત્ર માત્રને
पृणातु પુર્ણ કરે ॥૭૦॥

श्लोक (૭૧) મો.

श्राद्धाना શ્રાવકોને
सदुपासका શ્રેષ્ઠ ઉપાસના કરનાર

बहुमताएव અતી અભીષ્ટ એવા
एकधर्मत्वत· સાધર્મીપણાથી
साधुनामपि સાધુઓને પણ
जातु કોઈ સમયે
गौरवपद ગૌરવના સ્થાનરૂપ
वीतस्पृहाणाम् નિસ્પૃહ એવા
अमी આ (ઉપાસકો)
रग्नाशात् રોગને નાશ કરના૨
उपसर्गहृत्स्तवनतः ઉપસર્ગ હરસ્તો-
ત્રથી ગૌરવતાના સ્થાનરૂપ થયા
श्रीभद्रबाहो શ્રીભદ્રબાહુના
यथा જેમ [(ઉપાસકો
चद्रार्काब्द्वन् ચંદ્ર સૂર્ય અને
મેઘની પેઠે
उत्तमेषु ઉત્તમ પુરૂષોને વિષે
सहज સ્વાભાવિક
विश्वोपकारि વિશ્વનો ઉપકાર
व्रत વ્રત [કરનાર

श्लोक (७२) मो.

स्त्रीपुसोपिअधिका સ્ત્રી પુરૂષ થકી
પણ અધિક એવી
त्रिपक्षविशदा માતૃપક્ષ, પિતૃપક્ષ
અને શ્વસુરપક્ષ એવા ત્રણે
પક્ષોએ કરી નિર્મળ
पुरत्नखानिः પુરૂષરૂપ રત્નનીખાણ
स्वामिन्या સ્વામિની
मरुदेवया મરૂદેવા
तु સદ્દશી
सदृशी સરખી કોઇપણ
नभूता નથી થઇ
नभाविनीअपि થવાનીપણકોઇનથી
विश्वार्यो સર્વ વિશ્વમા આર્ય છે
जिनचाक्रिणौ શ્રીરૂષભદેવજિનેશ્વર
થયાછે તથા શ્રીભરત ચક્રવર્તી
प्रथमत પેહેલેથી [થયાછે
यत्पुत्रपौत्रौ જે મરૂદેવનાપુત્ર રૂષભ
દેવ અને પૌત્રા શ્રીભરત
अहो આશ્ચર્ય या જે
प्रागेव પ્રથમજ

शुभेऽह्नि शुभ दिवसने विषे
अभूत् थता हुवां
शिवपुरप्रस्थानकरस्था शिवपुर प्रत्ये
प्रस्थानने विषे रहेनाग
प्रभो श्रीऋषभदेव तीर्थंकरनी

श्लोक (७३) मो.

या जे श्राविकाअपि श्राविका पण
अमलशीलपवित्रितागीनिर्मळ एवा
शीळे करी पवित्रितछे अंगजेना
साश्लाघ्यते ते वखणाय छे
त्रिभुवनेपि त्रणभुवनने विषे पण
यथा सुभद्रा जेम सुभद्राश्राविका
यस्याः जे ते जेम
त्रिवारिचुलकाहित पाणीनी त्रण
अंजलीनेछाटवेकरीनेकरीछेसर्व
लोकतुष्टेः लोकनी तुष्टि जेणे एवी
स्रोत सहस्रकृतमुत् पोतानाहजारो
पाणीना प्रवाहोए करी लोकोने
हर्ष देनारी थाय छे

सदृशी समान
कगगा गगा क्याथी होय

श्लोक (७४) मो.

पुष्पाक्षताद्भुत पुष्प,अक्षत,अद्
गुणस्तवनादिभेदात् भुत एवा गुण
स्तवनादिक तेना भेदे करीने
त्रैविध्यतः त्रणे प्रकारे करी करवी
प्रतिदिन प्रति दिवस
जिनपादपूजाजिनेश्वरनीपगनीपूजा
श्रीश्रेणिकादि श्रीश्रेणिकादि राजा-
जनवत्जिनतादि नी पेठे तीर्थंक-
दत्ते आपे छे [रादिक पदवीने
चक्रादयः चक्र, लाकडी, दोरडी,
कुभार प्रमुख जे छे ते
कलशतामिव कुभादिकनेजेमआपेछे
मृद्दलस्य मृत्तिकाना दलना ॥७४॥

श्लोक (७५) मो.

स्यात् होय जिनार्चनकृतः जिननु
अर्चन करनारने

त्रिकशुद्धया મન વચન અને કા-
યાની શુદ્ધિયે કરી
श મુખ विपद्यपि વિપત્તિને વિષે
यथा જેમ
दवदत्याः દવદતીની પેઠે
स्वस्तरु કલ્પવૃક્ષ
फलति किं नहि ફળેછે, શુ નથી
रोरे રોગમા न इंदुः ચદ્રમા નહી
अस्यति કે કે છે
तृष તૃષાને, તૃષ્ણાને
चचकोरे વળી ચકોર પક્ષીને વિષે

श्लोक (૭૬) મો.

श्रीरामवत् શ્રીરામચદ્રની પેઠે
भो હે ભવ્ય જનો
नय एव ન્યાય તેજ
सेव्य સેવવા યોગ્ય
प्रजानुराग પ્રજાને વિષે અનુરાગ
व्रत वित्तमूल પ્રતીતિ,વ્રત,આચાર
અને દ્રવ્યના મૂળરૂપ એવો
क કયો પુરૂષ
दक्षिणावर्त्त દક્ષિણાવર્ત્ત નામના
उपेत्य પામીને शख શખને
त्यजेत ત્યાગ કરે
मुधा ખોટા એવા
श्यामलचित्रक કાળી ચિત્રવલ્લી-
वा અથવા | પણ | રૂપ કોડાને

श्लोक (૭૭) મો.

मनसि મનમા
वचसि વાણીને વિષે
शश्वत નિરતર
न्यायएव ન્યાયજ યોગ્ય
उत्तमाना ઉત્તમોને
यत् જે કારણ માટે
अमरवरलब्ध्या પ્રધાન દેવતાની
પ્રાપ્તિએ કરી
पारदारिक्यचौर्ये પરદારાની ચો-
રીના કાર્યને
अनुविषय દેશ દેશપ્રત્યે

भरौत्सीन् निवारण् करनो हतो
चक्रभृत्ब्रह्मदत्तः ब्रह्मदत्त नामना
क क्यां [चक्रवर्त्ती
सुरसरिति स्वर्ग गगाने विषे
पक कचरो क क्यां
ईशचद्रे शकरना शिर उपर च-
कलकः कलक [द्रने विषे

श्लोक (७८) मो.

विद्याविभूतिमहिम विद्या, लक्ष्मी,
व्रतधर्ममोक्ष व्रत, धर्म |महिमा
सपत्तये सपत्तिनेमाटे | अनेमोक्ष
विमयएवविभुः विनयतेजसमर्थ छे
किमन्ये बीजाओए करीने शु ?
कि कि शु शु नामि नमि ते
सविनमि तेविनमीएसहितएवो
जिनतः श्रीरीखवदेव तीर्थंकरथी
नलेभे न पामतो हवो
पूज्याघ्रिरेणुरपि पूज्यएवा तीर्थं-
करना चरणुनी रज पण
पश्य जुओ
नमस्यएव नमन करवा योग्यज छे

श्लोक (७९) मो.

कि मर्त्य माणुसनुतो शुज कहेवु
त्रिदशोपि देवता पण
अपास्तविनय. त्याग कर्यो छे वि-
म्लानेः पराभवनु [नयजेणेएवा
सहाने हानिये सहित एवा
पद स्थानक यक्ष यक्ष तेने
वृद्धकर' वृद्धकर नामा
किआर्यखपुटाचार्येण शु आर्य
खपुटाचार्ये
नाशिक्षितः न शिक्षा कर्यो
किवा विष्णुकुमारतः वळी शु
विश्नुकुमार जे मुनीश्वर जेथकी
न नही नमुचिःमृत्वा नमुचीमरीने
अगमत पाम्यो दुर्गति दुर्गतिने
नद्योघः नदीना जळनो समुह
तरुंउन्नत उचा एवा वृक्षने

रुजति ભગ કરે છે
वा नम्र અથવા નમ્ર
तुनोवेतसम् વેતસ નામના વૃક્ષને
ભગ કરતો નથી ॥ ૭૯ ॥

श्लोक (૮૦) મો.

राज्य રાજ્ય शक्रकृताभिषेचन ઇંદ્રે
કર્યો છે અભિષેક જેનો
अहो આશ્ચર્ય रूप રૂપ
त्रिलोकेऽपि ત્રણ લોકને વિષે પણ
असत् નથી વિધમાન
सारूप्य સમાનપણું
च અને વળી
सनत्कुमारनृपतेः સનતકુમાર રાજાને
सोऽपि તે પણ [હતા
अगवैराग्यतः અંગને વિષે વૈરા-
चक्रे કર્યો [ગ્યથી
चारुतपः મનોહર તપને
सलब्धिरपि તે લબ્ધિએ સહીત
तत् તે [થયો તો પણ
स्व પોતાના અંગને સારૂ કરવાનો
नाचिकित्सन् ઉપાય ન કરતો હવો
पुनः ફરીને
रज्येद्वा રાજી થાય વારૂ
प्रतिकर्मनिर्मलरुचौ પ્રતિકર્મે કરીને
છે નિર્મળ કાંતી જેની
कः કયો પુરૂષ
कुप्यपात्रे તાંમ્ર પાત્રને વિષે
सुधी રૂડી બુદ્ધિ ॥૮૦॥

श्लोक (૮૧) મો.

आजन्मात जन्मथी આરંભીને
अनतदुर्मुदि અનંતછે [મરણપર્યંત
દુખાકુલમુદ જેમાં
भवे સંસારને વિષે
वेराग्य વૈરાગ્ય अस्त्येव હોય છેજ
तद्व्यक्त તે સ્પષ્ટ દેખાય છે
हेतुषु વૃષભાદિ હેતુ છતે
सत्सु પ્રસિદ્ધ એવા
किन्तु કેમ भवति થયો

प्रत्येकबुद्धेष्विव પ્રત્યેક બુદ્ધોને
વિષે જેમ વૈરાગ્ય
सर्याश्मनि સૂર્યમણીને વિષે
अनल અગ્નિને पयः અમૃતરૂપદુધને
शशिमणौ ચાંદ્રમણીને વિષે
स्वर्ण સુવર્ણને
सुवर्णावनौ સુવર્ણની પૃથ્વીમા
कोऽद्राक्षीत् કોણ જોતો હવો
पुन વળી [વિષે
अर्कचंद्रहुतभुग्योगात સૂર્યમણિ,
ચંદ્રમણિ, સુવર્ણ તેને એટલે
અનુક્રમે સૂર્યમણિને સૂર્યનો,
ચંદ્રમણિને ચંદ્રનો, તથા સ્વ-
ર્ણભૂમિને અગ્નિનો યોગ હો-
વાથી અગ્ની, દુધ, અને સુવર્ણ
कुतोपि ક્યારેપણ [ઉત્પન્ન થાય છે
एतिवा ઉત્પન્ન થાય છે તેમ

श्लोक (८२) मो.

सुप्राप પ્રાપ્ત થએલુ હોય

शुद्धपात्र શુદ્ધ પાત્ર
धनमपि દ્રવ્યપણ विशद શુદ્ધ
किंतु તો પણ
निष्पुण्यकामा પુણ્ય રહિત જીવોનુ
नो वित्त નથી દ્રવ્ય
पात्रदानप्रति પાત્રદાન પ્રત્યે
भवति થાય છે मतिः બુદ્ધિ
यत्र જેને (વિત્તને) વિષે
शुद्धाशनाद्यै શુદ્ધ અશનાદિ વડે
દાન દેવાની
आद्योऽर्हन આદિનાથજીજેતીર્થંક-
वर्षमेक એક વર્ષ પર્યંત
प्रतिदिन દરરોજ अगमत् જતાહવા
शुद्धभैक्ष्येऽपि શુદ્ધ છે અન્ન જેમા
देश દેશને વિષે
श्रेयासस्तु શ્રેયાંસ રાજા જે છે તેજ
आद्यएक અદન કરવા યોગ્ય એક
सुकृतिषु સુકૃતિજનનેવિષે [એવા
कृतवान् કૃતાર્થ એવો

स्व પોતાની પાસે રહેલા શેલ-
ડીના રસને
प्रभो पारणेन શ્રી આદિનાથના
પારણાના કગવવે કરીને

श्लोक (૮૩) મો

यदपि तदपि સરસ વિરસ એવુ
शुद्ध બેતાળીસદોષરહિતએવુ દાન
चदनावत् ચદન બાળાની પેઠે
प्रदत्त દીધેલુ झटिति ઉતાવળથી
फलति ફળે છે पात्रे પાત્રને
अन्यत्र કુપાત્રને વિષે नो નહી
चार्वपि સારૂ એવુ
स्व પોતાનુ દ્રવ્યદીધુ હોયતોપણ
जलधिजल સમુદ્રનુ ખારૂ પાણીછે
वारिवाहे મેઘને વિષે
अमृतिस्यात અમૃતવાળુ થાય અ-
થવા અમૃત સમાન મિષ્ટ થાય
मधुरमपि મધુર એવુ પણ
हि નિશ્ચે दुग्ध દુધછે તોપણ
पन्नगास्ये સર્પના મુખને વિષે
विषीस्यात् વિષવાળુ થાયછો૮૩॥

श्लोक (૮૪) મો.

स्त्रीविभ्रमै સ્ત્રીના હાવભાવ કટા-
ક્ષાદિકે કરી
चलति ચલાયમાન થાય છે
लोलमनाः ચચળ છે મન જેનુ
એવો પુરૂષ
न धीरः ધીર પુરૂષ ચલાયમાન
श्रीस्थुलीभद्रइव શ્રીસ્થૂલિભદ્રનીપેઠે
तादृशमकटेपि તેવા પ્રકારના મક-
ટને વિષે પણ
चूर्णीभवेत ચૂનો થઇ જાય છે
दृषद् પાષાણ अयोपि લોહપણ
विलीयते વિશેષે કરી લય પામેછે
च અને वैडूर्य વૈડૂર્યનામનુરત્ન
एति પામેછે विकृति વિકારને
ज्वलनान् અગ્નિ થકી
पुनः न પરતુ નથી ॥૮૪॥

શ્લોક (૮૫) મો.

मद्रूपयौवन સારૂ રૂપ અને સારૂ
गुण સારા ગુણોએ કરી [યૌવન
आगतसानुराग આવ્યોછે અત્યંત
સ્નેહ જેને
वित्तेशदत्ततनया ધનદત્ત નામના
વ્યવહારીની કન્યા તેના
પિતાએ આપી
नयनेष्वभेदात् તો પણ તેના(કન્યા
ના)નયણ બાણે કરી ન ભેદાણા
वज्रेण વજ્ર સમાન
वज्रमुनिना વજ્રમુનીએ
स्वयशोऽर्णसा પોતાના યશ રૂપ
જળે કરી
असत्सगाशुचि અસત્સંગ થકી
અપવિત્ર થએલું એવું
क्वचित् કોઇ વખત
अपूयत પવિત્ર કરતા હવા
शीलमेव શીલનેજ ॥૮૫॥

શ્લોક (૮૬) મો.

तप તપને
शिवकुमारवत શિવકુમારની પેઠે
चरति આચરણ કરે છે
मंदिरस्थोऽपि મંદિરને વિષે રહ્યો
यः જે પુરૂષ [છતો પણ
स તે પુરૂષ
देवपरिषद्यपि દેવતાઓની સભાને
વિષે પણ
द्युतिमहत्त्वविस्फूर्त्तिभृत् તેજનામહ-
ત્વની વિસ્ફૂર્તિને ધારણ કરનારો
कृशान्वक्कशतापनोल्लसितवर्णिक અ-
ગ્નિનાના મોટા તાપે કરી પ્રકા
શીત છે વર્ણ જેનો
काचन સોનું જે છે તે
नधातुषु નથી ધાતુઓને વિષે
विशिष्टता વિશેષપણાને શું
नृपति मौलिता રાજાના મુકુટ-
પણાને શું નથી પામતો

गतिंच વળી પામે છે ॥૮૬॥

श्लोक (૮૭) મો

तप તપ

सकलकर्मभिद् સકળ કર્મને ભેદનારૂ

विविधलब्धिकृत અનેક પ્રકારની [લબ્ધીનેકરનારો

निश्चित નિશ્ચેછે

गृहे ઘરને વિષે

पुरिच પુરને વિષે વળી

दुर्भगोपि દુર્ભાગ્ય એવો પણ

अहह ખેદે

नंदिखणोद्विजः નદિખેણ નામા [બ્રાહ્મણ

व्रते વ્રતને વિષે

शमतप पर શમ અને તપને વિષે તત્પર છતો

सुरनरैकवद्यः દેવતાને અને મનુષ્ય-[ને વાંદવા યોગ્ય

अभवत् થતોહવો

रविज्वलनतापितः સૂર્ય અને અગ્નિ એણે તાપ પમાડયો છતા

श्रयति આશ્રય કરે છે

दीप्ति દીપ્તિને

आमोघटः માટીનો કાચો ઘડો

श्लोक (૮૮) મો.

दान દાન

वित्तव्ययेन દ્રવ્યના વ્યયે કરી

अपरयुवतिरतित्यागत પરસ્ત્રીને વિષે રતીના ત્યાગ થકી

शीललीला શીલની લીલા પ્રાપ્ત થાય છે

नानाहाराप्रचारात નાના પ્રકારના આહારના પરિત્યાગથકી

तपः इह આ લોકને વિષે તપ [થાય છે

तत् તે માટે

अहो આશ્ચર્યે હે ભવ્ય જનો

हृदि હૃદયને વિષે

अपध्यानहीनाः દુષ્ટ ધ્યાન રહિત

भावकुर्वंतु ભાવને કરો [છતા

येन જે ભાવે કરી अपि પણ

अखिलसुखभृता સમગ્રસુખનેધાર-
ણ કરનારા એવા પુરૂષોની મધ્યે
वलकलस्यइव વલ્કલ મુનિની પેઠે
मुक्तिः મુક્તિ થઈ
मिष्टास्वादैः મિષ્ટ ભોજનોએ કરી
यदि જો स्यात् થાય
ननुतनुपटुता वितर्ङ શરીર પટુ-
कःन કયો પુરૂષ નહી [તાને
ता તે कारयेत्तत् કરે ॥८८॥

श्लोक (८९) मो

य જે (ઇલાપુત્ર) दान દાનને
नददौ આપતો ન હતો
तथैव તેમજ न तप તપ ન હતુ
शीलार्हदर्चागमे શીલ અને જિનની
પૂજા તથાઆગમ શ્રવણને
यस्य જેનામા [વિષે
अनार्ययुज· અનાર્યલોકોનેયોજના
अत्र અહીંઆ [કરતા એવા
केवल કેવળ જ્ઞાન अभूत् હોતુહતુ

भावात् ભાવના ભાવવા થકી
इलनदने ઈલાનદનને વિષે
स्वर्णाद्रौ સુવર્ણાદ્રિને વિષે
ज्वलनेन અગ્નિએ કરી
वन्हिदृषदो ચકમકનાપાષાણનેવિષે
गाढमिथोघट्टनैः અત્યત પરસ્પર
ઘસવાથકી પ્રકાશ ઉત્પન્ન થાય છે
आदर्शे દર્પણને વિષે
रविणा સૂર્ય થકી (કાતી ઉત્પન
થાય છે)
महौषधिवने મહૌષધિના વનનેવિષે
कितु શુ स्वभावेन સ્વભાવે કરીને
भा કાંતિ ॥ ८९ ॥

श्लोक (९०) मो

मातुः માતાના
गर्भावतारे ગર્ભાવતારને વિષે
चतुरधिकदशस्वप्न समूचितौ ચૌદ
સ્વપ્નાએ કરી ભાગ્ય સપત્તિ
प्राक् પહેલા [વાળાએવા

जातौ ઉત્પન્નથયા यौ જે બે
एक रात्रौ એક રાત્રીને વિષે
अजितसगरयोः શ્રી અજિત નાથ
તીથકર અને સગર ચક્રીની
पुण्ययौ પુણ્યશાળી એવા
पश्य જુઓ जातिं જાતીને
आगर्भोत्पाद ગર્ભે રહેવાના આર-
ભથી તે ઉત્પત્તિ પર્યંત
इंद्रै ઇંદ્રોએ असुरसुरनरै અસુર
દેવો તથા મનુષ્યોએ
सेवनीयः સેવન કરવા યોગ્ય
त्रिलोकिनाथः ત્રણ લોકના નાથ
अर्हन् તીથકર एक એક
आसीद् થયા
भरतनृपनतः ભરત ક્ષેત્રના રાજા-
ઓને નમસ્કાર કરવા લાયક
अन्यः બીજા કોઇ च અને
चक्री ચક્રવર્તી द्वितीय બીજા

श्लोक (૯૧) મો

तुल्य તુલ્ય
तीर्थाधिपत्य તીર્થાધિપતિ પણુ
बलमपि બળપણ(સર્વ તીર્થકરોનુ)
सदृश સરખુ सर्वतीर्थंकराणा સર્વ
किंतु તોપણ [તીથકરોનુ
श्रीमल्लिनाथः શ્રી મલ્લીનાથ
प्रथयति વિસ્તાર કરે છે
सुकृतै સુકૃતોએ કરી
किंचिन કાંઇક आश्चर्य આશ્ચર્યને
उच्चै ઉત્તમ એવા
पूर्वाह्ने પૂર્વ પહોરને વિષે
यस्य જેને (મલ્લિનાથને)
जज्ञे ઉપન્યુ वृतमपि વ્રતપણ
सुलभ સુલભએવુ केवल કેવળજ્ઞાન
च વળી अपराह्न અપરાહણ
ज्ञान જ્ઞાન [કાળને વિષે
नाभेयवीरप्रभृतिजिनपत्ते:अपि રૂષભ
દેવથી વીરભગવાન પ્રમુખ જીન
अभूत् થયુ [પતિને પણ

यत् જે (કેવળ જ્ઞાન)
चिरेण ઘણા કાળે ॥ ९१ ॥

श्लोक (૯૨) મો

श्रुत्वा શ્રવણ કરીને
आह्वान આહ્વાનને स्त्रियः સ્ત્રીના
ता તેને (સ્ત્રીને)
अनुसरति અનુસરેછે रसः પાગ
हसकोणादपादेन નેપુરે કરી અધિક
નાદ કરતા એવાસ્ત્રીના પગે
अशोक અશોક વૃક્ષ [કરીને
स्पृष्टमात्र સ્પર્શ કરાણો એવો
तिलककुरबकौ તિલક અને કુર-
બકનો વૃક્ષ
चुंबनालिंगनाभ्या સ્ત્રીનાચુંબનઅને
આલિંગનથકીપોષણનેપ્રાપ્તથાયછે
पुष्येत् પોષણને પ્રાપ્ત થાય છે
वक्त्राब्जवासाधिकरससुरया કામિ-
નીના મુખ કમળનાપરિમળેકરી
અધિકછેરસજેમાએવીમદિરાએ

કરી છાંટ્યો એવો
केसरः કેસર વૃક્ષ પાષણ થાયછે
चेत् જોવળી विकारः વિષયવિકાર
अपि પણ [ઉત્પન્ન થાયછે
एषाम् એ પૂર્વોક્ત વૃક્ષ વિગેરે
तत् તો [એકેંદ્રિ જીવોને
सत्यकीव સત્યકીની પેઠે
अधिकविषयरतिः અધિકછેવિષયમા
यातु પામે [પ્રીતિજેને એવોજીવ
किं કેમ નો નહી
भवार्त्ति સંસારના દુખનો॥૯૨॥

श्लोक (૯૩) મો

ससारारण्यमध्ये સંસાર રૂપ વગ-
ડાને વિષે
मधुरमुखकटुप्रातभृत् પ્રથમ મધુર
અને અંતે કડવા ફળનો દેનાર
कामधूर्त्तं કામ રૂપ ધૂર્ત | એવો
दक्षान ડાહ્યા એવા
मूढान् च મૂઢો અને વળી

तत्तत्सुखलवभजनै॰ તેતુચ્છવિનિ-
શ્વર એવાલવમાત્રસુખનાભોગ-
प्राणिन પ્રાણીઓને [વાએકરીને
विप्रतार्य છેતરીને हृत्वा હરણકરીને
तत्पुण्य वित्त તેના પુણ્યરૂપ વિત્તને
पमयति પમાડે છે
कुगति નરક ગતિ પ્રત્યે
ब्रह्मदत्तयथा બ્રહ્મદત્તને જેમ તેમ
तत् તે पूर्व भ्राताइव (બ્રહ્મદત્તનો)
પૂર્વ જન્મનો ભાઇ જેમ
धीर ધીર એવો शिव મોક્ષ પ્રત્યે
अटति અટન કરે છે
पुन त વળી તે કામદેવને
तपोऽस्त्रेण તપ રૂપ અસ્ત્રે કરીન
भित्वा ભેદીને ॥ ૧૩ ॥

श्लोक (૯૪) મો.

गीतामृताविरतिकर्णपुट ગીત રૂપ
અમૃતને વિષે છે અત્યંત પ્રીતિ
જેને એવા છે કર્ણપુટ જેના

त्रिपृष्ट पर्यंक पालइव ત્રિપૃષ્ટ રાજાને
कष्ट કષ્ટને [શય્યાપાલકતેજજેમ
उपैति પ્રાપ્ત થયો घोर ઘોર
सच्छद्मलुब्धककृताद्भुतगीतलुब्ध
છળયુક્ત એવા પારધીએ કરેલા
અદ્ભૂત ગીતનેવિષે લોભાએલો
એવો અને તે ગાને કરી
बद्ध બંધાએલો विलोक्य જુઓ
मृग મૃગને भयविह्वलागम् ભયેકરી
કંપાયમાન જેનું અંગછો ૧૪॥

श्लोक (૯૫) મો.

स्यात् હોય
क्षुल्लकाभिधकुमारवत् ક્ષુલ્લકનામા
કુમારની પેઠે
अस्थिरेषु અસ્થિર પદાર્થોને વિષે
स्थैर्याय સ્થૈર્યને માટે
गीतमपि ગીત પણ
बोधकर બોધ કરનારૂ
कदाचित् ક્યારેક

बालोपि બાલક પણ
निर्वृत्ति નિર્વૃતિને
उपैति પ્રાપ્તથાય निशम्य સાભળીને
सम्यक् રૂડે પ્રકારે
मात्रोदितानि માતાએ કહેલા
कलमन्मथगीतकानि મનોહર કામ
ગીતોને ॥ ૯૫ ॥

श्लोक (૯૬) મો.

नोविदति જાણતો નથી
उष्णशीताद्यपि ઉષ્ણ શીતાદિકને
न सद् નથી સારૂ [પણ
असत्अपि ખરાબપણ उक्त કહેલુ
आविष्करोति પ્રગટ કરે છે
दु सद्गवान् સુગંધ દુર્ગંધને
नवेत्ति જાણતો નથી
प्रथयति વિસ્તાર કરે છે
न रसान् રસોને નહીં
रूपनिर्मग्नदृष्टि રૂપને વિષેજ છે
નિમગ્ન દૃષ્ટી જેની એવો પુરૂષ

तनदृष्ट्वा તે રૂપ જોઇને
एकेन्द्रिये એકચક્ષુ ઇંદ્રીયના વ્યાપા-
अस्मिन આ [રમાંઆસક્તહોવાથી
अहिताहितमतिः અહિત અને હિ-
कः કોણ [તની મતિવાળો
कुमाराग्रनदौ કુમાગ્રની નદી
चपापुःस्वर्णकारे ચપાપુરીનોસોની
विवशदृशि પરવશ દ્રષ્ટી થએ છતે
यथा જેમ
पचशैलेशदेव्योः પચ શૈલ દ્રીપની
(હાસા પ્રહાસા નામની દેવી
ઓનુ રૂપ જોઇને) ॥ ૯૬ ॥

श्लोक (૯૭) મો.

आस्ता રહો सत्यरूपम् પ્રગટ રૂપ
आलेख्यबिंबस्य ચિત્રિતએવારૂપના
आलोकेऽपि જોવાને વિષે પણ
क्लेशएव કલેશ એજ
अतिरागात् અત્યંત રાગથી
सुज्येष्ठा સુજ્યેષ્ટા સ્રીની

श्रीश्रेणिकक्ष्मापवत् श्रीश्रेणिકરાજા-
स्यात् હોય [ની પેઠે
नएणश्राति હરણને થાક નથી
श्रातवारीक्षणात् જળ ઝાંઝવાના
किम् શું ॥९७॥ [જોવાથી

श्लोक (९८) मो.

स्यात् હોય गधोंपि ગંધ પણ
यतःततःअपि જ્યાથી ત્યાથી પણ
अधिगतः આવ્યો એવો
क्लेशाय ક્લેશને માટે
नाशाय નાશને માટે च વળી
तन्त्राणाक्याधियाऽतुरः તેતો ચાણા
ક્યની બુદ્ધિએ કરી આતુર
થકો ક્લેશને પ્રાપ્ત થએલો
श्रुतिनअगात् શું તમારા કાને ન
આવ્યો
मर्त्रं सुबधुः સુબંધુ નામા મંત્રી
किं શું पश्य જુઓ [તે હે ભવ્યો
क्लिश्यति ક્લેશ પામે છે

पुष्पसौरभधृत પુષ્પ સૌરભને
ધારણ કરતો છતો
सर्प सदर्पोपिसन અહંકાર યુક્ત
એવો છતો સર્પ
साय સાયંકાળને વિષે
चअबुजकोशबधन અને કમળ
કોશના બંધનને
अलिःप्राप्नोति ભમરો પામે છે
गधातितृट् ગંધને વિષે અત્યંત છે
તૃષ્ણા જેને એવો ॥९८॥

श्लोक (९९) मो.

विस्रै બીભત્સ એવા
धातुभिः સાત ધાતુએ કરી
अग અંગ एतत् આ
अघटि બનેલું છે प्रागेव પૂર્વેજ
तत्रापि વળી તે અંગને વિષે પણ
अहो આશ્ચર્ય दुर्गंध દુર્ગંધ થાય છે
प्रतिकर्मणापि દુર્ગંધ મટાડવાને માટે
हि નિશ્ચે (દુર્ગંધજ નિકળે છે)

नहि બાહ્ય કૃત્રિમ સ્નાનાદિ
સુશ્રૂષાયે કરીને શુદ્ધ કરે છે
प्राक्कर्मतः પૂર્વ કર્મના યોગથી
कश्चन કોઈક
दुर्गंधेव દુર્ગંધાનામા નારીની પેઠે
मृगातनूजवत् મૃગાપુત્ર લોઢકની
अतः એકારણ માટે પેઠે
सौरभ्ययत्न સુગંધનો યત્ન
अत्र એ પૂર્વોક્ત અંગને વિષે
कः શો કરવો
गंधद्रव्यचयैः ગંધ દ્રવ્યના સમૂ-
निर्बाध જાણો હોએ કરી
शुचिता પવિત્રતા का शी
नीलिकाभाजने ગળિના પાત્રને વિષે

श्लोक (१००) मो.

स्पर्शे तिगृध्नु સ્પર્શનેવિષેઅતિઇચ્છા
अतिबलीअपि અત્યંતબળવાનએવા
याति પ્રાપ્તથાયછે પણ પ્રાણી
दुःख અત્યંત દુખને

प्रद्योतभूपइव પ્રદ્યોતનામારાજાનીપેઠે
मत्र्यभयेन (અભય કુમાર નામા)
મંત્રીના ભય વડે
बद्ध બાંધેલોએવો कोवा કયોપુરૂષ
अग्रहीष्यन् ગ્રહણ કરી શકશે
इभ હસ્તીને एषः આ (પ્રત્યક્ષ
જગતમાં પ્રસિદ્ધ એવો હસ્તી)
नचेत् જો નહી
करेणुस्पर्शांधधी હાથણીના સ્પર્શને
વિષે છે અંધ બુદ્ધિ જેની
स्थगितगर्तगतो તૃણથી ઢાંકેલા ખા-
अभविष्यत् થશેતો ડાનેવિષેપ્રાપ્ત

श्लोक (१०१) मो.

यः જે स्पर्शसौख्यलव સ્પર્શઇંદ્રિય
इच्छति ઇચ્છેછે રૂપસુખના લેશને
मूढबुद्धिः મૂઢ છે બુદ્ધિ જેની
એવો પુરૂષ
सिद्धिप्रदेन સિદ્ધિને દેનારા એવા
तपसा તપે કરીને

सुकुमारिकाइव सुकुमारिकानीपेठे
चिंतामणः चिंतामणीथी
सकलभूतलराज्यदातुः समग्र पृथ्वी-
ना राज्यने देनारा एवा
बाल मूर्ख जन सः ते
भृष्टचणकान भुजेला चणाने
वृणुते मागेछे क्षुधार्तः भुख्योछतो

श्लोक (१०२) मो.

निःसत्त्व निःसत्त्वपणु
निर्दयत्व निर्दयपणु
विविधविनटना विविधप्रकारनीजे
जीवोने विडंबना ते सर्व
शौचनाशात्महानि पवित्रतानो
नाश तथा आत्मानी हानी
अस्वास्थ्य अस्वस्थपणु
वैरवृद्धिः वेरनी वृद्धि
व्यसनफल कुव्यसनना फळ
इह आलोकमा अमुत्र परलोकमा
दुर्गत्यवाप्तिः दुर्गतिनी प्राप्ति

चौलुक्यक्ष्मापवन चोलुक्यराजानी
तत ते माटे | पेठे
व्यसनविरमणे व्यसनना विरम-
किं शु | णने विषे
दक्षा डाह्या पुरुषो
नयतध्व यत्न नथी करता
जानतः जाणता छता
अवकूपे आंधळा कुवाने विषे
मा पतत मा पडो चलतमा माचालो
दगाविषाहे· दृष्टिमाज जेने विष
पथा मार्गे रह्योछे एवा सर्पना
हे हे (दक्षो) ॥ १०२॥

श्लोक (१०३) मो.

रुक् रोग पथ्य पथ्य
च वळी रसैः रसोए करी
यथा जेम बहुतया घणीरीते
ससेवितै सेवन करेला
लोलुपै रस लोलुप एवा पुरुषोए
धीरै वीर पुरुषोए यत् जे

विधिना વિધિએ કરીને સેવન
सेवेत થાય [કરેલા ગમે કરીને
अपि પણ पाठांतरे પાઠાન્તરથી
बहुतयात्मनेन અત્યન ભોજનના
[પ્રીતિવાળાને
सतोषिणा સતોષી એવા પુરૂષ
योग्यायोग्यतयाऽशितैः યોગ્યાયો
इह અહિ [ગ્ય ભોજનથી
तथा તેમ ममारमोक्षावपि સંસાર
અને મોક્ષપણ પ્રાપ્ત કરાયછે
यत् જે કારણ માટે
नानारसलालस નાના પ્રકારના
स તે [રસમા લોલુપ એવો
मथुरामगु મથુરા મગુ નામે
भव સંસાર પ્રતે [આચાર્ય
भ्रांतवान् ભમતો હવો
यत् જે કારણ માટે
तीर्णः સંસારથી તરી ગયો
च વળી सुढढण સુઢઢણ મુનિ
समभूअघैः પાપ રહીન

सन्मोदकक्षोदकः સારા લાડુને
ચુરણ કરી પરઠવનારા ॥१०३॥

श्लोक (१०४) मो

कि શુ जेयः જીવતા યોગ્ય
रसनेंद्रियेण રસના ઇંદ્રિયે કરીને
स તે પુરૂષ महान मोटो પુરૂષ
य જે सत्वरक्षारुचि જીવરક્ષણમા
यद्वत् જેવીરીતે [છિરૂચીતેનેએવો
धर्मरुचिः ધર્મરૂચીનામા સાધુતેણે
कुतुवक કડવા તુબડાને अमौ આ
पक्काम्रवत् પાકેલી કેરીની પેઠે
भक्षयेत ભક્ષણ કર્યુ किंवा શુ વળી
विश्वहिताय વિશ્વના હિત માટે
न उदरगत ન ઉદરમા રહેલા
सिंधु સમુદ્ર दधौ ધારણ કરતો
वाडव વડવાનળને [હવો
सारग्राहिसुराः સમુદ્રમથનકરતી
વખતે સાર ગ્રહણ કરનારા
દેવતાઓનો થયા

तआशु તે જલદી नविष વિષને નહીં
किं શુ नीलकठ મહાદેવ
पपौ પાન કરતા હવા ॥૧૦૪॥

श्लोक (૧૦૫) મો.

सप्तापि સાત એવા પણ
व्यसनानि વ્યસનો
पापसद्नानि પાપનાઘર एतानि એ
वर्ज्यानि વર્જવા યોગ્ય
यत् જે કારણ માટે
सत्कर्मापि સારા કર્મને કરનારો
न નથી [હોય તો પણ
शस्यते વખણાતો વ્યસન દુ:ખ
अत्यासेवया અતિ સેવનાએ
स्यात હોય यथा જેમ
स्नेहोपि સ્નેહપણ अर्हति અરિહંત
ભગવાનને વિષે પણ
गौतमस्य ગૌતમને
गणना પૂર્વની ગણના
अकाले च અકાલને વિષે વળી
कोशागुरो॰ સ્થૂલિભદ્રને
ग्लानि॰ વ્યસન રૂપ
पारदभाविते પારા માટે અત્યંત
हि નિશ્ચે [ભાવના કરેલા
कनके સુવર્ણને વિષે
अरिष्टं અરિષ્ટ થાય છે
फले ફળને વિષે अनार्त्तवं રૂતુ વિ-
નાના સમયમા ઉત્પન્ન થએલા

श्लोक (૧૦૬) ઠો.

द्युतेन દ્યુતે કરીને
अर्थ ધન અથવા શાસ્ત્રના અર્થ
यश યશ कुलक्रम કુલાચાર
कला ઓતેરકળા सौंदर्य સુંદરપણુ
तेजः તેજ सुहृत् સુમિત્ર
साधूपासन ગુરૂ પર્યુપાસ્તિ
धर्मचिंतन ज्ञान શીલાદિ ધર્મચિંતા
गुणाः ગુણો नश्यति નાશ પામેછે
सतःअपि વિદ્યમાન એવા પણ
हि નિશ્ચે यद्वत् જેમ

पाडुसुतेषु પાચ પાંડવોને વિષે
नच्युतसुधीषु તે ઘુત થકી ભ્રષ્ટ
થઇ છે બુદ્ધિ જેની એવા
आदित्यभावर्जिते આદિત્યની કાતી-
विश्वे વિશ્વને વિષે [થી રહિતએવા
कितममा શુ અધકારે કરી
स्फुट પ્રગટપણે
घटपटस्तभादि ઘટ,પટ,સ્ત ભાદિક
वा लक्ष्यते અથવા લક્ષ્ય થાય છે

श्लोक (૧૦૭) મો.

नूत घूतने न નથી कि શા માટે
तजत ત્યાગ કરતા कि શા માટે
दहत બાળોછો स्वदेह પોતાનાદેહને
छाग બકરાને च અને
मूत्रयासि મૂત્રાવોછો कि શા માટે
वदने મુખને વિષે स्वकीये પોતાના
तन તે માટે तादृशी તેવી
प्रियतमा પોતાની સ્ત્રી દમયતી
महित સહીત

नलःअपि નળ રાજા પણ
जानीत તમેજાણો रोरइव દરિદ્રીની
राज्यसुखात् રાજ્ય સુખથી [પેઠે
निरस्त ભ્રષ્ટ થયો છતો ॥૧૦૭॥

श्लोक (૧૦૮) મો.

मासाशनान માસ ખાવા થકી
न नरकण्व નરક ન હોય એમ
ततः તે માટે [બનતુજ નથી
म देव તેદેવ तल्लोलुप તે માસના
અશનમા લોલુપ એવો
हरिनृप હરિ નામના રાજાને
कृतवान् કરતો હવો
सरोष રોષ યુક્ત એવો कि શુ
पाकपेशलतराशनदत्ततृष्णे પાકે ક-
રીને અત્યત મનોહર એવુ છે
અશન જેનુ એવા પદાર્થને
વિષે દીધી છે તૃષ્ણા જેણે એવા
किंपाकभोजिनि વિષવૃક્ષના ફળનુ
ભોજન કરનારને વિષે

मृतेरपि મરણનો પણ
स्त्रशयोम्ति સ દેહુ છે ॥૧૦૮॥

श्लोक (૧૦૯) મો.

स्नह સ્નેહ दयापि દયા પણ
हृदि હૃદયને વિષે का શી
आमिषलोलुपाना આમિષને વિષે
લોલુપ એવા પ્રાણીયોના
कि શુ चिह्लणापि ચિલ્લણા પણ
पतिमासदलानि પતિ શ્રેણિક રા-
જાના માસના કડકાને
नैच्छन ન ઈચ્છતી હવી
नाश्नानिकिं શુ નથી ખાતી
निजकुटुम्बमपि પોતાના કુટુંબને
द्विजिव्ही सर्पिणी [પણ
स्थान સ્થાનને स्व પોતાનુ
अन्यनअपि બીજા સ્થાનને પણ
किं શુ दहतिइह અહીં બાળે છે
न अग्नि નથી અગ્નિ ॥ ૧૦૮॥

श्लोक (૧૧૦) મો.

न નથી अकृत्यकृत्यविन અકૃત્યઅને
અલ પૂરી રીતે [કૃત્યને જાણનારો
मधुपानमत મધુ પાનથકી મદો
ન્મત થએલો
भूताभिभूतइव ભૂત પ્રેતાદિકે પરા
ભવ પમાડેલો હોય નહીં નું ?
शुन्यमनोवचांग: શુન્યછે મન વચન
कि શુ [અનેકાયાજેનીએવોજેનો
देवकीपरिणये દેવકીનાપરિણયનેવિષે
मदपारवश्यान મદનાપરવશપણાથી
नआश्लेषि ન આલિંગણ કર્યો
जीवयशाशा કંશનીસ્ત્રીજીવયશાએ
अपि પણ अपिमुक्तकर्षि: અતિ
મુક્ત નામના રૂષીને ॥૧૧૦॥

श्लोक (૧૧૧) મો.

मधु મધને, દારૂને मधुरवचोभि·
મધુર એવા વચનોએ કરી
प्रेयसीप्रेरित. પ્રિયાએ પ્રેર્યો એવો
य. જે પુરૂષ पिवति પીએ છે

निजकुलोच्चाचारचिंता પોતાના કુ-
ળના ઉચા આચારની ચિંતાને
विमुच्य મુકીને
वररुचिवत् વર રૂચિની પેઠે
इहापि આલોકને વિષે પણ
प्रेक्षते જુએ છે दुर्गतिं દુર્ગતિને
सः તે પુરૂષ क्व અને ક્યાથી
तनुदृढता શરીરની દ્રઢતા
स्यात् હોય भोगिमुक्ताज्यभोगै સર્પે
એઠેલા ધૃતથી ॥ ૧૧૧ ॥

श्लोक (११२) મો.

वेश्या વેશ્યા
विश्वकलत्रं આખા વિશ્વની સ્ત્રીછે
अत्र આ સસારને વિષે
तत् તે કારણ માટે अहो આશ્ચર્યે
पानीयशालाजले પાણીની પરબના
यद्वत् જેમ [જળને વિષે
कादविकाशने કદોઇના ભોજન
च વળી [ગૃહને વિષે
शुचिता પવિત્રતા का શી
प्रायशः પ્રાયે બહુ પ્રકારે કરી
तादृशी તેવીજ [વેશ્યા પણ
तस्मात् તે કારણ માટે मा તે
कृतपुण्यवत् કૃત પુણ્ય નામા
શેઠની પેરે
कृतकमुन्छोकोदया પહેલાં કર્યોછે
મોદ એટલે હર્ષ આણદ જેણે
અને પછી કર્યો છે શોકનો
ઉદય જેણે એવી વેશ્યા
किं प्रिया શુ મનો વાચ્છીત થાય
पूर्णे પૂર્ણ [ના નજ થાય
अल અત્યત विशदा નિર્મળ
स्वभावकलुषा સ્વભાવથીજ મેલી
दोषापि રાત્રી પણ नैंदौ નહીં ચદ્ર
क्षशे ક્ષીણ થયે છતે [છતે

श्लोक (११३) મો.

क શા માટે लघुनि હલકા એવા
गणिकाना વેશ્યાઓના

हृदि હૃદયને વિષે अनेके અનેક
गवाक्षा ગોખના જેવા છિદ્રો
दधाति ધારણ કરે છે यत् જે કારણ
अनुवेल प्रति સમય [માટે
ताः તે (વેશ્યાઓ) रस રસને
नव्यनव्य નવીન નવીન એવા
तत તે માટે अजनि થયો
हृतवृत હરણ કરીછે વૃત્તિ જેની
कूलवालोऽपि કુળવાળ નામના
તપસ્વી પણ
ताभिः તેમણે (તે વેશ્યાઓએ)
गलति ગળેછે हिमगिरि હેમાચ-
વા જેમ [ળગિરિ હીમમય છે તે
भानुभाभि સૂર્યના કિરણોએ કરી
दृढाभि દૃઢ એવી ॥૧૧૩॥

श्लोक (११४) मो

व्याघ પારધિ अन्यहिताय અન્યના
सत्य એ વાતનો સત્યછે [હિત માટે
असकृत् વરવાર

विश्वस्तजतून् મૃગાદિજ તુઓને માટે
तुदन દુખ દેતો એવો न નથી
स्वस्मिन अपि પોતાને વિષે પણ
तुष्ट्ये તુષ્ટિને માટે
न्युतशरकोडादितः પોતાના હા-
થથી છોડેલા એવા બાણો તે
अत બ તને [શુકરાદિકને લાગ્યા
व्रजन પ્રાપ્ત થયો એવો
मृत्यौ મરણથયેછતે दुर्गातिं દુર્ગતિને
आप्तवान् પામતો હવો च વળી
मृगया શીકાર કરવો
लोकद्वयार्तौं બને લોકમા દુખને
ततः તે માટે, તે થકી [અર્થે
गांगेयन ભીષ્મ પીતામહે स તે
शातनुक्षितिपति શાતનુ રાજાને
तस्याः તે (મૃગયા) થકી निषिद्धः
तत તે (હિંસા) થકી [નિષેધ કર્યો

श्लोक (११५) मो.

पापर्द्धौ હિંસા રૂપ ऋद्धिने વિષે

तनुमत शरीरधारी
वधोज्झितघृणः प्राणीना वधने विषे
त्याग करी छे दया जेणे एवो
पुत्रेपि पुत्रने विषेपण दुष्टाशयः दुष्ट
चण्डः तीक्षण [छे अन्त करण जेनु
ग्खाण्डवपावकादपि खाण्डव वन बा
ळवा मुकेला अग्नि थकी पण
मुग्धा विनापराध कक कया कया
न हन्यात् न हणतो हवो [प्राणीने
जडः जड किं शु बाणेन बाणे
जरासुनो जरा पुत्र [करीने
वनगतः वनने विषे गएलो
विन्याधनो न मारतो हवो
बाधव पोताना भाइ कृष्णने
प्रापः पामतोहवो उच्चै अत्यतपणे
मुनिघातपातकभर मुनि घातना
कि शु न नथी [पातक भारने
अजराजागज अज राजानो पुत्र
दशरथ राजा ॥ ११५ ॥

श्लोक (११६) मो.

चौर चोर दु ख दुखने
उपैति पामे छे
नारकमम नारकी समान
मर्त्योपि चौर्य कर्म रहित एवो
साचो पुरुष पण
तत्सन्निधे' तेना सहवास थकी
शुष्के सुकु प्रज्ज्वालिने सळगे छने
हि सार्द्रमपि लीलु काष्ट पण
किनोवन्हिनादह्यते शु अग्नि वडे
नथी बळतु ना बळेछेज
सघोल्लुटन स धना लुटवामा
सज्ज सज्ज भूत थया
दग्ध चरटग्रामे बाळेला छे चोर
जेमा एवा गामभा
अग्नितप्तप्रजामध्योत्पत्तिभवेतेचोरोनी
मध्ये अग्नियी तपीने प्रजा लोक
पण बळी गया ते साठ हजार
चोरोनी उपति केटलाक भवे

ममसगरजैः સગર રાજાના પુત્ર
પણે સર્વની સાથેજ થઇ
किंकिं શુશુ नलेभे (જીવ) ન પામે
तथा તે પ્રકારે ॥ ૧૧૬ ॥

श्लोक (૧૧૭) મો.

चौर्यं ચોર્ય स्वेन પોતાના च અને
वर्णकेन च અને પોતાની જાતી-
कृत કર્યું [વાળા મબ વીએ
मूढा. હે મૂઢજનો दुरत દુરત
भवे ભવને વિષે राज्ञा રાજાએ
मंडिकशालकोपि ચોરી કરનારો
મંડિક નામનો પોતાનો શાલક
न हतः ન માર્યો
कि मूलदेवेन શુ મુળદેવે सः તે
किं શુ चैत વળી આ
त्रिजगत्प्रियोपि ત્રણ જગતને વા-
मदनः કામદેવ [હલો એવો
तच्चितचौर्योद्यत તેના ચિતને ચો-
રવામા ઉદ્યુક્ત એવો

शाप શાપને प्राप પામતો હવો
न किं શુ નહી
प्रजापतिगिरा બ્રહ્માની વાણીથી
दाहच અને દાહને
रौद्राग्निना (શંકરના ત્રીજા લોચ-
નમાથી નીકળેલ અગ્નિ વડે)

श्लोक (૧૧૮) મો.

पुण्यापुण्यचयेन પુણ્ય તથા અપુ-
बुद्धिः બુદ્ધિ ણ્યના સમુહે કરી
अमला નિર્મળ स्यात् હોય
कश्मलाऽपि પાપીષ્ટ પણ
अगिना સર્વ પ્રાણીયોની
वातेन વાયુએ કરી इव જેમ
युगवरी યુગંધરી सदसता સારા
અને નરસા વાયુએ કરી
मुक्ताफल મુક્તા ફળની
अगारभा અગારની કાતીને
लंकेश રાવણ
नलकुबरप्रियतमा નલકુબરની પ્રીયા

नाम्नोपरमा ઉપરભા નામે હતી
रता આસક્ત એવી ॥ તેને
अत्याक्षीत् ત્યાગ કરનો હવો
अरता च વળી આસક્ત નહી
रामवनिता રામની સ્ત્રી ॥ એવી
सीता સીતાને जहार હરણ કરતો
आशुवत् શીઘ્રતાની પેઠે ॥ હવો.

श्लोक (११९) मो.

मूढः મૂઢ પુરૂષ परस्त्रिय પરસ્ત્રીને
उपेत्य પ્રાપ્ત થઇને कुवाक्य દુર્વચ
बध રોધનાદિ घात તાડન
अपकीर्ति અપકીર્તિ मृति મરણ
दुर्गति દુર્ગતિ दु खपात्र દુ ખનુ
स्यात् હોય ॥ પાત્ર
ब्रह्मराजचुलणीरतदीर्घवत् બ્રહ્મરાજા
નીચુલણીનામેસ્ત્રીનેવિષેઆસક્ત
એવા દીર્ઘ રાજાને પેઠે થાય છે
क शु लक्ष्मक्षयादिव કળાના ક્ષય
विधोः ચંદ્રમાને ॥ થકી જેમ દુ ખ

गुरुतल्पगम्य બ્રહસ્પતિની સ્ત્રી
સાથે વ્યભિચારને કરતા એવા

श्लोक (१२०) मो.

सुभूमजमदग्निजप्रतिमपुद्रमाघर्षजे
સુભમ રાજા અને જમદગ્નિ પુત્ર
પરશુરામ તેના સરખા પુરૂષ
રૂપ ઝાડના ઘસાવા થકી
ઉત્પન્ન થએલો એવો
कषायदवपावके કષાય રૂપ દાવા-
ગ્નિને વિષે
विषयवात्ययादीपिते વિષયરૂપ વટો-
ળીયા વાયુએ કરી પ્રદીપ્ત એવો
महद्गुणवन મોટા ગુણરૂપ વન
दहति બાળે છે अहह અરેરે
पुण्यकल्पद्रुम પુણ્યરૂપ કલ્પદ્રુમ
तत अस्ति તે ત્યાં રહે છે ॥ જે છે તે
यदि જો दैवतः ભાગ્ય થકી
शमवनाघनः શમ રૂપ મેઘ
वर्षति વરસે છે ॥ १२० ॥

શ્લોક (૧૨૧) મો

जीवा જીવો कषायविवशाः કષાયથી વિવશ એવા
नविचारयति વિચાર કરતા નથી
चाणाक्यवत ચાણાક્યની પેઠે
किमपि કાંઈ પણ कृत्यमअकृत्यम
अत्र આહિં કૃત્યને અપકૃત્યને
कल्पातवातविततिक्षुभितस्य કલ્પાતકાળનો જે પવન તેનો જે વિસ્તાર તેણે કરી ક્ષુભિત એવો
पूर्णरोदोऽतरस्य પૂર્ણ છે પૃથ્વી આકાશનો અંતર જેને વિષે એવા
जलधेः સમુદ્રને ननु નિશ્ચે
काविवेकः શું વિવેક હોય ?

શ્લોક (૧૨૨) મો

मिष्टान्न મિષ્ટાન્ન ભોજનને
भुक्त્વ જમ हृद આણંદ કરનાર
पिब પી जलमपि જળને પણ
तान ते षड् रसान् ૬ રસોને
मा च નહીં વળી रुद्धि રોક
कायक्लेश કાય ક્લેશને
त्यज ત્યાગ કર अग આગને
विमलय નિર્મળ કર
सुकर રૂડી રીતે થાય
क्रूरकुमर्पिणा કરગડુ રૂષિએ
उक्तः કહેવો मोक्षोपाय मोक्षनो
अस्ति છે कोप ક્રોધને ઉપાય
जय જીત भज ભજ
शिवज મોક્ષથી થએલાં એવા
शर्म સુખને साधो હે સાધુ
निवोध જાણ द्राक्षेक्षु દ્રાક્ષા, ઇક્ષુરસ
क्षीरखड દુધ ખાંડ प्रभृति પ્રમુખ
रसवलात રસ બળથી
सन्निपातेऽपि સન્નીપાત થયો હોય
अदुष्ट અદુષ્ટ ॥ १२२ ॥

શ્લોક (૧૨૩) મો.

यदि જો शिवगति મોક્ષ ગતિ
इष्टा ઇચ્છિત सा ते

आर्यमेतार्यवत् मेतार्य मुनीनीपेठे
तन्जय ते। जीत रुष रोषने
उपसर्गेपि उपसर्गमा पण
इप्सिता धारछीत होय ते।
दुर्गतिः दुर्गति चेन् जो
करडकुरडवत करट कुरडनी पेठे
तक्रोय ते क्रोधने उच्चैः उच्ची रीते
विधेयः करवे। सुरतरुकनकद्रो क-
ल्प वृक्ष अने पर्वतुगना मधे
यःमत त जे मनमा मानेले।
भजस्व सेव [होय तेने

श्लोक (१२४) मो

मानी अभिमानी
तप श्रुतशमव्रतधर्महीन तप, शा-
स्त्राध्ययन, समता व्रत अने
स्यान् थायछे [धर्म ते थकी हीन
नदिखेणइव नदिषेण मुनी जेम
पण्यवधूपहासे वेश्याओ [थिया तेम
करेला उपहास्यने विषे

क्रि तारकः शु तारकासुर दैत्य
कमलभूवरदृद्धरोऽपि ब्रह्माना वर-
दान थकी दुर्धर एवे। पण
न अकारि न कर्ये। शमुगिशुना शिव
पुत्र कार्तीक स्वामी तेणे
ह्रतमर्वगर्वः हर्यो छे सर्व गर्व
जेने। एवे। ॥ १२४ ॥

श्लोक (१२५) मे।

स्वस्य पेताना अपरस्य परना
च वळी बलानि शक्त्यादिकने
अविचिंत्यमानः नचितनकरतोऽछने।
शक्राऽस्यमित्र सौधर्म सुरेद्रनी
पासे गएवा
चमरेद्रवत् एवा चमरेद्रनी पेठे
आपदे आपदने माटे स्यात् होय
शुक्रः शुक्रनु (तारानु)
कदाचित क्यारेक इह अहि
चेततनुते विस्तारे छे खरे परतु
प्रकाशलेश लेश मात्र प्रकाशने

तत: તેથી स्थगयति ઢાંકી શકે છે
इंदुमह: ચંદ્રમાના તેજને
महन् किं મોટા એવાચુ

श्लोक (૧૨૬) મો.

माया માયા दुर्गतये દુર્ગતિ માટે
परत्र પરલોકને વિષે विपदे વિપ-
च तथा अस्मिन આ [ત્તિને માટે
भवे ભવને વિષે सभवेत् ન ભવે
श्री वीरेण શ્રી વીર ભગવાન
सुर:अपि દેવ પણ कैतवसखा ક-
પટથી થએલો સખા
कुब्जीकृतो કુબ્જ કરી નાખ્યો
मुष्टिना મુષ્ટીએ કરી
कि શુ कर्णस्य કરણ રાજાની
ननिष्फला નિષ્ફળ ન થઈ
युधि યુદ્ધ कला કળા
विप्रच्छलात्ता બ્રહ્મણનો વેશ લેઇને
છળ કરવાથી લીધેલી
अभवत् થઇ किं શુ
श्रिश: લક્ષ્મીપતિ જે વિષ્ણુને
न जगाम નપામતાહવા वामनतनु:
વામનરૂપ ધારણ કરનારએવા
दैन्य દીનપણાને, ભિક્ષાવૃત્તીને
बले: બળીરાજાના बचन બંધનને

श्लोक (૧૨૭) મો

सवे સર્વ, ચાર अपि પણ ग्ते એ
कषाया કષાયો सदृशबलभृत:
कितु તોપણ [સમાન બળવાળા
तीव्रैव તીવ્ર એવી माया માયા
जित्वा જીતીને या જે
आषाढमूति આષાઢભૂતિ મુનીને
नटमिव નટની પેઠે
नटयामास નચાવતી હવી
गौरी પાર્વતી (પોતાની આગળ)
इवरुद्रम् રૂદ્રનેજેમ નચાવતી હતી
स्त्रीत्व સ્ત્રીપણુ કરવાને [તેમ
स्त्रीलींगभावात् સ્ત્રીલીંગના ભાવ
इव જાણે [થકી

नृषु पुरुषोने विषे न ना
ददौ देती हवी मल्लिमुख्येषु मल्ली-
नाथ तीर्थंकर प्रमुखने विषे
या के किं शु सत्य सत्यवात
दुर्दांतदैत्य दुर्दांत नामे दैत्यने
कपटसुरमणीरुप कपटे करी रम-
णीय स्त्रीनु रुप लेनार
विष्णु विष्णु जघान मारता हवा

श्लोक (१२८) मो

लोभी लोभी प्राणी तृप्यति तृप्ति
नो नथी | पामे छे
घनैःअपि घणा एवा पण
धनैः धनेकरी इच्छन् ईच्छाकरतो
नवस्व नवा धननी
नवादपि नवा एवा द्रव्य आव-
आद्यः आद्य [वाथी
पितृकल्पितानुजपद पोताना पि-
ताए आपेला एवा पोताना
किंवा शु [नाना भाइओना पदने

आर्षभिः ऋषभ देवजीना पुत्र
भरत चक्रवर्ती
नाच्छिदत् नहीं छीनवी लेतो हवो
अश्रान्त निरंतर सरिता नदिओना
शतैः शेकडाओए करी अपिभृतः
किंवा शु | पुराया छतो पण
अबुधिः समुद्र पूर्यते पुराय छे
किंवा शु शाम्यति शांत थाय छे
काष्टकोटिभिःअपि क्रोडो काष्टोए
करीने पण
ज्वालाकराल ज्वाळाए विकराळ
अनल. अग्नि [एवो

श्लोक (१२९) मो.

चित्तावन्या चित्तरुप अवनीने
जनाना जनोनी [विषे
कपिलसमधिया कपिल ब्राह्मण
समान बुद्धिवाळा
वित्तलेशाप्तमूलः प्राप्त छे वित्तना
लेशरुप मुळ जेनां एवो

प्रत्याशावारिसिक्तः આશા અને
પ્રત્યાશા તે રૂપ જે જળ તેણે
કરી સીંચાએલો એવો
धनिविविधधनप्रार्थनाभोगवल्गु
અનેક ધનવાનની વિવિધ પ્ર-
કારની પ્રાર્થનાનો જે વિસ્તાર
તેણે કરી મનોહર
भूपेंद्रत्वादिसंपन्मतिकुसुमततिः
મોટા મોટા રાજાદિકની જે
સંપત્તિ તેને વિષે મતિ રૂપ
છે કુસુમનો વિસ્તાર જેમાં
भोगचिंताफलाढ्यः ભોગની જે
ચિંતા તે રૂપ જે ફળ તેની સં-
પતિ જેને વિષે એવો
लोभतृष्णा લોભરૂપ, તૃષ્ણારૂપ,
श्रवत्या નદીએ કરી
व्रजतु તણાઈ જાઓ
कलितरुः ભયંકર વૃક્ષ
वपुः अपि રોપનારને પણ
आर्त्तिहेतु પીડાનું કારણ

॥ श्री कस्तूरी प्रकरणं ॥

॥ श्लोक १ ॥

कस्तुरीप्रकर કસ્તુરીનાસમુહસરખો
कृपाकमलदृग्गल्लस्थले દયા રૂપી
કમળલોચનીના ગાલ ઉપર
षटपदव्रातः ભ્રમરનાસમુહસરખો
मातसरोजसुदररमे સુખરૂપી કમળના સુદર રમ પ્રત્યે
खड्ग તરવાર સરખુ स्मरध्वसने
કામદેવનો નાશ કરવામા
कल्याणद्रुमसेचने કલ્યાણ રૂપ
વૃક્ષને સીંચવામા
घनचयो વરસાદના સમુહ સરખો
लावण्यवल्ल्यंकुरः લાવણ્ય રૂપી
વેલડીના અકુરા સરખો
केशाना કેશોનો निचयः સમુહ
पुनातु પવિત્ર કરો भुवन ભુવનને
श्रीनाभिसूनोर्लसन નાભી રાજાના
દીકરા ઋષભદેવજીનો ઉલ્લસાયમાન થતા

॥ श्लोक २ ॥

वाग्देवीरवित्तचित्तपतयः સરસ્વતીના વરદાન રૂપી ધનથી
કુબેર જેવા
कारुण्यपण्यापणप्राविण्यप्रसित्ताः
દયારૂપી દ્રવ્યની દુકાનમા પ્રવીણતાને પામેલા
प्रसक्ति આનદમા
पटव લીન થયેલા તે તે એવા
सन्तु થાઓ सन्तः સજ્જનો
मयि મારા વિષે आमोद સુગન્ધ
सरसीरुहाम् કમળોનો इव જેમ
मरुत्पूरैः વાયરાના સમુહ વડે
प्रथाम् વિસ્તારને प्राप्यते પમાય છે

वाचा વાણીયોનો
विश्वसभासु સમગ્ર જગતમાં
यैः જે સજ્જનો વડે जडमुषाम्
अपि પણ [જડ માણસોની
उल्लसद्भिः આનંદવાળા गुण ગુણ

॥ श्लोक ३ ॥

अमृतम् અમૃત अब्धिसुता લક્ષ્મી
दृशोः દ્રષ્ટિમાં सताम् સજ્જનોના
वसति વસે છે चेतसि ચિત્તમાં
निश्चय નિશ્ચય एषः એવો
न અમારો विबुधता પણ્ડિત
પણું (દેવપણું)
पुरुषोत्तमता પુરૂષમાં ઉત્તમપણું
यत् કેમકે [' શ્રીકૃષ્ણપણું '
स्थितिम् સ્થિતિને उपैति પામે છે
नरः માણસ तत् તે
उरीकृते સ્વીકાર કરવાથી

॥ श्लोक ४ ॥

सौरभ्यात् સુગંધીથી इव જેમ
सूनम् પુષ્પ ओदनम् ભાત इव જેમ
स्वादप्रसादात् સ્વાદિષ્ટ પણાથી
इह અહીં स्निग्धत्वात् ચિકાશથી
इव જેમ गोरसम् દૂધ, દહીં, ઘી
पिकयुवा જુવાન કોયલ [વિગેરે
सोत्कठकठात् મધુર કંઠ થકી
इव જેમ वाजिराजिः ઘોડાની
जवात् इव વેગ થકી જેમ । એણી
औषधरसः ઔષધી રસ
दुर्व्याधिरोधात् इव ખરાબ રોગને
श्लाघाम् પ્રશંસાને રોકવાથી જેમ
एति પામે છે जनः માણસ
जनेषु માણસોમાં नितराम् અત્યન્ત
पुण्यप्रभाव પુણ્યના પ્રભાવની
उदयात् ઉદયથી

॥ श्लोक ५ ॥

तोयैः इव પાણી વડે જેમ
पयोमुचाम् વરસાદના
भवति થાય છે यत् જે

नीरन्ध्रनीरम् સપૂર્ણ જલવાળુ
सर સરોવર पादै एव કિરણોથી
नभामणेः સૂર્યના [જેમ
भवति થાય છે लोकः જગત
सदा હમેશા आलोकवान પ્રકાશ-
तैलै एव તેલવડે भवेन થાય [વાળો
अभङ्गुरतर અખડિત
ज्योतिर्मणिः દીપક सद्मन ઘરપ્રત્યે
पुण्यै एव પુણ્યો વડે भवेन થાય
अभङ्ग પૂર્ણ विभव વૈભવથી
भ्राजिष्णु શોભાવાળો आत्मा આત્મા
अत्र આ જગતમા तनू તે

॥ श्लोक ६

न नहि बहुधर्मविनिर्मितिकर्मठे ન-
ણા ધર્મની કરવાને મજબુત
मनुजजन्मनि મનુષ્ય જન્મમા
यै જે માણસોએ सुकृतम પુણ્ય
कृतम् કર્યુ गृहम ઘર પ્રત્યે
उपेयुषि પ્રાપ્ત થયેલો
तैः તે માણસોએ अधनैः નિર્ધન
स्थितम् રહેવાયુ [એવા
त्रिदशशाखिनि દેવાનુ વૃક્ષ (કલ્પ-
वाछितदायिनि ઇચ્છિત [વૃક્ષ)
વસ્તુ આપનાર

॥ श्लोक ७ ॥

भोज्य ખાવાના પદાર્થમા
निर्जरराज ઈન્દ્રવડે भोज्य ખાવા
मधुरे મીઠા એવા [યોગ્ય
हालाहलः ઝેર अक्षेपि નાખ્યુ છે
तैः તે માણસોએ दुग्धे દુધમા
स्निग्धरसे સ્નિગ્ધ રસવાળા
रसेन સ્વાદની ઇચ્છાથી
निदधे નાખ્યુ तै તે માણસોએ
आलनालम હરતાલનુ
जलम પાણી क्षिप्ता નાખી
उच्चै ઊચે પ્રકારે शिशिरे ઠડા
चदनरसे ચદનના રસમા [એવા
तै તે માણસોએ

आत्मगुप्ता डोવચનુ ફલ
जडैः જડ માણસોએ यैः જે
धर्मे ધર્મને વિષે [માણસોએ
अनवधानता પ્રમાદ प्रविदधे કર્યોછે
स्वर्गअपवर्गप्रदे સ્વર્ગ તથા મોક્ષ-
ને આપનાર

॥ श्लोक ८ ॥

मालद्रुम વૃક્ષને (કલ્પવૃક્ષને)
स्वर्गसदा દેવોના छिनत्ति કાપે છે
समिधेः લાકડાભાટે चूर्णाय ચુના
चिंतामणिम રત્નને [માટે
वह्नौ અગ્નિમા प्रक्षिपति નાખે છે
क्षिणोति નાશ કરે છે
तरणीम् હોડીને एकस्य એકએવા
शंकोःकृते ખુટા માટે
दत्ते આપેછે देवगवीम કામધેનુને
सः તે માણસ
गर्दभवधूग्रहाय ગધેડી લેવા માટે
गर्हागृह्म निन्दाનુ સ્થાન

यः જે માણસ
ससारसुखाय સસારના સુખ માટે
सूत्रिताशिवम् મોક્ષને આપનાર
धर्मम ધર્મને पुमान પુરૂષ
उज्झति તજે છે

॥ श्लोक ९ ॥

भूयास ઘણા प्रमदाकटाक्षविशिखैः
જુવાન સ્ત્રીયોના કટાક્ષ રૂપી
विद्धा વિધાયેલા [બાણો વડે
स्मरासज्ञिन કામમા આસક્ત
सन्ति છે एके કેટલાક सहस्रशः
श्रितधना ધનવાળા [હજારો
सक्षोभलोभाकुलाः ક્ષોભ સહિત
લોભ પામેલા
एतद्दानमनिदानम् એ એનુ આપવુ
अत्र આ લોકમા [કારણ
सुकृतम ધર્મને मत्वा માનીને
सृजन्ति કરે છે त्रिधा ત્રણ પ્રકારે
ये જે માણસો अत्यर्थम् અતિશય

पुरुषार्थम् પુરૂષાર્થને
अनिशम નિરન્તર તે, કે તે કોઈ
अनल्पेतरा વિરલાજ

॥ श्लोक १० ॥

मणि इव મણી જેમ
रज पुञ्जे ધુળના ઢગલામા
कुजे ગુફામા वनेचर વનેચર
गह्वर ભય કર [ ] પ્રાણીથી
पुरमइव નગરની પેઠે तरुच्छाया
अनच्छा નાટી [ ] ઝાડોની છાયા
मरौइव મરૂ દેશમા જેમ
निस्तरौ ઝાડ વિનાના
जाडिम જડતા રૂપી कुसुम પુષ્પોના
आरामे બગીચા રૂપ ग्रामे ગામ
सभाइव સભા જેમ [ ] ડામા
वचस्विनाम પણ્ડિતોની कथमपि
भवे સસારમા [ ] મહા દુ ખે
क्लेशावेशे દુ ખના આવેશ રૂપ
मति બુદ્ધિ शुचि પવિત્ર

આપ્યન પ્રાપ્ત થાય છે

॥ श्लोक ११ ॥

दानाद्यम् દાનવિગેરે सुकृतम પુણ્ય
कषायविजय કષાયોની જીત
पूजाम પૂજાને पित्राः માતાપિતાની
गुराः ગુરૂની देवानाम દેવોની
विनयम વિનયને नयम ન્યાયને
पिशुनता ચુગલીયોનો
त्याग તજવુ सताम् સજ્જનોની
सगतम સોબતને
हृद्शुद्धिम મનની શુદ્ધિ
व्यसनक्षति વ્યસનોની ક્ષતિ
इन्द्रियदम ઇન્દ્રિયોનુ દમન
अहिसा દયા आदिधर्मान વિગેરે
गुणान સારા ગુણો [ ] ધર્મને
वैराग्यम વૈરાગ્યને विदग्धताम ચ-
कुरु ધારણ કર [ ] તુરાઇને
चेत् જો भोक्तुम ભોગવવાને
त्रिमुक्तिम् મોક્ષના સુખને

मनः મન છે

॥ श्लोक १२ ॥

ख्यातिम् કીર્તિને पुष्यति પોષે છે
कौमुदीम ચાંદનીને इव જેમ
शशी ચંદ્રમા सूते પેદા કરે છે
पूतात्मताम् પવિત્ર આત્મા પણાને
उद्योतम् ઉદ્યોતને द्युतिमान् सूर्य
इव જેમ अवति રક્ષણ કરે છે
सुखम् સુખને तोयम જલને
तडिद्वान् મેઘ इव જેમ
चातुर्यम् ચતુરાઇને चिनोति એ-
यौवनव्रयः જુવાની [કઠી કરે છે
सौभाग्य સૌભાગ્યની
शोभाइव શોભાને જેમ
क्षेत्रे ક્ષેત્રમા बीजमिव બીજની
अनघे પવિત્ર [પેઠે
विनिहितम् આપેલુ पात्रे સુપા-
धनम् ધન [ત્રને વિષે
धीधनैः બુદ્ધિ રૂપ ધનવાળા

॥ श्लोक १३ ॥

ये જે માણસો शीलम शीलने
परिशीलयन्ति પાલન કરે છે
ललितम મનોહર ते તે માણસો
सन्ति છે भूयस्तराः ઘણાઓ
तायन्ते તપે છે ननु નિશ્ચય
ये જે માણસો सुदुस्तर આકરૂ
तप તપને ते તે માણસો
सन्ति છે अनेकश ઘણાઓ
ते તેઓ सन्ति છે प्रचुराः ઘણાઓ
भासुरतरम् દેદીપ્યમાન
ये જે માણસો भावम ભાવને
आबिभ्रते ધારણ કરે છે
ये જે માણસો दानम् દાનને
वितरन्ति આપે છે भूरि અતિશય
करिवत् હાથીની માફક
केचिदेव થોડાજ अवनौ પૃથ્વીમા

॥ श्लोक १४ ॥

सजात ઉત્પન્ન થયેલ

आत्मज पुत्रना सम्भवानइव थवाथी
महादेवी मोटी देवीना जेम
प्रसादात् इव महेरबानीथी जेम
प्राप्त मळेलु ऐश्वर्यपदात् इव ऐश्वर्यस्थानथी जेम
स्थिरतर श्री स्थिर लक्ष्मीना
भोगयोगात् भोगना योगथी
इव जेम लब्धस्वर्ण मळेलासोनाना
रसायनात् इव रसायणथी जेम
सदा हमेश सगात् इव सोबतथी
प्रेयसाम् वहाला माणसोना जेम
देहि आप इति ए प्रमाणे
अक्षरयोः बे अक्षरोना
श्रुतःअपि सांभळवाथी पण
भवेत थाय दाता दातार
अवदात प्रफुल्लित आनन मुखवाळो

॥ श्लोक १५ ॥

धैर्यम् धीरजपणु धावतु जाओ
दूरतः दूर प्रविशतु पेसो
ध्यानम् ध्यान धूमध्वजे अग्निमा
शौर्यम् शुरना जर्जरताम् जर्जर-
प्रयातु पामो [पणाने
पटुता चतुराई दुष्टाटवीम् भय कर
टीकताम् चालीजाओ जगलप्रते
रूपम् रुप कूपम् कुवामा
उपैतु पडो मूर्छतु मुर्छा पामो
मतिः बुद्धि वश अपि वश पण
विध्वसताम् नाश पामो
त्याग दान तिष्ठतु रहो
येन जे दान वडे सर्वम् बधु
अचिरात् तुरत प्रादुर्भवेत् प्रगट थाय
अपि पण असत् अछता

॥ श्लोक १६ ॥

काव्यम् काव्य
काव्यकला काव्योनी कळाना
कलापकुशलान् समुहमां कुशल
गीतम् गीत
गीतप्रियान् गीतो प्रिय छे एवा

स्मेराक्षी प्રફુલ્લ નેત્ર વાળી
स्मर કામનો घस्मर તાપની
आर्ति પીડાથી विधुरान વ્યાકુલ
वार्ता વાત [એવા
वार्तारतान વાતોમા પ્રિય
चातुर्यम् ચતુરાઈ चिरम નિરન્તર
विचारचतुरान વિચારમ ચતુર
तृप्नोति ખુશ કરે છે दानपुन વળી
सर्वेभ्यःअपि સર્વ થકીપણ [દાનનો
अधिकम् અતિશય जगन्ति જગતનો
युगपत् એકી વખતે
प्रीणाति ખુશ કરે છે यत જે
त्रिणिअपि ત્રણે પણ

॥ श्लोक १७ ॥

शीलान्एव શીલ થકીજ
भवन्ति થાય છે मानव મનુષ્ય
मरुद्र દેવ સબધી
सपत्तयः સંપદાઓ पत्तयः પાળા
शीलान्एव શીલ થકીજ
भुवि પૃથ્વીમા भ्रमन्ति પથરાય છે
शशभृत् ચંદ્ર જેવી विस्फुर्तय.
कीर्तयः કીર્તિયો [સ્ફુરાય માન
शीलानएव શીલ થકીજ
पतन्ति પડે છે पादपुग्नः પગની
सद्शक्तय સર્વથીઉત્તમ [આગળ
शक्तयः શક્તિયો शीलानएव શીલ
पुनन्ति પવિત્ર કરે છે [થકીજ
पाणिपुटकम હસ્ત પુટને
सर्वर्द्धयः સઘળી ઋદ્ધિયો
सिद्धय સિદ્ધિયો

॥ श्लोक १८ ॥

वाल्लभ्यम प्रेमने वितनोति વિસ્તાર
यच्छति આપે છે [કરે છે
यश જશ पुष्णाति પોષે છે
पुण्यप्रभाम પુણ્યની પ્રથાને
सौन्दर्यम સુન્દરતાને
सृजति પેદાકરેછે प्रभाम કાન્તિને
प्रथयति વિસ્તારે છે

श्रेयःश्रियम् કલ્યાણની શોભાને
सिंचति છાંટે છે प्रीणाति આપે છે
प्रभुताम् ઐશ્વર્યપણું
तनोति આપે છે धृतिम् ધીરજને
सूते ઉત્પન્ન કરે છે सुरलोक: સ્વર્ગની
स्थितिम् સ્થિતિને कैवल्यम् કેવલ
करस्थम् હાથોહાથ [જ્ઞાનને
करोति કરે છે सुभगम् સુન્દર
शीलम् શીલને नृणाम् મનુષ્યોનુ
शीलितम् પાળેલુ

॥ श्लोक १९ ॥

तावत् ત્યાં સુધી
व्यालबलम् હાથીઓનુ બલ
केसरिकुल સિંહનો સમૂહ
तावत् ત્યાં સુધી क्रुधा ક્રોધવડે
व्याकुलम् ગભરાયલુ तावत् ત્યાં
भोगिभयम् સર્પનો ભય [સુધી
जल પાણી जलधेः સમુદ્રના
तावत् ત્યાં સુધી भृशम् અત્યન્ત
भीषणम् ભયાનક तावत् ત્યાં સુધી
आमय રોગ चौर ચોર बंध બંધનો
रण રણ સંગ્રામની भी બીક
तावत् ત્યાં સુધી लसन्ति શોભે છે
अग्नयः અગ્નિયો यावत् જ્યાંસુધી
न एति નથી આવતો
जगज्जयी જગતને જીતનારો
हृदि હૃદયને વિષે महान् મોટો
श्रीशील શ્રી શીલરૂપી
मंत्राधिप. મોટો મંત્ર

॥ श्लोक २० ॥

न्यस्ता સ્થાપન કરી છે
तेन તે પુરૂષે कुलप्रशस्ति કુલના
अमला નિર્મળ [પ્રશંસા પત્ર
शीतद्युते ચંદ્રના मंडले મંડળમાં
भ्राम्यन् ફેલાતો तेन તે માણસે
नभस्वताम् વાયુનો सहचरः સોબતી
चक्रे કરાયો स्वकीर्ते પોતાની
भर ભાર [કીર્તિનો સમૂહ]

तेन તે પુરૂષે અલેરિ લભ્યુ છે
निज પોતાનુ अभिधान નામ
अनघम् પાપરહિત बिम्बे બિમ્બમા
रोचिष्मत: સૂર્યના कामम અત્યન્ત
कामित ઇચ્છિત काम અર્થ
कामकलश કામ કુંભ સરખુ
य જે માણસ शीलम શીલને
आसेवते સેવન કરે છે

॥ श्लोक ૨૧ ॥

न નહિ स्वभोज्यमिव દિવ્ય ભો-
ज्यजन्ति તજે છે [જનની પેઠે
वदनात् મુખ થકી
स्वर्योषित દેવાંગનાઓ
तद्यशः તેના યશને
नएव નથીજ उज्झन्ति તજે છે
तदंहिरेणुम તેના ચરણની રજને
अमरा દેવો मौलौ મુકુટની
मालामिव માળાની પેઠે
सिद्धव्यानमिव સિદ્ધાન્ધ્યાનની પેઠે
उद्वहन्ति વહન કરે છે
हृदये હૃદયમા तन्नाम તેના નામને
योगीश्वरा: મહા યોગીઓ
शीलालङ्कृतिम् શીલ રૂપી અલંકારને
अगमगतिम અગમના મગને
येजन्तव જે માણસો कुर्वत કરે છે

॥ श्लोक ૨૨ ॥

नोभूयात् થતો નથી
ज्वलनै विना અગ્નિ વિના
रसवतीपाक રસોઈનો પાક
यथा જેમ कर्हिचित કોઇપણવખત
सजायेत ઉત્પન્ન થાય यथा જેમ
मृदुमृदा કોમલ માટીના
पिण्डमविना ગોળા વિના न નહિ
कुम्भ: ઘડો क्वचित् ક્યારે પણ
ततूनाम् તાતણાઓના
निचयाद्विना સમૂહ વિના
सुवासनम સુન્દરવસ્ત્ર नस्यात् નથાય
यथा જેમ जातुचित કોઇપણવખતે

न उत्पन्नेत न थाय उत्कटेन उग्र
तपसा तप वडे नाश नाश
यथा ते प्रमाणे कर्मणाम कर्मोनो

॥ श्लोक २३ ॥

कुशलकमल कुशल रूपी कमळोने
विकस्वर करवामा
सूरम सूर्य जेवो शीलमाल शील
रूपी वृक्षने वधारवामा
अबुधरम पाणीना समुह जेवो
विषयविहग विषय रूपी पक्षीने
पाशम पाश जेवो [पकडवामा
क्लेशवल्ली क्लेश रूपी वेलने बाळ-
हुताशम अग्निना जेवो [वामा
मदनमुख कामदेवना मुखने
पिधान आच्छादित करनारो
स्वर्गमार्ग स्वर्ग मार्गमा जवाने
तक्रयान वाहन जेवो कुरुत करो
शिवनिदान मोक्षनु कारण
सद्तपः शुद्ध तप
निर्निदानम कारण रहित

॥ श्लोक २४ ॥

मार्गम रस्ताने मनोरमम सुन्दर
अपास्य तजीने
यथाभिलाषम इच्छा प्रमाणे
अश्वद्विपेषु इन्द्रियो रूपी हाथीयो
विचरन्तु विचरे छे त्यारे
तप तपश्चर्या सृणि अंकुश रूप
स्यात थाय तत तेटला माटे
तद्दमाय ते इन्द्रियो दमवा माटे
महनीय मोटा पदप्रदाय मोक्षस्था
तस्मिन त तपने विषे [नने माटे
यतध्वम् यत्न करो अपहाय तजीने
रसेषु रसोमा मूर्च्छाम मुर्छाने

॥ श्लोक २५ ॥

नार्यः स्त्रीयो युवानम युवान प्रत्ये
इव जेम वार्धिमइव समुद्रप्रत्ये जेम
अब्धिपत्न्यः समुद्रनी स्त्रीयो
त्रिधा विधा [(नदीयो)

विनीतमइव विनयवाळा प्रत्ये जेम
भानुमइव सूर्य प्रत्ये जेम
नगरः किरणो वह्नय वेलाओ
क्षमारुहमिव वृक्ष प्रत्ये जेम
इन्दुम चन्द्र प्रत्ये जेम
उडवः नागओ
मनलब्धयः उत्तम लब्धियो
समुपयान्ति प्राप्तथायछे तपः तपने
चरन्तम आचरता माणसने

॥ श्लोक २६ ॥

क्षारैः खार थकी इव जेम
अम्बरम वस्त्र अपाम जलना
प्रकरैः समुह वडे अङ्गमइव शरीर
शाणै इव सराणथी जेम [जेम
अस्त्रम शस्त्र अनलै इव देवता वडे
जातरूपम् सुवर्ण [जेम
भूः पृथ्वी मार्जनै इव मार्जनथी
नैर्मल्यम् स्वच्छ पणाने [जेम
आवहति प्राप्त थाय छे

तीव्रतपोभि तीव्र तपथी
आत्मा आत्मा दत्त दान करवाथी

॥ श्लोक २७ ॥

येनविना जे भाव विना
घनेपि पुष्कल पण धने द्रव्य जे ते
स्यात थाय दु मह न महुन थाय
तद्व्यय ते धनने नाश [एवो
चीणे पाळवाथी येनविना जे
अभिकाम इच्छित [भावना विना
विमले स्वच्छ शील शील
भोगक्षयः भोगनोज क्षय
तप्ते तपवाथी येनविना जे भावना
दुस्तरतपः आकरा तपनो [विना
स्तोमे समूह कार्श्योदय कृशतानो
कार्यः करवो जोइए [उदय
तत्फलम् ते कार्यना फलने
इच्छुभिः इच्छा करनारे
शुभतरे शुभ एवा
भावे भावने विषे अत्र अहीं

भव्यै भव्य लोकोએ
लयः આસક્ત પણુ

॥ श्लोक २८ ॥

श्रीः લક્ષ્મી हानिम् નાશને
ददताम દેનારાઓની उपैति પામે
दधताम् ધારણ કરનારાનુ [છે
शीलम शील भोगक्षय ભોગનો
सङ्क्लेश. ક્લેશ [ક્ષય
सृजताम કરનારાઓની तपः તપને
पठताम् ભણનારાઓના
कंठे ગળામા भवेत् થાય
कुंठता કુણ્ઠિતપણુ पूज्याना પૂજ્ય
नमता નમવાથી [માણસોને
मानमथनम માનની હાની
दुःखम् દુઃખ वृतम् વ્રતને
बिभ्रताम् ધારણ કરનારાઓને
मत्वा માનીને एव એ પ્રમાણે
कथनकरोषि કેમ નથી કરતો
सुकरे સુખે કરવા યોગ્ય

भावे ભાવને વિષ मनस्विन હે
मनः મનને [બુદ્ધિવાન

॥ श्लोक २९ ॥

नीरेणइव પાણી વડે જેમ
सरः સરોવર सरोरुहमइव કમળ
आमादन સુગન્ધ વડે [જેમ
सीतांशुना ચન્દ્રમા વડે
तुगीइव રાત્રીની પેઠે
अम्बुजबंधुना કમળનો બન્ધુ(સૂર્ય)
इव જેમ दिवस દિવસ
कुम्भीइव હાથી જેમ
दानाम्बुना મદ જલ વડે
पुत्रेणइव પુત્ર વડે જેમ कुलम् કુળ
कुरङ्गनयना મૃગ જેવા નેત્રવાળી
भर्त्राइव ધણી વડે જેમ [(સ્ત્રી)
धत्ते ધારણ કરે છે श्रियम् શોભાને
भावेन સારા ભાવથી
प्रचुरापि ઘણી એવી પણ
पुण्यपटुत પુણ્યની પટુતાના

प्रोज्ञासम अतिशय पणाने
इता पामे छे क्रिया गुभ क्रियाओ

॥ श्लोक ३० ॥

कश्चिन् केटलाकोओे दानम दान
अदायि अपायु शीलम् साइ शील
जमलम स्वच्छ जपालि रक्षणकर्यु
कैश्चिन् केटलाकोओे
निवासः रहेठाण
जनिशम् निरन्तर
कैश्चिन केटलाकोओे तपः तपश्चर्या
कष्टम् दुःख अधायि धारण कर्यु
जकारि कराये विपिने अरण्यमा
ध्यान ध्यान अधारि धारण कर्यु
अनघम निर्मळ जपूजि पुजयो
देवव्रजः देवोनो समूह यत पण
तेषा ते सघळानु फलम् फळ
आपि मेळव्यु अपर नरैः बीजा
तद्भाव तेमा भावनु [नरोओे
विस्फुर्जितम् प्रबल पाशु

॥ श्लोक ३१ ॥

सिद्धाजनम् भाव रूपी अजन
जनित उत्पन्न कर्यु छे
योगिजन योगी जनो प्रत्ये
प्रभावन् प्रभावने जेणे
भावम् भावने वदन्ति कहे छे
विदुपाम पण्डितोना
निवहाः समूह नवीनम् नवाओवा
सिद्ध सिद्ध भवेत थाय मनसि म
सन्निहिते धारण करवाथी [नमा
अस्मिन भाव रूपी अजन नेते
पश्यन् जोतो ओवो जगन्ति जग
मनुजः मनुष्य [तोने
जगताम् जगतोने
अद्रश्यः अद्रश्य थाय छे

॥ श्लोक ३२ ॥

स्कन्ध थड सांखो
युद्धमहीरुहस्य युद्ध रूपी वृक्षना
कुमते. दुष्ट मतिनो

मौघः महेव जेवो निबन्धः जाणवु
अहसाम पापोनो योगः युद्धो
दुर्नयभूपते अन्यायरूपी राजानो
कृतकृपारोषः दयाने रोकनारो
अप्रबाधः बोध न आपनारो
हृदाम हृदयने व्यापेल पापथी जेवो
धर्ममृगे धर्मरूपी मृगने मारवामा
वरः वध करनारो
बृतिविधियाम धीरज अने बुद्धिनो
गधः गध सरखो
विपद्विरूपाम आपत्तोरूपीवेलोनो
अन्न अन्न मरखो
दुर्गतिपद्धतौ दुर्गतिना रस्ते ना-
ममुचितः योग्य छे [खवामा
क्रोध क्रोध विहातुम तजवाने
सताम सज्जनोने

॥ श्लोक ३३ ॥

वायु वायरो यथा जेम
जलमुचाम् मेघानो नाश करवामा
समिधाम काष्ठोनो नाश करवामा
यथा जेम अग्निः देवता
सिंहः सिंह यथा जेम
करटिनाम हाथीयोनोनाशकरवामा
तमसाम अंधकार छेदवामा
यथा जेम अर्क सूर्य
हस्ती हाथी यथा जेम
अवनिरुहाम वृक्षोने हणवामा
पयसा पाणीनो नाश करवामा
यथा जेम उष्णः उनाळो
शक्त. समर्थ छे तथा ते प्रमाण
प्रशमाय नाश करवामा
शमः शमता रुषाणाम क्रोधनो

॥ श्लोक ३४ ॥

तप पूरम तपना समुहने
पाथोमुचामिव मेघने जेम
मरुत् पवन संहरति नाश करे
य जे कोप
कृपाकेलिम् दयानी क्रीडान

मुस्ताङ्कुरम मोथना अंकुराने
इव जेम वराहः डुक्कर
खनति उखेडी नाखे छे
य जे क्रोध सुहृद्भावम मित्राचार
नाशम् नाशने हिममइव हिम जेम
पयोजम कमळने
नयति प्राप्त करे छे यः जे कोप
स कोप ते क्रोध
साटोप आटोप सहित
प्रविशति प्रवेश करे छे
सतां सज्जनोना
चेतसि चित्तमां किमु शु ?

॥ श्लोक ३५ ॥

त धन्या तेओने धन्यवाद छे
अभिवदनीयम वांदवा योग्य छे
इह अहीयां
तत्पादारविन्दद्वयम तमना चरण
ते ते माणसो [कमळनु युग्म
पात्रम् सुपात्र छे
सकलश्रियाम सघळी लक्ष्मीना
जगति जगत्मां
तत्कीर्तिः ते माणसोनी कीर्ति
नरीनर्ति नाच्या करे छे
तन्माहात्म्यम तेमनु माहात्म्य
असमिभम असुल्य छे
सुरनराः देवताओ
सर्वेऽपि सघळा पण
तत्किंकरा तेमना नोकरो थाय छे
ये जे माणसो कोपद्विप क्रोध रूपी
हाथीने (हणवामां)
सिंहशाव सिंहना बच्चानी
सद्रसम तुल्य स्वान्त चित्तमां
शमम शमताने
बिभ्रति धारण करे छे

॥ श्लोक ३६ ॥

वनवह्नि दावानल कोऽपि कोइपण
क्रोधरूपः क्रोध रूपी
प्रकल्पितः जणावेलोज छे

आन्तरम् અંતર રહેલુ य જેકોપાગ્નિ
तपोवित्तम् तप રૂપી ધનને
भस्मसात् ભ મ રૂપ कुरुते કરે છે
क्षणात् ક્ષણ વારમાં

॥ श्लोक ३७ ॥

जाति જાતિનો મદ
ऐश्वर्यम् ઐશ્વર્યતાનો મદ
बल બલના મદને
श्रुत શાસ્ત્રના મદને
अन्वय વંશના મદને
तप, તપના મદને रूपम् રૂપના મદને
उपलब्धिश्रितम् ધનના મદને
गर्वम् મદને
सर्वगुण સંપૂર્ણ ગુણ રૂપી
एक पर्वत એક પર્વતમાં
पविम વજ્ર જેવો મા નહિ
आत्मन् હે આત્મા कृथा કર
सर्वथा સર્વ પ્રકારે सगम् મેળવતને
गच्छति જાયછે यत्र यत्र જ્યાં જ્યાં

असौ આ गर्व तद्तद तेतेआणने
विनाशास्पद નાશનુ સ્થાન
प्रेत्य પર ભવમાં
प्राणभृतः પ્રાણીયોને भवन्ति થાય છે
अभिमतप्राप्ति વંછિતની પ્રાપ્તિ
प्रहीणा વિનાના
क्षणात् ક્ષણ વારમાં

॥ श्लोक ३८ ॥

औचित्य ઓચિત્યતા રૂપી
चारुचरित જે મનોહર આચરણ
રૂપી
अम्बुज કમલને નાશ કરવામાં
शीतपादम् ચંદ્ર સરખો
सत्कर्म ઉત્તમ કાર્યની
कौशल કુશલતા રૂપી
कुचेल ચંદ્ર વિકાશી કમલને
कठोरपादम् સૂર્ય સરખો
सम्यक् આચરવા લાયક
सेवन કાર્ય રૂપી

वनद्रुम વન વૃક્ષને નાશ કરવામાં
सामयोनिम હાથી સરખો
मान અભિમાનને विमुञ्च તજી દે
मुक्त પુણ્ય રૂપી
अम्बुधि સમુદ્રને શોષવામાં
कुम्भयोनिम અગસ્ત્ય મુનિ જેવો

॥ श्लोक ૩૯ ॥

विपदाम् આપદાઓના
सद्म સ્થાન જેવો
गर्वःअयम् આ ગર્વ
अपूर्वः આશ્ચર્ય કારક
पर्वतः પર્વત स्मृतः કહેલો છે

॥ श्लोक ૪૦ ॥

दष्टः ડંખાયલો
येन જે અહંકાર રૂપી સર્પ વડે
जनः માણસ जहाति તજી દે છે
विनयप्राणान् વિનય રૂપી પ્રાણોને
प्रसिद्धिप्रदान् કીર્તિને આપનારા
यद्दष्टेन જેના ડંખવા વડે
विवेकनीति વિવેક અને નીતિ રૂપ
नयने બન્ને નેત્રો समील्य મીચીને
सम्मीयते ગેહવાય છે
यद्दष्टस्य જેનાથી ડંખાયલાનું
कीलकीलितमिव ખીલાથી બના
स्तब्धम् સ્થિર [વસ્તુ હોય તેમ
वपुः શરીર जायते થઈ જાય છે
दर्पम् અહંકારને
सर्पमिव સર્પની પેઠે
अतिजिह्मगहन અત્યન્ત ભયંકર
कः કયો માણસ तम તેવા પ્રકારના
स्पृशेत् સ્પર્શ કરે
कोविदः ડાહ્યો માણસ

॥ श्लोक ૪૧ ॥

दम्भम् દંભને बका इव બગલાની જેમ
विधाय કરીને
दुराशया દુષ્ટ આશયવાળા
ये જે માણસો
मीनानिव મત્સ્યોને જેમ

अखिलजनान સર્વ જનોને
प्रतिवञ्चयन्ति ઠગે છે તે ન એવા
माहृदात् મિત્રાશથી अमल નિર્મળ
कीर्ति યશ રૂપી लता વેલ પ્રત્યે
पयाणान વગ્નાર મરણો
आत्मा પોતાનોજ આત્મા
प्रपचचतुर॰ પ્રપચમા ચતુર
अचतुरै મુર્ખ એવા એ
अवचि ઠગ્યા છે

॥ श्लोक ४२ ॥

मायाम માયાને
इमाम આવા પ્રકારની
कुटिलशील દુરાચરણના
विहारविज्ञाम વિહારમાચતુરએવી
मन्यामहे માનીએ છીએ
ह दि हृदयमा भुजगवध्रम સર્પિણીને
नवीनाम् આશ્ચર્ય કારક
न्ष्ट ડખાયેલો
जनथा આ માયા વડે

स्मितसरोन વિકસ્વર કમળની
महोत्राम्य સમાન મુખવાળો
माहम મોહને नयेन પ્રાપ્ત કરે છે
यदूइनरान જે બીજા માણસોને
मधुरम मीठु ब्रवाण બોલતો

॥ श्लोक ४३ ॥

विभ्रमम વિશ્વાસને
भुजगी इव સર્પિણી જેમ
जीविततनुम જીવતા શરીરને
व्याहन्ति હણે છે या જે માયા
देहिनाम માણસોના या જે માયા
सौहार्दम મિત્રતાને
अपाकरोति દૂર કરે છે
शुचिताम પવિત્રતાને स्पश. સ્પર્શ
अशुचिनाइव અપવિત્ર વસ્તુનો
या જે માયા જેમ
कौटिल्यकला કુટિલતાની કલાને
कलामइव કલાને જેમ
विधो: ચદ્રમાની पुष्णाति પોષે છે

पक्ष પખવાડીયું सित શુકલ
तास તેવા પ્રકારની
निर्मोकमुइव કાચળીને જેમ
उरग સર્પ
क्षतगतिम् શુભ ગતિને રોકનારી
मायाम માયાને कः કયો માણસ
नमुञ्चति નથી છોડતો

॥ श्लोक ४४ ॥

ये જે માણસો
कौटिल्यकला કપટની કલાના
कलापकुशलाः સમૂહમાં કુશલ
न તેવા માણસો [એવા
सन्ति છે अनेके ઘણા
क्षितौ પૃથ્વીમાં ये જે માણસો
हार्य મનોહર आर्जव સરલતા
वर्यवीर्य ઉત્તમ પરાક્રમનુ
सदनम स्थान રૂપ त તે માણસો
केचिदुएव विरलाज ध्रुव निश्चय
लभ्यन्त મેળવાય છે

पदेपदे પગલે પગલે
फलभरै ઉત્તમ ફળોથી
नम्राः નમેલા दरिद्रद्रुमा' તુચ્છ વૃક્ષો
सप्रीणन ખુશી કરનાર
भुवनानि ત્રણ ભવનોને
पेशलफलै ઉત્તમ ફળો વડે
अन्य અલ્પજ हि નિશ્ચય
कल्पद्रुम' કલ્પ વૃક્ષ

॥ श्लोक ४५ ॥

उमाया इव પાર્વતીની જેમ
मायाया માયાનો सपर्कम સબંધને
रेमुञ्चमुञ्च અરે તુ તજી દે
इश्वर'अपि ઇશ્વર પણ
नरः માણસ नूनम् નિશ્ચય
यतसगात् જેના સંગથી
भमिताम ભય કરપણાને
भजन् ભજે છે

॥ श्लोक ४६ ॥

नाशम् નાશને यः જે લોભ

यशसाम यशोना करोति करे छे
रजसाम धूळना व्रात समूह
अनिलानामइव वायुना जेम
त्रासम् त्रासने य जे लोभ
महसाम तेजना
ननोति विस्तार करे छे
वयसाम उमरने पात पतन
शराणामइव बाणोना जेम
शोभाम् शोभाने य जे लोभ
वचसाम वचनोनी हिनस्ति हणे छे
पयसाम् पाणीनी वृष्टि' वरसाद
घनानामइवमेघनीजेम त्यक्त्वात्जीन
कृत्यकरींद्र कार्य रूपी हाथीना
कुम्भ कुंभ स्थळने भेदवामा
शरभम् सिंहसमान लोभम् लोभने
शुभयु भव कल्याण कारक था

॥ श्लोक ४७ ॥

कि ध्यानैः ध्यान करवाथी शु'
मुखपद्म मुख रूपी कमळना
मुद्रणचणेः बंध करनारा किंच शु'
इन्द्रियाणाम इन्द्रियोना
जये' जीतवा वडे शु'
रुद्धेच्छेः इच्छाने रोकनार
तपसाम् तपना पुन वळी
प्रतपनै तपवा वडे किम् शु'
मेदसाम चरबीना
शोषणै शोषनारा किम् शु'
वाचाम वचनाना
जनितश्रमै श्रम युक्त एवा
परिचयै' परिचय वडे किम शु'
क्लेशयुक्त कलेश करनारा
व्रतै व्रतावडे चन् जो लाभ लोभ
अखिलदोष समग्र दोषोने
पोषणपटु पोषवामा चतुर
जागति जागे छे चित्ते मनमा
अतिभू' दुःखना स्थान रूप

॥ श्लोक ४८ ॥

स ते मानान

स्थैर्यैणक स्थिरतानु એક
निकेतनम् સ્થાન રૂપ
सः તે માણસ
सुभटश्रेणिषु યોદ્ધાઓની પંક્તિમાં
चूडामणि, અગ્રેસર सः તે માણસ
प्रागल्भ्य મોટાઇના
परानुभाव ઉચા ભાવથી
सुभगः મનોહર ध्यानधुर ધ્યાન
धुर्वहः સમર્થ [રૂપી ધુંસરીને
सःश्रेष्ठः તે માણસ શ્રેષ્ઠ છે
सःपुण्यवान् તે પુણ્યશાળી છે
सःशुचिः તે પવિત્ર છે
स श्लाघनीयः તે વખાણવા યો-
सताम् ઉત્તમ જનોને [ગ્ય છે
येन જે માણસે अगण्य ઘણાં
गुणालि ગુણના સમૂહ રૂપી
वल्लि વેલાના નાશમાં
कलभः હાથી જેવો लोभ લોભ
भृशम् અતિશય

स्तभित અટકાવ્યો છે

॥ श्लोक ४९ ॥

मैत्रीम मित्राइने
विमुञ्चति तજી દે છે सुहृद् મિત્ર
विनयम विवेकने विनेयः शिष्य
सेवाम् सेवाने
सेवकजनः नोकर वर्ग
प्रणयम् સ્નેહને पुत्रः છોકરા
नीतिम् નીતિને नृपः રાજા
व्रतम व्रतने ऋषिः યતિ
तप તપને तपस्वी તપસ્વી
लोभाभिभूतहृदयः જેનુ મન લો-
ભથી પરાભવ પામ્યુ છે એવો
कुलज अपि કુલીન માણસ પણ
लज्जाम शरमने

॥ श्लोक ५० ॥

लोभाम्भोज લોભ રૂપી કમલની
आलि શ્રેણીને નાશ કરવામાં
शीतद्युतिः ચંદ્રમા જેવો

अहिमरुचि सूर्य જેવો
पुण्यपाथोज પુણ્ય રૂપી કમલોના
पुंजे સમૂહમા (વિકસ્વર કરવામા)
शुद्धध्यान શુદ્ધ ધ્યાનમા
एकसौध' એક મહેલ જેવો
प्रगुणगुण ઉત્તમ ગુણો રૂપી
मणिश्रेणि મણિની શ્રેણીયોને
ઉત્પન્ન કરવામા
माणिक्यखानिमાણેકનીખાણજેવો
श्रेयोवल्लि કલ્યાણ રૂપી વેલને વિષે
आलवाल બગીચા જેવો
कलिमल કજીયોઅનેમલીનતારૂપી
कमलाराम કમલના બગીચાનો
सहार નાશ કરવામાં
हस्ती હાથી જેવો तृष्णा તૃષ્ણા રૂપી
कृष्णाहि કાળા સર્પને વશ કર-
मत्र મન્ત્ર સરખો [વામાં
विशतु પ્રવેશ કરો हृदि હૃદયમાં
सताम् ઉત્તમ જનોના

एषः એવો આ
सतोपपोष' સતોષની પુષ્ટિ

॥ श्लोक ९३ ॥

तेन તે માણસે अवादि વગાડયોછે
यशःप्रसिद्धि. કીર્તિની પ્રસિદ્ધીનો
पटहः ડંકો प्राकारि કર્યો છે
यात्रोत्सवः યાત્રાનો ઉત્સવ
तीर्थानाम તીર્થોનો
सताम ઉત્તમ જનોના
अमोदि આનંદ કર્યો हृदयम् હૃદયને
प्राणोदि નાશ કરી
पापप्रथा પાપોના વિસ્તારને
श्रेयःश्रेणिः કલ્યાણની શ્રેણિને
अवापि મેળવી છે
वशसदने વશ રૂપી ઘરમા
आरोपि આરોપણ કર્યો છે
धर्मध्वजः ધર્મની ધ્વજા
येन જે માણસે अपूजि પૂજ્યા છે
पदद्वयी બન્ને ચરણોને

हितवर्ती હિતકારક
पित्रोः માતા પિતાના
पवित्रात्मनोः પવિત્ર સ્વરૂપ

॥ श्लोक ૫૨ ॥

लक्ष्मी લક્ષ્મી तत्र ત્યાં
पयोनिधौ સમુદ્રમા इव જેમ
सरित्श्रेणिः નદીયોની પંક્તિ
समेति આવે છે
स्वय પોતાની મેળે भोगाः ભોગો
तत्रवसन्ति ત્યા વસે છે
शाखिशिखर વૃક્ષની ટોચ રૂપી
आवासे સ્થાનમા
विहङ्गाइव પક્ષિયો જેમ
पूजास्फातिम् માન્યના વિસ્તાર
उपैति પામે છે तत्र ત્યા [પણાને
सलिले જલમાં वीथीइव શ્રેણિ જેમ
पाथोरुहाम् કમલોની भक्तिः ભક્તિ
यत्र જ્યા पवित्रपुण्यपरयो પવિત્ર
પુણ્યમાં તત્પર

पित्रोः માતા પિતાની
अनुष्ठीयते કરાય છે

॥ श्लोक ૫૩ ॥

नस्नानैःअपि સ્નાન કરવાવડે પણ
तीर्थपूत તીર્થો વડે પવિત્ર [નહિ
पयसा પાણીના शुद्धैः શુદ્ધ એવા
सिद्धात्मनः સિદ્ધ પ્રભુના
नोजापैःअपि જપ વડે પણ નહિ
नअपि પણ નહિ
चारुचरितै મનોહર આચરણથી
नअपि પણનહિ श्रुतानाम शास्त्रोના
श्रमैः પરિશ્રમો વડે
नत्यागैःअपि દાન વડે પણ નહિ
सपदाम् લક્ષ્મીના भवति થાય છે
सा તે शुद्धि नअपि પણ નહિ
व्रतानाम व्रतोના व्रजैः સમૂહ વડે
या જે शुद्धि पित्रौः માતા પિતાના
पदपूजनै પગ પૂજવા વડે
सुभगयोः મનોહર એવા

शुद्धि शुद्धि भृशम् અતિશય
जृम्भते થાય છે

॥ श्लोक ५४ ॥

विद्म જાણીએ છીએ
स्वर्गतरंगिणी સ્વર્ગગંગા
प्रकटिता પ્રગટ થઇ છે तत् તે
जागले જંગલના मण्डले દેશમા
दुःस्थस्य દરિદ્રીના
प्रविवेश પ્રવેશ કર્યો છે
वेश्मनि મકાનમાં
मनःकामप्रदा ઇચ્છિત ફળ આપ-
स्वर्गवी કામધેનુ [नारी
प्रादुर्भावम् ઉત્પત્તિને
उपेयिवान પામ્યો છે
मरुभूवि મારવાડમાં
क्षोणिभुवः વૃક્ષ स्वर्गिणाम् દેવોનો
यत् જે पित्रोः માતા પિતાની
प्रविधीयते કરાય છે प्रतिदिनम् રોજ
भक्तिः ભક્તિ शुभा શુભ

अस्मिन् युगे આ યુગમા

॥ श्लोक ५५ ॥

यत्प्रसाद જે માત પિતાની મહે-
वशतः વશ હોવાથી [રબાનીને
करिलीलाम હાથીના જેવી લીલાને
पूतरप्रतिमितः પૂરા સરખો
अपि પણ उपयाति પામે છે
पादयोः બે ચરણની
न, प्रविदधीत ન કરે
पित्रोः માત પિતાની
किम् શા માટે तयोः તે એવા
सःतनयः તે પુત્ર समुपास्तिम् સેવાને

॥ श्लोक ५६ ॥

किम शा માટે पाथसाम् જલોના
मथनवत् મથનની પેઠે कुरुषे કરેછે
सुखेच्छु સુખની ઇચ્છાવાળો
हेबन्धो હે બન્ધુ [એવો
मुधाएव ફોકટજ
विविधम् જુદી જુદી પ્રકારનો

निकरम સમૂહને
क्रियाणाम ક્રિયાયોના
वस्तुप्रकाशन વસ્તુઓને પ્રકાશ
पटुः સમર્થ એવા [કરવામાં
प्रकटप्रभावः પ્રગટ પ્રભાવવાળા
એવા
दीप्रप्रदीप्तः પ્રકાશિત દીવાની
इव પેઠે चेत् જો गुरु ગુરૂ
न, आदृतः ન સેવ્યા

॥ श्लोक ૫૭ ॥

ध्वसम् હત્યાને
नविदधाति કરતો નથી यः જે ગુરૂ
तनुमताम જીવોની ब्रूते બોલે છે
न નહિ भाषाम् ભાષાને
मृषा અસત્ય स्तेयम ચોરીને
नवितनोति કરતા નથી
नप्रकुरुते ભોગવતા નથી
वक्रभ्रुवाम् સ્ત્રીયોના भोगान् ભોગો
स्वर्णादि સોનુ વિગેરે

परिग्रह પરિગ્રહની
ग्रहिलताम મોહ પણાને
धत्ते ધારણ કરે છે चित्ते મનમા
क्वचिन કોઇપણ વખતે
ससेव्य સારી રીતે સેવવા એ-
गुरुःएष એ ગુરૂ [ઇએ
दोषविमुख નિર્દોષ એવા
ससारपार સસારના છેડાને
इच्छुभिः ઇચ્છનારાઓએ

॥ श्लोक ૫૮ ॥

ये જે ગુરૂઓ
विश्रामपदम विश्वासनु સ્થાન
प्रतिभुवः સાક્ષિ રૂપ
निर्वाणशर्म મોક્ષના સુખને
अर्पणे અર્પણ કરવામા
अधोगति નરક ગતિના
दुर्गमार्गे વિષમ માર્ગમાં
गमनद्वार ગમન કરવાના દ્વાર પ્રત્યે
प्रवश પ્રવેશ કરવામા

अर्गला' ભૂંગળ જેવા
धर्मअधर्म ધર્મ અને અધર્મ
हितअहित હિત તથા અહિતને
प्रकटन પ્રકટ કરવામા
प्राप्तप्रमोदा હર્ષને મેળવનારા
ये જે ગુરૂઓ
तेसेव्याः તે ગુરૂઓ સેવવા જોઇએ
भववारिधौ સસાર સમુદ્રમા
सुगुरव સારા ગુરૂઓ
निश्छिद्रपोताःइव અખડ વહાણ જેવા

॥ श्लोक ५८ ॥

ये જે કુગુરૂઓ
व्यापारपरायणा વ્યાપારમાં તત્પર
प्रणयिनीप्रेम સ્ત્રીયોના પ્રેમમા
प्रवीणाःच પ્રવીણ થાય છે
ये જે કુગુરૂઓ
धान्यादिपरिग्रह ધાન્ય વિગેરે પરિગ્રહના
आग्रहगृहम् આગ્રહમાં સ્થાન તુલ્ય
सर्वाभिलाषाःच સર્વ વસ્તુના લાયે જે કુગુરૂઓ [લચુ
मिथ्यावचन મિથ્યાવાદના
प्रपचचतुराः પ્રપચમા ચતુર એવા
ये જે કુગુરૂઓ
अहर्निशम રાત્રી દિવસ
भोजिन ભોજનમા આશક્ત
ते તેવા પ્રકારના [એવા
सेव्या'न સેવવા ન જોઇએ
भवोदधौ સસાર સમુદ્રમા
कुगुरव નિન્દિત ગુરૂઓ
सच्छिद्र છિદ્રવાળા
पाताः વહાણ इव જેમ

॥ श्लोक ५९ ॥

चेत् જો दानशीलतपसा દાન શીલ
फलम् ફળને [અને તપના
आप्तुम् મેળવવાને
ईहा ઈચ્છા હોય તો

स्वर्गअपवर्ग સ્વર્ગ તથા મોક્ષના
पुर्यो નગરના
पथि, चेत् માર્ગમા જો
यियासा જવાની ઇચ્છા હોય તો
वाछा, चेत् ઇચ્છા હોય તો
सुकृतदुःकृतयोः પુણ્ય પાપના
विवेके તફાવતમા
सेव्यः સેવવા જોઇએ
समाधिनिधिः સમાધિના ભડાર
एष गुरु તે ગુરૂ तदा તો [૩૫
आर्यैः ઉત્તમ પુરૂષો વડે

॥ श्लोक ૬૦ ॥

ज्योतिर्जालम् જ્યોતિનો સમૂહ
इव જેમ अब्जिनी કમલિની
प्रियतमम પતિને (સૂર્ય)
प्रीतिः પ્રીતિ
तनमुञ्चति તેને છોડતી નથી
श्रेयःश्री' કલ્યાણની લક્ષ્મી
भवति થાય છે इह અહીંયા
तत् सहचरी તેની સહચરી
ज्योत्स्ना ચાદની
सुधाशो'इव ચન્દ્રની જેમ
सौभाग्यम सौभाग्य
तमउपैति તેની પાસે આવે છે
नाथम ધણીને, (રાજાને)
अवने પૃથ્વીના
सेनाइव સેના જેમ तम् તેને
काक्षति ઇચ્છા કરે છે
स्वः સ્વર્ગની ब्रह्म મોક્ષની
अब्धिसुता લક્ષ્મી वशाइव સ્ત્રીજેમ
तरुणम જુવાન પુરૂષને
य' જે માણસ अर्चाम् પૂજાને
विधते કરે છે
अर्हताम् અરિહન્ત પ્રભુની

॥ श्लोक ૬૧ ॥

स તે માણસ
श्लाघ्य વખાણવા લાયક છે
कृतिनाम કૃતાર્થ જનોમા

ततिः श्रेणि
सुकृतिनाम् पुण्यवन्तोनी
तम् ते माणसने
स्तौति स्तुति करेछे तेन ते माणसे
आत्मन पोतानु वश कुल
अशोभि शोभाव्युछे नमन्ति नमेछे
योजितकराः हाथ जोडनारा
तस्मै तेने व्रजा समूह
भूभुजा राजाओना तस्मात् तेनाथी
नप्रथित प्रसिद्धि पामेलो नथी
परः बीजो माणस अस्ति छे
भुवने जगत्मा जागर्ति जागे छे
चित्तार्तिहृन् मननी पीडाने हर
कीर्ति यश नारी
तस्य ते माणसनी वसन्ति रहे छे
भोगनिवहा भोगना समूहो
तस्मिन् ते पुरुषने विषे
जिनम् जीनेश्वरने य जे माणस
अर्चति पूजे छे

॥ श्लोक ६२ ॥
तस्मात् ते पुरुषथी दूरम् दूर
उपैति जाय छे दुःखम् दुःख
अखिलम् समग्र
सिंहात्इव सिंहथी जेम
इभव्रज हाथीयोनो समूह
विघ्नौघः विघ्नोनो समूह
बिभेति बीये छे
सर्पनिकरः सर्पोना समूह
कंसारि कंशना शत्रुनु (कृष्ण)
यानात्इव गरुड थकी जेम
बिंबात् बिंब थकी
पंकजिनीपते. सूर्यना इव जेम
निशा रात्री नश्यति नाश पामे छे
अनर्हागतिः अशुभ गति
पूज्यन्ते पूजाय छे
जिनमूर्तयः जीननी मूर्तियो
प्रतिदिनम् हमेश
यद्धाम्नि जेना मकानमा

सत्स्फुर्तय' સ્ફુરાયમાન એવીયો

॥ श्लोक ६३ ॥

पवेः વજ્રની धाराकारा ધારા સરખી
व्यसनशिखरिणि દુખ રૂપી પર્વતમા
उत्सववने ઉત્સવ રૂપી વનમા
वसन्तः વસન્ત ઋતુ જેવી
सकेतः સકેત જેવી त्रिदिव સ્વર્ગ
शिव મોક્ષની सपत्ति સપદ રૂપ
युवतेः જુવાન સ્ત્રીને બોલાવવામા
भवाम्बोधौ સસાર સમુદ્રને તર-
पोतः નાવના જેવી [વામા
सुकृत પુણ્ય રૂપી
कमलानाम કમળોને ઉત્પન્ન કર-
सरसी તલાવ સરખી [વામા
जिनेन्द्राणाम જીન પ્રભુઓની
अर्चा પૂજા
प्रथितमहिमाना ફેલાયેલા મહિ-
सदनम् સ્થાન સમાન [માના

॥ श्लोक ६४ ॥

न નહિ भ्रू ભ્રુકુટિ
साटोपकोपा આટોપસહિતકોપવાળી
करयुगलम બન્ને હાથો चाप ધનુષ્
चक्रादि ચક્ર વગેરેથી
चिह्नम् ચિન્હવાળા
कान्ताकान्तः સ્ત્રી મનોહર
न, अङ्क નહિ–ખોળો
मुखकमल મુખ કમળ
सप्रकोप કોપ તથા
प्रसादम् પ્રસન્તાવાળુ
यान आसीना વાહન પર બેઠેલી
मूर्त्तिःन મૂર્તિ નથી બેસતી
नयनयुगम બન્ને આંખો
काम काम કામની ઇચ્છાથી
अभिरामम् મનોહર એવુ
हास्य હાસ્યથી उत्फुल्लौ પ્રફુલ્લિત
न,गल्लै ગાલનથી सभय ભયયુક્ત
भयभिद' ભયને ભેદનારા

यस्य જે દેવની स'देव તે દેવ
सेव्यः સેવવા જોઇએ

॥ श्लोक ६६ ॥

केन કયા પુરૂષે अकारि કરેલી છે
प्रशस्या વખાણવા લાયક
शशिनि ચન્દ્રમામા
धवलिमा ધવલપણુ
बर्हिणाम् મોરોના प्रबर्हे મનોહર
बर्हे પીછામા चित्रम् ચિત્ર
विचित्रम જુદી જાતનુ
जलरुहपटले કમલોના સમૂહમા
मारसौरभ्य મનોહર સુગન્ધિની
सपद् સપદા दुग्धे દૂધમા
स्नैग्ध्यम् ચીકાશ
सितायाम् સાકરમાં
असममधुरिमा અતિશય મીઠાસ
पद्मपाणौ सूर्यમા प्रतापः પ્રતાપ
नैर्मल्यम् નિર્મલતા
सानुकूल्यम् અનુકુલતાવાળી

पयसि પાણીમા विनयः વિવેક
पुंसि પુરૂષમાં
सद्वंशजाते સારાવંશમાં જન્મેલો

॥ श्लोक ६७ ॥

धिष्ण्यानाम् તારાઓનુ
गगनः ગગન पयोनिधिः સમુદ્ર
अपाम જલોનુ अम्भोजबन्धुः સૂર્ય
त्विषाम् કાન્તિનુ
देवानाम દેવતાઓનુ
त्रिदिवम સ્વર્ગ नृणाम મનુષ્યોનુ
वसुमती પૃથ્વી
विंध्याचलः તે નામનો પર્વત
कुम्भिनाम् હાથીયોનુ
आरामः બગીચો
पृथिवीरुहाम् વૃક્ષોનુ
कुमुदिनीप्रेयान् ચદ્રમા
कलानाम् કલાઓનુ यथा જેમ
कासारः તળાવ
सरसीरुहाम કમળોનુ

विनय विवेક स्थानम् સ્થાન
गुणानाम् સદ્ગુણોનુ
तथा તે પ્રમાણે

॥ श्लोक ६८ ॥

न નહિ स्वर्णाभरणै· સોનાના
આભૂષણથી
विभूषितवपु, શોભિત શરીરવાળો
स्रग्भिः પુષ્પની માલાઓથી
भ्राजितः પ્રકાશ થયેલો नो નહિ
मुक्ताफल મોતીયોના हार હારો વડે
हारिहृदयः મનોહર હૃદયવાળો
नो નથી શોભતો
दिव्यवासोवृत દિવ્ય વસ્રોવાળો
रूपोपचितः અતિશય રૂપવાળો
सिधुरवर ઉત્તમ હાથીના
स्कधाधिरुढ સ્કન્ધ રૂપ બેઠેલો
तत्सौभाग्यम् તે શોભાને
समुपैति પામે છે यत् જે શોભાને
विनयिता વિનય રૂપી

भूषा અલકારથી
अभिरामः મનોહર એવો
पुमान પુરૂષ

॥ श्लोक ६९ ॥

अन्यै બીજા એવા
गुणैः ગુણો રૂપી अलम् બસ છે
अलकरणै આભૂષણો વડે
नराणाम् મનુષ્યોને
यदि,अस्ति,चेत् જો છે તો
विनयमडनम् વિનય રૂપ અલકાર
एक ફક્ત अङ्गे શરીરમા
आयान्ति આવે છે
नायकम् इव સેનાપતિને જેમ
ध्वजिनीजना સેનાના માણસો
यत् જે सर्वे गुणा સમગ્ર ગુણો
स्वयम પોતાની મેળે
इदम् તે વિનયને हृदये હૃદયમા
वहन्तम् ધારણા કરનારને

॥ श्लोक ७० ॥

प्रेमपात्रम् પ્રેમના પાત્રરૂપ
प्रजायन्ते થાય છે
विनीताः વિનયવાળા
पशवःअपि પશુઓ પણ
तस्मात् તેટલા માટે
विनयःएव વિનયજ अयम् આ
स्वीकार्यः સ્વીકારવો જોઇએ
कार्यकोविदै કાર્યમા ચતુર મા-
ણસોએ

॥ श्लोक ७१ ॥

प्राणा પ્રાણો यान्तु ચાલ્યા જાઓ
सुरेन्द्रचापरुचयः ઇન્દ્રધનુષ જેવી
सपत्तयः સંપત્તિયો [કાન્તિવાળા
अचिरा ચંચલ એવીઓ
सचाराः સંચારો पितृ પિતા
पुत्र છોકરો मित्र ભાઈબન્ધ
रमणीमुख्याः સ્ત્રી વિગેરે
समाः સરખા बुद्बुदैः પરપોટાની
तारुण्यादि જુવાની વિગેરે

वपुर्गुणा શરીરના ગુણો
गिरिनदी પર્વતની નદીના
वेगैक વેગ સરખા
पारिप्लवा ચંચલ એવા
कीर्त्तेः યશની
केलिगृहम् ક્રીડાનુ સ્થાન
नीतिवनितासङ्गः ન્યાયરૂપીસ્ત્રીનો
चिरम् નિરન્તર तिष्ठतु રહો [સંગ

॥ श्लोक ७२ ॥

यथा જેમ उपायैःविना ઉપાયવિના
निम्नावनीम् નીચી જમીન પ્રત્યે
एति જાયછે नदीवह' નદીનો પ્રવાહ
स्वयम પોતેજ
नयवतः ન્યાય વાળાની
अभ्यर्णम् સમીપમા
तथा તે પ્રમાણે अभ्येति પામેછે
श्रियाम् લક્ષ્મીનો भर. સમૂહ

॥ श्लोक ७३ ॥

सबन्धी સંબંધવાળો

प्रणयै· प्रीतिथी सर. सरोवर
कुवलयै कमळो वडे सेना लश्कर
रगदूहयैः उछळता घोडाओ वडे
स्त्रीबाहुः स्त्रीनो हाथ
वलयै ककणोथी पुरी नगरी
निलयैः महेलोथी नृत्यम् नाच
तातालयैः "ताताथइ" शब्दोवडे
गन्धर्वः घोडा रयैः वेग वडे
सभा सभा सहृदयैः विद्वानोथी
आत्तव्रतः मुनि
वाङ्मयै शास्त्रो वडे
शिष्यौघः (शिष्योनो समूह)
विनयैः विनयो वडे कुलम् कुळ
तनयैः पुत्रो वडे आभाति शोभे छे
भूप· राजा नयैः न्याय थकी

॥ श्लोक ७४ ॥

नीति न्याय
कीर्तिवधू कीर्ति रूपी स्त्रीने
विलाससदन विलास करवानु स्थान
प्रसिद्धेः प्रसिद्धीने
धुरा धारण करनारी
पुण्यधराधपि पुण्य रूपी राजानी
प्रियतमा वहाली स्त्रीना जेवी
श्रियाम् लक्ष्मीनो
सगमः सग करावनारी
सद्गतिमार्गे सद्गतिना मार्गमा
दीपकलिका दीवानी कली सरखी
सखी सखी जेवी
श्रेयसाम् कल्याणोनी
प्रीतिपरपरा प्रीतिनी परपराने
प्रसविनी उत्पन्न करनारी
प्रतीतेःपदम् विश्वासनु स्थान छे

॥ श्लोक ७५ ॥

पूज्योपास्ति पूज्योनी सेवा
अनादर आदर नही
अधमनरे नीचा माणसमा
नोवचना न ठगवापणु
धर्मिणाम् धर्मीजनोने

सत्यावाक् સત્ય વાણી
पुरत॰ આગળ प्रभोः અધિકારિની
अनुचितत्याग અયોગ્યને ત્યાગ
अनुरागः સ્નેહ
निजैः સગાઓ સાથે
सगः સોબત साधुषु સાધુઓની
नित्यकृत्यकरण નિત્ય કર્મોનુ કર-
स्नेहः પ્રેમ सह સાથે [વાપણુ
ओजस्विभि પ્રતાપીયોની
दीन अनाथ ગરીબ અને અનાથ
जनेषु માણસોમા [એવા
उपकरणम् ઉપકાર
न्याय्यः ન્યાયનો अयम् આ
अध्वा માર્ગ सताम् સજ્જનોનો

॥ श्लोक ૭૬ ॥

चेत् જો पापापचयम् પાપનાનાશને
चिकीर्षसि કરવાની ઇચ્છા છે તો
रिपोः શત્રુના मूर्ध्नि મસ્તકમા
क्रमौ બન્ને ચરણને

धित्सासि મુકવાને ઇચ્છે છે તો
क्लेशध्वसम् કલેશના નાશને
अभीप्ससि ઇચ્છા છે તો
प्रवसनम् પ્રવાસ
सर्वांगसाम સર્વ અપગધાને
दुःकीर्तिम् અપકીર્તિને
प्राजिहीर्षसि હરવાને ઇચ્છે છે તો
प्रतिपदम् પગલે પગલે
प्रेत्य બીજા ભવમા श्रियम લક્ષ્મીને
लिप्ससे મેળવવા ઇચ્છા છે તો
सर्वत्र સર્વ જગાએ प्रविधेहि કર
तत् તો हेप्रियसखे હે પ્રિય મિત્ર
पैशुन्यशुन्यम् ચાડી વિનાનુ
मन. મનને

॥ श्लोक ૭૭ ॥

न નહિ अग्नौ અગ્નિમા
नीररुहम् કમળ
सर्पलपने સર્પની જીભમા
पीयूषभरः અમૃતનો સમૂહ

प्रभाभर्तु सूर्यने
न, अभ्युदयः उदय थतो नथी
पश्चिमगिरौ अस्ताचलनी उपर
वल्ली, न वेलडी, नथी
व्योमनि आकाशमां
न स्थैर्यम स्थिरता, नथी
पवने पवनने विषे
मरौ मारवाडमां मरताम देवोनो
उर्वीरुहः वृक्ष (कल्पवृक्ष)
न, स्यात् थतो नथी यथा जेम
दौर्जन्ये दुर्जनतामां
यशसाम कीर्तिनो तथा ते प्रमाणे
नहि नथी भर समूह
सोमत्विषाम चन्द्रनी कान्तिना
सोदरः समान

॥ श्लोक ७८ ॥

तत् ते सपत्तिम संपत्तिने
अनुद्यमम् उद्यम विना
प्रकटयन् प्रगट करतो
कीर्तिम् यशने कुर्वन करतो एवो
कलिम् कजीयाने प्राणान प्राणोने
प्राणभृताम् प्राणीयोना
हरन् हरण करतो एवो
सुकृतम् पुण्यने नृत्यम् नाचने
वितन्वन् विस्तार करतो
तृपाम् लज्जाने
आरोग्यम निरोगी पणाने
गिलन करतो अपथ्यम् कुभोजनने
अशनम भोजनने विद्याम् विद्याने
निद्राम निद्राने दधत् धारण करतो
काक्षति इच्छा करे छे एषः ए
यदृइहते जे इच्छे छे
सुभगताम् सोभाग्य पणाने
पैशुन्यताम् पिशुनताने
आसूत्रयन् करतो एवो

॥ श्लोक ७९ ॥

धर्मम् धर्मने धुनोति नाश करे छे
विधुनोति दूर करे छे

धियाम् બુદ્ધિના समृद्धिम સમૃદ્ધિને
श्लाघाम કીર્તિને
सिनोति નાશ કરે છે
दुनोति દુભાવે છે
दयाविलासम દયાના વિલાસને
चिताम् ચિંતાને
चिनोति ઉત્પન્ન કરે છે
तनोति વિસ્તારે છે
तनूप्रतापम् શરીરના તાપને
क्रोधम ક્રોધને धिनोति વધારે છે
नृणाम મનુષ્યોને
पिशुनत्वम् પિશુનપણાને

॥ श्लोक ८० ॥

सौभाग्यात्इव સૌભાગ્યથી જેમ
सुदरी સુન્દરી
सुविनयात्त સારા વિનયથી
विद्याइव વિદ્યા જેમ
वीथिश्रिया લક્ષ્મીની શ્રેણિ
उद्योगात्इव ઉદ્યોગ થકી જેમ

साहसात्इव સાહસ થકી જેમ
महामन्त्रादिसिद्धिः મહા મંત્ર વિ-
पुनः વળી [ગેરેની સિદ્ધિ
पीयूषात्इव અમૃત થકી જેમ
नीरुजत्वम् નરોગીપણું
अचिरात् તુરન્ત पूजा મોટાઈ
पुण्यात्इव પુણ્ય થકી જેમ
स्फुर्जत् સ્ફુરાયમાન
कीर्तिभरः કીર્તિનો સમૂહ
नरम् માણસ પ્રત્યે
पिशुनतात्यागात् પિશુનતાને તજ-
उपागच्छति પામે છે [વાથી

॥ श्लोक ८१ ॥

यत् જે एक अपि કાદવ પણ
नरेन्द्रभालफलके રાજાના લલાટ
कस्तूरिका કસ્તુરીના [સ્થલમાં
भावभाक ભાવને ભજનારો
काच अपि કાચ પણ
आभरणेषु ઘરેણામાં

भूपसुदृशाम ગણિયોના
हीरोपमाम् હીરાની ઉપમાને
याति પામે છે यत જેમ
काकःअपि કાગડો પણ
रसालशाल આંબાના વૃક્ષની
शिखरे ટોચ પર
ताम्राक्षताम् કોયલ પણાને
अश्नुते પામે છે तद् તે પ્રમાણે
सगात् સોબત થકી
महताम् મોટા પુરૂષોની
भवन्तिअपि થાય છે
गुणैर्हीनाअपि ગુણ વગરના પણ
गुणानाम् ગુણોનુ गृहम् સ્થાન રૂપ

॥ श्लोक ८२ ॥

पाप, अपाप પાપ અને ધર્મ
हित, अहित હિત અને અહિત
प्रियतम प्रिय अप्रेय અપ્રિય
अभिधेय અભિધેય
इतर, અન્ય (અનભિધેય)

ध्येय ધ્યાન કરવા યોગ્ય
अध्येय ન ધ્યાન કરવા યોગ્ય
शुभअशुभ શુભ તથા અશુભને
प्रकटन છેકે પ્રગટ કરવાથી જ- [ણાતાં
विवेके વિવેકમા
रतिः પ્રીતિ यूनाम् યૂવાનજનોના
चेतसि ચિત્તમા
कादिशिक દિગમૂઢ થયેલી
हरिणीनेत्राइव મૃગના જેવા નેત્ર [વાળીસ્ત્રી
चेत्, वः જો તમોને
प्रिया પ્રિય હોય तत् તો
सतसगम् સજ્જનોની સોબત
अभङ्गरङ्ग અભગ રંગમા
रसिका. રસવાળા सेवध्वम् સેવો
आत्मप्रिया આત્મા પ્રિયછે એવા

॥ श्लोक ८३ ॥

कीर्तिम् કીર્તિને
कदलयति મૂલ રોપેછે अघम् પાપને
दलयति દળી નાંખે છે

प्रह्लादम् હર્ષને
उल्लासयाति ઉપજાવે છે
आयासम् પરિશ્રમને
निरुणद्धि રોકે છે
बुद्धिविभवम બુદ્ધિના વિભવને
सूते ઉત્પન્ન કરે છે
निशेते નાશ કરે છે
रिपून् શત્રુઓને श्रेयः કલ્યાણને
साचिनुते એકઠું કરે છે
बन्धुरवियम् મનોહર બુદ્ધિને
धत्ते આપે છે पिधत्ते ઢાંકે છે
भयम ભયને किंकिम શું શું
कल्पलताइव કલ્પવલ્લીની પેઠે
नएवतनुते નથી વિસ્તારતી
सद्यः તુરત
सतासगति સજ્જનોની સોબત

॥ श्लोक ८४ ॥

सगात् સોબતથી
सताम् સજ્જનોની
प्रथित વિસ્તાર કરેલ છે
बुद्धिसमृद्धि બુદ્ધિની સંપદ્
सिद्धे સિદ્ધિ જેણે
उच्चैःपदम् ઉંચા સ્થાનને
समुपयान्ति પામે છે
अपमाननीया નીચ માણસો પણ
यत् જે
सूत्रतन्तुमपि સૂત્રના તારને પણ
सौरभसार સુગન્ધિવાળા ઉત્તમ
पुष्पसगात् પુષ્પના સંગથકી
वहन्ति વહન કરે છે
मुकुटेषु મુકુટોમાં
नराधिपाः રાજાઓ

॥ श्लोक ८५ ॥

दत्तेचेत् આપે જો रसना જીભોને
पतिः સ્વામી (શેષ)
फणाभृताम् નાગદેવોના
आयुः આયુષ્ય पाथोजभूः બ્રહ્મા
स्थैर्यम् સ્થિરતાને

निर्जरभूधर मेरु पर्वत
सुरगुरुः બ્રહસ્પતિ
गोःकौशलम् વાણીની કુશલતા
अतुलम અતિશય
सर्वज्ञत्वम સર્વજ્ઞપણુ
उमापति મહાદેવ
रजनीराज. ચન્દ્રમા
कलाः કલાઓને
पेशला· મનોહર એવીઓ
स्तोतुम સ્તુતિ કરવાને
तान् તે ગુણોને तदयम તો આ
क्षमेत સમર્થ થાય
महताम મોટા પુરૂષોના
ये જે એવા सगत સોબતથી
स्युः થાય गुणाः ગુણો

॥ श्लोक ८६ ॥

चेत જો वाच વાણી
निर्विकाराः વિકાર રહિત એવી
यदि જો शमनिभृते શમતાવાળા

नेत्रपत्रे નેત્ર રૂપી પત્રો
पवित्रे પવિત્ર હોય
गात्रे શરીરમા (મુખમા)
मध्यानमुद्रा ધ્યાનની મુદ્રાહોય
यदि જો गतिः ગમન
मदमदप्रचारा મદમદ પ્રચારવાળી
क्रोधादीनाम् ક્રોધ વિગેરેનો
निरोधः રોકાવ यदि જો
वने વનને વિષે अवस्थिति રહેઠાણ
प्रीतिपूर्णा પ્રીતિપૂર્વક
क्लेशआवेश કલેશના આવેશના
प्रवेशच्छिद् પ્રવેશને છેદ કરનારી
इह અહી हृदि હૃદયમા तदा તો
स्वैरम् ઈચ્છા પ્રમાણે
अभ्येति આવે છે शुद्धिः શુદ્ધિ

॥ श्लोक ८७ ॥

असौ આ એવો
भस्माभ्यग ભસ્મને ચોળવાથી
किमु શુ? किमुत શુ થવાનુ છે

भूमौ પૃથ્વીમા विलुठनम् આળોટવુ
जटाटोपः જટાનો આડબર
क अयम् શા કામનો છે
किमु શા માટે वपुरिदम् આ શરીર
निर्विवसनम् વસ્ત્ર વિનાનુ
कचालोच કેશનો લોચ
क अयम् શુ કરવાનો છે
प्रचुरतपसाम् ઘણા તપોનુ
किम्, तपनम् શા માટે તપ
नचेत् નથી તો
चेत शुद्धिः મનની શુદ્ધિ
सुकृत પુણ્યને
सफलीकार સફલ કરવામા
करणम् કારણ ભૂત એવી

॥ श्लोक ८८ ॥

स्वैरम् ઇચ્છા પ્રમાણે
भ्रमन ભમતા એવો
जगति જગતમાં
चित्तनिशाकरः મન રૂપી રાક્ષસ
अयम् આ यैः જેમણે
यन्त्रितः બાંધેલો છે
सुकृतकृत्य પુણ્યની ક્રિયા રૂપી
मनोज्ञमंत्रै મનોહર મંત્રો વડે
तेषाम् તે માણસોનો
अशेषसुख સમગ્ર સુખોને
पोषिणि પોષણ કરનારા
सिद्धिसौधे મોક્ષ રૂપી મહેલમા
वासः સ્થાન सदा હમેશ
समजनिष्ट થયેલો છે
समाधिभाजाम् સમાધિવાળાઓનો

॥ श्लोक ८९ ॥

विना मन शुद्धिम મનની શુદ્ધિ વિના
अशेषधर्म સમગ્ર ધર્મના
कर्माणि કર્મોને
कुर्वन्नपि કરતો એવો પણ
नएतिसिद्धिम् મોક્ષને પામતો નથી
दृग्भ्याम्विना નેત્રો વિના
किम् શુ ? मुकुरम् દર્પણને

करेण હાથ વડે
वहनअपि ફરતો પણ
इक्षेत જોઈ શકે છે जनः માણસ
स्वरुपम् પોતાના રૂપને

॥ श्लोक ९० ॥

दूतीम् દૂતીની સમાન
मुक्तिमृगीदृशः મુક્તિ રૂપી સ્ત્રીને
यदि જો [(વશ કરવામા)
मनःशुद्धिम् મનની શુદ્ધિને
विधातुम् ધારણ કરવાને
रति ઇચ્છા હોય तद् તો
स्वर्णे સુવર્ણમા
रमणीजने સ્ત્રી વર્ગમાં हृदयम હૃદય
रक्ष्यम् રક્ષણ કરવુ જોઇએ
प्रलुभ्यत् લોભાતુ हे सखे હે મિત્ર
एतद्लोभभर એ વિષયક લો-
ભના સમુહથી
अभिभूतहृदये પરાભવ પામેલા
न નથી [હૃદયમાં

स्वार्थसार्थ સ્વાર્થના સમૂહનો
प्रथा વિસ્તાર प्रादुर्भावम् ઉત્પત્તિને
उपैति પામે છે
शवररुहाम् કમલોનુ रोह ઉગવ
शिलायाम्इव પથ્થરમા જેમ

॥ श्लोक ९१ ॥

भक्तिम् ભક્તિને
भनक्ति તોડી નાખે છે
विनयम् વિવેકને
विनिहन्ति નાશ કરે છે
तृष्णाम् તૃષ્ણાને पुष्णाति પુષ્ટિ કરે છે
तर्जयति તર્જના કરે છે
वर्यम् મનોહર એવા
अजर्यवीर्यम् ની બિડ વીર્યની
पूजामपगाभवति કીર્તિનો નાશ
नीतिम् નીતિને [કરે છે
अपाकरोति દૂર કરે છે
द्युतम् જુગારને विदूरयत દૂર કરો
तद्व्यसनध्व તે દુખના માર્ગને

सूतम् ઉત્પન્ન કરનાર

॥ श्लोक ९२ ॥

वन्ध्याम् વાંઝણી धाम्नि ઘરમા

वधूम् વહુને विधाय રાખીને

सः તે એવો

कुधीधुर्यः મુર્ખનો સરદાર

सुताम् પુત્રોને ईहते ઈચ્છા કરે છે

झभापातम् ઝભા પાતને

उपेत्य પામીને

पर्वतपते· મેરૂ પર્વતથી

प्राणान्स· તે માણસ પ્રાણોને

प्रेप्सयति મેળવવા ઇચ્છે છે

सच्छिद्राम् છિદ્રવાળી

अधिरुह्य બેશીને नावम् નાડીમા

उदधेः સમુદ્રના कूलम् કિનારાને

काक्षति ઈચ્છા કરે છે

असौ એ માણસ कृत्वा કરીને

कैतवकौतुकम् જુગારનુ કૌતક

प्रकुरुते કરે છે

वित्तस्पृहाम् ધનની સ્પૃહાને

यःजड જે મુર્ખ

॥ श्लोक ९३ ॥

भ्रातॄन् ભાઇઓને

भूतभर ભૂતોના સમૂહથી

अभिभूतःइव પરાભવ પામેલો હોય તેમ

यल्लुब्धः જે જુગારમાં આશક્ત [થયેલો

दृशा નેત્ર વડે

नईक्षते જોતો નથી

भक्तउक्तिम् સેવકની વાણીને

शृणुते न સાભળતો નથી

ज्वरितवत् તાવ ચઢેલાની માફક

यद्दत्तचितः જુગારમા આપેલા [ચિત્તવાળો

पुमान् પુરૂષ

लज्जाम् લાજને उज्झति તજી દે છે

मद्यमूर्च्छित. મદિરાથી મૂર્ચ્છિત

इव થયેલો હોય તેની પેઠે

आसक्तः પ્રીતિવાળો

यत्र જે જુગટામા द्युतम तुरन्त
न्युतम જુગારને
वित्तविनाशिनम ધનનો નાશ ક-
त्यज તજી દે [રનાર
हे मरवे હે મિત્ર तद् તે જુગટાને
मूर्खमैत्रीमिव મુર્ખાની મિત્રાઇ પેઠે

॥ श्लोक ९४ ॥

यत्र જે જુગારમા
आपदाम આપત્તિયોનુ
वृन्दम् સમૂહ उपैति પામે છે
वृद्धिम् વૃદ્ધિને कन्दः મૂલ
तरूणामइव વૃક્ષોનુ જેમ
वारिभूमौ જલની ભૂમિમા
त्यजन्ति તજે છે
तत्, किम्, न તે જુગટુ,કેમ,નથી
मनीषिमुख्या પંડિત મુખ્યો
न्युतम જુગટાને
दुराकूतम् દુષ્ટ આશયવાળા
अनूतम् નહિ સ્તુતિ કરાયેલા
आर्यः ઉત્તમ જનોએ

॥ श्लोक ९५ ॥

स्थानम् સ્થાનક
शून्यगृहम ઉજ્જડ ઘર
विटा લફંગાઓ
सहचराः સોબતીયા स्निग्ध સ્નેહી
वेश्याजनः વેશ્યાઓનો સમૂહ
पार्षदा પાસે રહેનારા
परमोषिणः પરાયાને ઠગનારા
परिजनाः પરિવાર
कादबरीपायिनः મદિરાપાન કર-
व्यापार क्रिया [નારા
परप्रियापरिचयः (બીજાનીસ્ત્રીયો-
ख्यातिः પ્રસિદ્ધ, [નો પરિચય
वित्तव्यय ધનનો નાશ
येषाम् જે એવા
द्युतकृताम् જુગારીયાઓનુ
कथामपि કથાને પણ
कथकुर्यात् કેમ કરે समम साथे

तैः ते જુગારીયાની
सुधी ડાહ્યો માણસ

॥ **श्लोक ८६** ॥

नि कर्णेषुइव બહેરા જનોમાં જેમ
गीतिरीतिः ગાયનની રચના
अफला निष्फल सदध्यान आरूध्यान
धौरेयता અગ્રેસરપણુ
कारुण्यस्य દયાની
कथा,वृथा કથા, નિષ્ફળ છે
मृगदृशाम् સ્ત્રીયોના
दृक्केलि કટાક્ષની ક્રીડા
अंधेषुइव આંધળાઓને વિષે
निर्जीविषु મડદાને વિષે इव જેમ
वस्त्रवेषरचना વસ્ત્રના દેખાવની રચના
वैदग्ध्यबुद्धिः ચતુરાઇની બુદ્ધિ
मुधा નિષ્ફળ
मासास्वादिषु માંસ ખાનારા એવા
देहिषु પ્રાણીયોમાં
प्रणयिता સ્નેહી પણુ
व्यर्था નિષ્ફળ છે
लताइव વેલની માફક
अग्निषु દેવતાઓમાં

॥ **श्लोक ८७** ॥

हित्वा તજીને हारम હારને
उदारमौक्तिकमय મોતીનો મનો-
तैः તે માણસો વડે [હર એવો
धीयते ધારણ કરાય છે अहि સર્પ
गले ગળામાં त्यक्त्वा તજીને
क्षीरम् દૂધને
अनुष्णधामधवलम् ચન્દ્રના જેવા
मूत्रम મુતર [ધોળા
तै पीयते તેમણે પીવાય છે
मुक्त्वा તજીને चदनम ચંદનને
इन्दु ચન્દ્રમા
कुन्दविशदम् કુન્દ પુષ્પ જેવુ
तैः તે પુરૂષોએ भूतिः ભસ્મ
अभ्यग्यते લેપ કરાય છે

मन्त्यज्य तજીને
अपरभोज्यम् બીજું ભોજન
अद्भुततरम् મનોહર એવા
यै. જે માણસોએ आमिषम् માસ
भुज्यते ખવાય છે

॥ श्लोक ९८ ॥

स्वम् પોતાના આત્માને
ज्वालाजटिले જવાલાઓથી આકુલ
अनल અગ્નિમા सः તે માણસ
बहले મોટા એવા क्षिप्त्वा નાખીને
ईहते ઇચ્છા કરે છે
शीतताम् ઠંડકને उत्सङ्गे ખોળામા
भुजङ्गम् સર્પને
निधाय ધારણ કરીને
सविषम ઝેરવાળો स તે માણસ
प्राणितम જીવીતનને
काक्षति ઇચ્છા કરે છે
कीर्तिम् કીર્તિને अङ्कशाम् અતિશય
कृपणताम કંજુસાઇને
आसूत्र्य રાખીને सः તે એવો
त्रस्तधीः બુદ્ધિ વિનાનો
यः જે માણસ कर्त्तुम् કરવાને
करुणाम् દયાને
अभीप्स्यति ઇચ્છા કરે છે
जड મુર્ખ जगध्वा ખાઇને
पलम् માંસને प्राणिनाम् પ્રાણીયોના

॥ श्लोक ९९ ॥

चैतन्यम् ચૈતન્ય
विभक्षणातइव ઝેર ખાવાથી જેમ
मघो મદિરાના
पानातइव પાન થકી જેમ
प्राज्ञता ડાહાપણ विद्या વિદ્યા
आलस्य આળસના
समागमातइव આવવાથી જેમ
गुणग्रामः ગુણનો સમૂહ
अभिमानातइव અભિમાનથી જેમ
शीलम् શીલ स्त्रीजन સ્ત્રી વર્ગના
सस्तवातइव પરિચય થકી જેમ

मन क्लेशातइव મનના ક્લેશ થકી
ध्यानधीः ધ્યાનની બુદ્ધિ [જેમ
देवार्चा દેવોનુ પૂજન
शुचिता પવિત્ર પણુ
आदिपुण्यम् વિગેરે પુણ્ય
अखिलम् સમગ્ર
मासाशनात् માંસ ખાવાથી
नश्यति નાશ પામે છે

॥ श्लोक १०० ॥

पारदारिकनरः પર સ્ત્રીનો લોભી
परपत्नीम् બીજાની સ્ત્રીને [માણસ
तस्कर च અને, ચોર
परकीयविभूतिं પરાયાની સંપત્તિને
भोक्तुम् ભોગવવાને
इच्छति ઈચ્છા કરે છે यथा જેમ
इह અહીં तथा તે પ્રમાણે
असौ એ માણસ
आमिषउपचित માંસથી પુષ્ટ પશુને
आमिषलुब्धः માંસનો લોભીયો

॥ श्लोक १०१ ॥

स्वामित्वम् શેઠ પણાને
समुपैति પામે છે
किंकरनरः નોકર માણસ
प्रेष्यत्वम् નોકર પણાને
एति પામે છે प्रभुः શેઠ शत्रुः શત્રુ
सोदरताम् ભાઈ પણાને
उपैति પામે છે भजते માને છે
प्रत्यर्थिताम् શત્રુ પણાને
सोदरः ભાઈ जायात्वम् સ્ત્રી પણાને
जननी માતા प्रयाति પામે છે
जननीभावम् માતા પણાને
जायाजन સ્ત્રી જન
धर्मध्वस ધર્મના નાશ રૂપી
धुराधुरीणः ધુસરી ધરવામાં બળદ
मधुनः મદિરાના [સરખો
पान પીવાથી
अभिभूत પરાભવ પામેલા
आत्मनाम् સ્વરૂપવાળા

॥ श्लोक १०२ ॥

ददाति આપે છે

अदेयम् ન આપવા યોગ્ય

दधाति ધારણ કરે છે

अधेयम् ધારણ ન કરવા લાયક

गायति ગાયન કરે છે

अगेयम् ન ગાવા યોગ્ય

पिबति પીયે છે

अपेयम् ન પીવા યોગ્ય

जयति જીતે છે

अजेयम् ન જીતવા યોગ્ય

नयति લેઇ જાય છે

अनेयम् ન લેવા યોગ્ય

न, किम् શુ નથી

सुरापानकर. મદિરા પાન કરનારો

करोति કરે છે

॥ श्लोक १०३ ॥

यत्भ्राम्यन्ति જે ભમે છે

गृहेगृहे દરેક ઘેર

विवसना: વસ્ત્ર વગરના

चत्वरे ચૌટામાં शेरते સુઇ રહે છે

यतभूमौ જે જમીનપર

निपतन्ति પડે છે

अमुद्रितमुखा' ઉઘાડા મુખવાળા

यत्आरटन्ति બરાડા પાડે છે

स्फुटम् પ્રગટ રીતે

यत्वीथीषु જે ગલીયોમાં

विशन्ति પ્રવેશ કરે છે

कोशितदृश મીચેલી આંખોવાળા

जल्पन्ति બબડે છે

अजल्प्यम् અપ શબ્દોને

यतबाढम् જે અતિશય

रुदन्ति રૂએછે मूढमतय મુર્ખાઓ

यत्मद्यविस्फुर्जितम् તે મદિરાનુ પરિણામ છે

॥ श्लोक १०४ ॥

व्याधीनाम् દુખોની

अवाधिम् સીમા સરખી

पदम् સ્થાન સરખી
विपदाम आपत्तियोना
उन्माद ઉન્માદ
माद्यनधिया પ્રમાદની બુદ્ધિના
वाम સ્થાન સરખી
अधन्यागिराम् ખરાબ વચનોની
गुहाम् ગુફા સરખી
अयशसाम् અપયશના
स्थानम् સ્થાન સરખી
खनिम् ખાણ સરખી
एनसाम् પાપોની
आधारम् આધાર રૂપ
युधाम् લઢાઇની क्रुधाम् ક્રોધની
परिषदम् સભા સરખી
सभोगभूमिम् સંગમના સ્થાન જેવી
भियाम् ભયોને મુખ્ય તજી દે
आचारविचार આચાર વિચારની
चारुरचना સુન્દર રચનાને
निर्वारिणीम् અટકાવનારી
वारुणीम् મદિરાને

॥ श्लोक १०५ ॥

मतिकमलिनी મતિરૂપીકમલિનીનો
नागम् નાશ કરવામાં હાથી જેવા
दुरूहहविर्भुज કુતર્ક રૂપી અગ્નિને
छागम् બકરા જેવા
प्रकटित પ્રકટ કરી છે
दयादैन्यम् દયાપ્રત્યે દીનતા જેણે
सैन्यम् સૈન્ય સરખા
प्रमादमहीपतेः પ્રમાદ રૂપી રાજાના
व्यसनपयसाम् આપદા રૂપી પા-
सिन्धुम् સમુદ્ર સરખા [ણીના
बन्धुम् બન્ધુ સરખા
कषायधरास्पृशा કષાયરૂપી પ્રાણી-
परिहर ત્યાગ કર [યોના
सुरापानम् મદિરા પાનને
यानम् વાહન સરખા
विपत्पुर વિપત્તિ રૂપી નગરના
वर्त्मनि માર્ગમાં

॥ श्लोक १०६ ॥

यद्वक्त्रम् જે સ્ત્રીનુ મુખ
विटकोटि ક્રોડો લફંગાઓના
वक्त्रनिपतत् મુખમાથી પડતા
निष्ठीवनानाम् થુંકની
घटी કુંડી સરખી
यद्वक्षः જે વેશ્યાની છાતી
जनगमादि ચંડાલ વગેરે
जनता મનુષ્યોના
पाणिप्रहार હાથના પ્રહારનુ
आस्पदम् સ્થાન રૂપ
यद्गात्रम् જે વેશ્યાનુ શરીર
बहुबाहुदण्ड ઘણાના બાહુ દંડથી
निबिडक्रोडी અતિશય આલિંગન
कृतिश्रशितम् શિથિલ થયેલુ [થી
प्रेम સ્નેહને एतासु એ એવીયો
दधाति ધારણ કરે धावक ધોબીની
शिलातुल्यासु શિલા સરખી
वेश्यासु વેશ્યાઓમાં
कः કયો માણસ

॥ श्लोक १०७ ॥

रत्याइव રતિવડે જેમ
असमसायकः વિષમ બાણવાળો
पशुपतिः મહાદેવ [(કામ)
पुत्र्याइव પુત્રી (પાર્વતી)વડે જેમ
भूमिभृतः હિમાલયની
शच्याइव ઇન્દ્રાણીથી જેમ
अप्सरसापति ઇન્દ્ર मुररिपु વિષ્ણુ
पुत्र्याइव પુત્રી (લક્ષ્મી)વડે જેમ
पाथोनिधेः સમુદ્રની
रोहिण्याइव રોહિણીવડે જેમ
सुधामरीचिः ચન્દ્રમા જેમ
अवनेःपुत्र्याइव પૃથ્વીની પુત્રી
पौलस्त्याजित રામ [(સીતા)વડેજેમ
बाहुभ्याम् બે બાહુઓ વડે
परिरभ्यते આલિંગન કરાય છે
गणिकया વેશ્યા વડે
वित्तइच्छया ધનની ઇચ્છાથી

कुष्टीअपि કોડી પણ

॥ श्लोक १०८ ॥

यासु જે વેશ્યાઓમા
व्रजन् ગમન કરનારો
याति પામે છે जनः માણસ
कदाचित् કોઈક વખત
जाम्याम् બેહેન વિષે
मातरिअपि માતાને વિષે પણ
मोहमूढः મોહથી મૂઢ થયેલ
अनेकलोकै ધણા લોકોએ
प्रतिसेवितासु સેવાએલી એવી
किम् શુ तासुवेश्यासु તે વેશ્યાઓમાં
रतिः પ્રીતિ शुभाय કલ્યાણ માટે

॥ श्लोक १०९ ॥

घनम् દ્રવ્યજ છે प्रीतिः પ્રેમ
यासा જે વેશ્યાઓની
धनमपि ધન પણ रूपम રૂપ
निरुपमम् અતિશય
चारुआचार સુન્દર આચાર
धनमूअपि ધન પણ बुद्धिः બુદ્ધિ
निरवधिः અતિશય देव દેવ પણ
यासाम જે વેશ્યાઓને
धनमपि ધન પણ
यासाम् જે વેશ્યાઓને
गुरु ગુરૂ પણ इह અહીયા
विधत्ते ધારણ કરે
वेश्यासु વેશ્યાઓમા
प्रणयम સ્નેહને इह આ જગતમા
क કયો तासु તે એવીયો
मतिमान् ડાહ્યો માણસ

॥ श्लोक ११० ॥

मास्मस्मर ન સ્મરણ કર
स्मरनरेश કામદેવ રૂપી રાજાની
वरूथिनीनाम् સેના સમાન
तासाम् તે એવીઓ
पणाम्बुजद्रशा વેશ્યાઓની
द्दशाम् નેત્રોના विलासान् કટાક્ષોને
यद्रूपदीप જેવેશ્યાનારૂપરૂપીદીવાની

कलिकासु શિખાઓમા
मनोहरासु મનોહર એવીઓ
स्नेहक्षयासु તેલને ક્ષય કરનારી
बहव ઘણા માણસો [(સ્નેહ)
शलभीभवन्ति પતગીયા પણાને
પામે છે

॥ श्लोक १११ ॥

तेभ्यः તે માણસોથી
श्वापदपेटकैः વનના પ્રાણીઓ
सह સાથે सुखैः સુખો વડે
सर्वै अपि સર્વ એવા પણ
त्रस्यते ત્રાસ પામે છે
तैःसार्धम तेઓની સાથે
भषणा કૂતરાઓ भ्रमन्ति ભમે છે
विपदाम् આપત્તીયોના
पुराद्रवप्रोन्मुखाः અતિ વેગવાળા
विध्यन्ते વિધાય છે
विविधायुधै અનેક પ્રકારના
पशव પશુઓ [આયુધોવાળા

पुण्यै પુણ્યો વડે समम् સાથે
तै તે માણસોની સાથે
समे બધાએવા येमूढा જેમુર્ખાઓ
अटवीम् જગલ પ્રત્યે
अटन्ति ભટકે છે
विकटाम ભયકર એવી
प्रारब्ध આરભેલી છે
पापर्द्धय પાપની સપત્તી જેણે

॥ श्लोक ११२ ॥

सपर्कम् સબધને
नरकैः નરકની સાથે कालिम् ક્લેશને
कुशलै પુણ્યોની સાથે
वैरम् શત્રુતાને सताम् સજ્જનોના
सगमै સોબતસાથે प्रीतिम् પ્રીતિને
भीतिभरै ભયના સમૂહ સાથે
अघैः પાપોની સાથે
परिचयम् પરિચયને કરવા
आपदाम् દુખોને
प्रेम સ્નેહ કરવાને

प्रापणैः આપનાર વસ્તુ સાથે
उद्वेगम ઉદ્વેગ કરવાને
विनयैः વિનયસાથે नयैः ન્યાયસાથે
अमिलनम् નમેલ કરવાને
चेदुईहसे જો ઇચ્છા છે તો
हे सखे હે મિત્ર
सत्वव्रात પ્રાણીયોના સમૂહને
भयकरम ભય આપનાર कुरु કર
तदा તોજ साटोपम् આડમ્બર
आन्छोटनम् શિકારને [સહિત

॥ श्लोक ११३ ॥

आक्रन्दा. રોદનના શબ્દો
वनवासिनाम् વનમાં રહેનારા
असुमताम् પ્રાણીયોના
गीतानि ગીતાં છે
तेषाम् તે પ્રાણીયોની
असृक्कुल्याः લોહીની નદીયો
कुकुमहस्तकाः કંકુવાળા હાથનાં છાપાં

अनुचराः સોબતીઓ (જાનૈયા)છે
क्रूराः ક્રૂર એવા
शुनाम કુતરાઓના राशयः સમૂહ
जन्तुव्रातयलानि પ્રાણીયોના સ-
अहो ખેદ [મૂહના માસની
रसवती રસોઈ यस्मिन् જે
मृगव्यामहे શિકાર રૂપી મહોત્મ-
श्वभ्रश्री નરક રૂપી સ્ત્રી [વમા
परिरभ्यते આલિંગન કરાય છે
मृगयुभिः શિકાર કરનારાઓ
कः કયો માણસ [વડે
तत्रगन्छेत् તે ઉત્સવમા જાય
सुधीः ડાહ્યો માણસ

॥ श्लोक ११४ ॥

ये જેઓ नीरम् પાણીને
विपिबन्ति પીયે છે
निर्झरभवम् ઝરણમાંથી ઉત્પન્ન
कुजे ઝાડીમાં [થયેલુ
ये शेरते જે જીવો સુએ છે

येचअश्नन्ति જે ખાય છે
तृणानि ઘાસને
काननभुवि જગલની ભુમિમા
भ्राम्यन्ति ભમે છે ये જે પ્રાણીયો
अहर्निशम् રાત્રિ દિવસ
स्वैर ઇચ્છા પ્રમાણે
विहारसार મનોહર વિહારથી
सुखिताः સુખી થયેલા
निर्मन्तवः અપરાધ વગરના
जन्तवः પ્રાણીયો हत्वा હણીને
तान ते પ્રાણીયોને
मृगयासु શિકારમા
क કયો માણસ समभवत थयो
श्वभ्रेषु નરકમા न નથી
अभ्यागतः અતિથિ

॥ श्लोक ११५ ॥

जीवान् પ્રાણીયોને
घ्नताम् મારનાર પ્રાણીયોની
यत्र જે શિકારમા
नभः આકાશ अबु પાણી
भूगान् પૃથ્વીમા ફરનારા
भवात्रयअर्थः ત્રણ પુરૂષાર્થ
समुपैति પામે છે हानिम् હાનિને
आखेटकम् શિકારને
पेटकम् સમૂહ રૂપ
आपदाम् દુ ખોના क. કયો માણસ
कौतूहलेनापि કૌતુકથી પણ
करोति કરે ? धीमान् ડાહ્યો માણસ

॥ श्लोक ११६ ॥

प्रहार માર
यष्ट्याद्यै લાકડી વિગેરેથી
तदनु ત્યાર પછી शिरसः મસ્તકનુ
मुडनम् મુડાવવુ अथो ત્યાર પછી
खरारोप ગધેડાપર બેસવાનો
आटोप આડમ્બર तदनु ત્યાર પછી
जगद्गालिसहनम् જગતની ગાળો
ततः ત્યાર પછી [સહન કરવી
शूलारोहः શળીપર ચઢવુ

भवति થાય છે તતઃ ત્યાર પછી
दुर्गतिगतिः નરકની ગતિ
विचार्य વિચારીને एतत् એ સઘળુ
चोर्याचरण ચોરીને આચરવાનુ
चरितम् આચરણ
मुञ्चति તજી દેછે न कः કોણ નથી

॥ श्लोक ११७ ॥

नृणाम् મનુષ્યોના प्राणा· પ્રાણો
बाह्या· બહારના यद् જે ધન
अनवयशः નિર્દોષ જશ
यत्यत् જે ધન अमल· નિર્મળ
कुलाचारः કુલનો આચાર
यत् જે ધન
अनुपममहिमा મોટો મહિમા
यत्,च જે ધન, અને
गरिमा મોટાઇ છે
कलानाम् કળાઓનુ
यत् केलि જે ધન ક્રીડા છે
असमतमा તૂલના ન અપાય એવુ
रुपरचना રૂપની રચના છે
धनम् तत् તે ધન
यैःआत्तम् જેઓએ લઈ લીંનુ
निखिलम् સમગ્રમ્ अपि પણ
तै· તે માણસોએ
सहृतम् હરણ કરેલુ છે
इदम् આ બધુ

॥ श्लोक ११८ ॥

वैरम् શત્રુતા
विश्वजनैः જગતના લોકો સાથે
अकारि કરેલુ છે
कलह· કજીયો કર્યો છે
कीर्त्या કીર્તિ સાથે
लोकद्वयीकृत्यैः બન્ને લોકોના કા-
मत्सर· મત્સર [ર્યો સાથે
उत्सवैः ઉત્સવો સાથે
विरहः વિયોગ કરેલો છે
सौख्यैः સુખો સાથે
असूयोदयः અદેખાઇનો ઉદય

प्राणैः પ્રાણો સાથે
अप्रियता અપ્રીતિ કરેલી છે
प्रियै સ્નેહીયો સાથે
अलपनम् અબોલા કરેલા છે
द्रोह દ્રોહ કરેલો છે
धर्मेच्छया ધર્મની ઈચ્છાથી સાથે
विश्रम्लेन વિશ્વાસ સાથે
हठः હઠ કરેલી છે तैः તે માણસોએ
अतिशठै અતિ દુષ્ટ એવા
यैः જે દુષ્ટોએ चौरिका ચોરી
निर्ममे નક્કી કરી છે

॥ श्लोक ११९ ॥

तत्कीर्तिः તેમની કીર્તિ
कुमुद ચન્દ્ર વિકાસી કમલ
न्दु ચન્દ્રમા
कुन्दकलिका કુન્દ પુષ્પની કળી
कर्पूरपूर કપૂરના સમૂહની
उपमा ઉપમાવાળી
तत्स्फुर्ति તેમની સ્ફુર્તિ
परमप्रमोद ઘણા હર્ષથી
विलसत्पावित्र्य ફેલાતુ પવિત્ર
પણુ રૂપી
पाथःप्रपा પાણીના પરબ જેવી
तन्मूर्ति તેઓની મૂર્તિ
स्मरपार्थिव કામદેવ રૂપી રાજાના
स्मरशशि કામરૂપી ચન્દ્રને ગળ-
स्वर्भानुः ગહુ જેવી [વામા
उद्भ्राजते શોભે છે चौर्यम् ચોરીને
यैः જેઓએ मुमुचे તજીદીધી છે
लसद्गुणगण ઉત્તમ ગુણોના સ-
મૂહ રૂપી
आराम બગીચાને બાલવામા
एकदावानलम् દાવાનલ સરખી

॥ श्लोक १२० ॥

श्रीकीर्ति અપકીર્તિના
विस्फुर्ति ફેલાવા રૂપી
लताम्बुवाहम् વેલડીને વધારવામાં
મેઘ સરખી

दौर्भाग्य दुर्भागी પણ
दैन्यअम्बुज દીનતા રૂપી કમલોને
વિકસ્વર કરવામાં
सप्तवाहम् સૂર્ય સરખી
विश्रम्भ વિશ્વાસ રૂપી
धाराधर મેઘને નાશ કરવામા
गन्धवाहम પવન સરખી
विमुञ्च તજી દે चौर्यम ચોરીને
दुरितप्रवाहम् પાપોના પ્રવાહ જેવી

॥ श्लोक १२१ ॥

नोहास्यम् હાસ્ય કરી શકતો નથી
सुरतप्रपञ्च સંભોગના પ્રપંચમાં
चतुरम् યોગ્ય એવુ
न आलिंगन આલિંગન નથી
निर्भरम् અતિશય [કરતો
न एव નથીજ उरोज સ્તન રૂપી
सरोजयुग्मम् કમલના જોડલાને
अलुठत् ફેરવતો નથી
पाणिम् હાથને
प्रमीलाम् આંખો મીચીને
अलम् બગબગ નથી કરતો નો નહિ
बिंबाधरचुंबनम् બિંબજેવા ઓષ્ટનુ
स्थिरतया શાન્તિથી [ચુંબન
कुर्यात् કરી શકતો पुमान પુરૂષ
प्रेयसीम् પ્રીયાને
अन्येषाम् પરાયાની
रमयन् વિલાસ કરતો
निकामचकितः ઘણી બીકનો માર્યો
इति એટલા માટે
काम्याः ઈચ્છા કરવા યોગ્ય
न, ता તે સ્ત્રીયો નથી

॥ श्लोक १२२ ॥

पौराणाम् નગરના લોકોની
पुरतः સમક્ષ प्रपच्य વિસ્તારીને
महिमाम् ઉત્સવને दत्तः આપેલો છે
पितृभ्याम् માત પિતાએ
स्वयम् પોતે यः જે પતિ
दत्वा આપીને

स्वकरम् પોતાના હાથને
करेण હાથ વડે वृत. વરેલો છે
सप्तार्चिषाम् અગ્નિની
साक्षिकम् સમક્ષ तम् તેવા પ્રકારના
हित्वा તજીને पतिम् ધણીને
ईहते ઇચ્છા કરે છે
यत् इतरम् જે બીજાને
या कामिनी જે સ્ત્રી
कामिनम् કામી પુરૂષને
ततनूनम् તે નિશ્ચય कथम् કેવીરીતે
आत्मसात् પોતાની भवति થાય ?
स्वच्छन्द મન પ્રમાણે
सचारिणीम् ચાલનારી

॥ श्लोक १२३ ॥

पूर्ण:अपि પૂર્ણ એવો પણ
अन्यपराभव રાહુના પરાભવ રૂપી
एकतमसा અંધકારથી
यत् सगत· જે સ્ત્રીના સંગથી
ग्रस्यते ખવાઈ જાય છે
प्रादुर्भूतकलक ઉત્પન્ન થયેલા કલંક રૂપી
पङ्ककलित: કાદવથી છવાયેલો
सुश्लोकशीतद्युति: પ્રખ્યાત ચંદ્રમા
नीचाचारविधौ નીચના આચારની વિધિમાં
महानइव મોટા માણસ જેમ
भवेत् થાય
आपातमात्रप्रीये આગ ભમાજ વહાલો
क: કોણ अस्मिन् આ એવા
स्वैरविहारकारिणि ઇચ્છા પ્રમાણે વિહાર કરનારા
सुधी ડાહ્યો મણસ
प्रीत પ્રીતિવાળો
परस्त्रीजने પરાયા સ્ત્રી વર્ગમાં

॥ श्लोक १२४ ॥

घोषेषु ગોકુલમાં
स्थितिमईहते રહેવાને ઇચ્છે છે
स:विमति: તે બુદ્ધિવગરનો માણસ

मुक्त्वा તજીને
अमराणापुरीम् દેવોની નગરીને
त्यक्त्वा તજીને
मदरमेदिनीम મંદરાચલની ભૂમિને
अवकरान् ઉકરડાને
उत्खातुम ખોદવાને
उत्कः, स. તે ઉત્સાહ કરે છે
पातुम પીવાને वाञ्छति ઇચ્છા કરે છે
मुक्तनिर्मलजलः નિર્મલ જલ તજીને
सः તે મુર્ખ
ग्राममार्गोदकम ગામડાની ગટરનુ
त्यक्त्वा તજીને [પાણી
आत्मप्रमदाः પોતાની સ્ત્રીયોને
परप्रियतमा બીજાની સ્ત્રીયોને
यः જે મૂર્ખ सेवितुम् સેવવાને
वाञ्छति ઇચ્છા કરે છે

॥ श्लोक १२५ ॥

निजअङ्गनासङ्ग પોતાની સ્ત્રીના
સગને
अनगरगात કામદેવના રગ થકી
अन्येषु બીજા પુરૂષો
वाछत्सु ઇચ્છા કરતા यथा જેમ
आत्मकोपः આપણને ક્રોધ
तथा તે પ્રમાણે परेषा બીજાને
इतिमन्यमानाः એમ માનનારા
त्यजन्ति તજી દે છે सन्तः સજ્જનો
परकीयपत्नी' બીજાની સ્ત્રીયોને

॥ श्लोक १२६ ॥

सारङ्गान् હરિણોને
भ्रमरान ભમરાઓને
इभान હાથીયોને
शलभान् પતગીયાઓને
मृत्युगतान મૃત્યુ પામેલા
कर्ण કાન घ्राण નાસિકા
शरीर સ્પર્શ ઇન્દ્રિય नेत्र આખ
रसनाकामैः જીભની ઇચ્છાથી
प्रकामोत्सुकः ઘણો ઉત્સુક એવો
दृष्टवा જોઇને

शिष्टपथ ઉત્તમ માર્ગમાં
प्रवृत्ति પ્રવૃત્તિ રૂપી
विपिनश्रेणी વનની પંક્તિના
समुत्पाटने નાશ કરવામાં
साटोपद्विपम् ઉદ્ધત હાથી જેવા
इन्द्रियव्रजम् ઇન્દ્રિયોના સમૂહને
इमम् આવા પ્રકારના
धीमान ડાહ્યા માણસો
विधत्ते ધારણ કરે છે
वशे આધિનતામા

॥ श्लोक १२७ ॥

दम्भअम्भोरुहिणी કપટરૂપી કમલનીને
विकाशनविधौ વિકસ્વર કરવામા
य જે ઇન્દ્રિયોનો સમૂહ
अम्भोजिनीवल्लभः સૂર્યના જેવો
यः જે ઇન્દ્રિયોનો સમૂહ
लापत्य લપટતાની
कलाकलाप કલાના સમૂહ રૂપી

जलधौ સમુદ્રને વિષે
पीयूषपादउपम ચંદ્રમાની ઉપમા [વાળો
स्पर्द्धा સ્પર્ધા રૂપી
वसुधारुह વૃક્ષોની आलि પંક્તિમા
जलद॰ મેઘ જેવો
य જે ઇન્દ્રિય ગણ
उत्पथप्रास्थितौ કુમાર્ગમા જવાને
पारीणः પાર પામેલો
तम् તેવા પ્રકારના
उध्धूरम ઉદ્ધત એવા
विषयिणाम् ઇન્દ્રિયો व्रातम् સમૂહને
जयन् જીતતો એવો
भद्रभाक् કલ્યાણ ભજનારો

॥ श्लोक १२८ ॥

स તે એવો प्राज्यैः દેદીપ્યમાન
ज्वलनैर्विना અગ્નિવિના [એવા
रसवतीपाक રસોઈના પાકને
चिकीर्षुः કરવાની ઈચ્છાવાળો
कुधीः મુર્ખ માણસ

त्यक्त्वा તજીને પોતમ વહાણને
अगावद्वार्धितरणम અગાધ સમુદ્ર
दोर्भ्याम ભુજાઓ વડે [તરવાને
विधित्सु કરનારો
स તે મુર્ખ માણસ
बीजानाम् બીજોના
वपनैःविना વાવેતર વિના
इच्छति ઇચ્છા કરે છે
स તે મુર્ખ क्षेत्रेषु ખેતરોમા
धान्योद्गमम ધાન્યની ઉત્પત્તિને
य· જે મુર્ખ अक्षाणाम् ઇન્દ્રિયોના
विजयैर्विना વિજય વગર
स्पृहयति ઇચ્છા કરે છે
ध्यान विधातु ધ્યાન કરવાને
शुभम् સુન્દર

॥ श्लोक १२९ ॥

रागद्वेष રાગ તથા દ્વેષના
विनिर्जय વિજય રૂપી
अम्बुजवने કમલોના વનમા

यः જે ઇન્દ્રિયોનો જય
पद्मिनीनामपति સૂર્ય જેવો
कृत्याकृत्य કરવા ન કરવા યોગ્યનો
विवेककानने વિવેક રૂપી વનમા
पयोवाहप्रवाह વરસાદના પ્રવાહ
यः જે ઇન્દ્રિયોનો જય [જેવા
सद्बोध ઉત્તમ બોધના
विरोध વિરોધ રૂપી
भूधरशिर પર્વતના શિખરને
ભેદવામા
शबप्रवाह વજ્રના પ્રહારની
उपमः ઉપમાવાળો
साम्योल्लासमयम् સમતાના ઉલ્લાસ
तम् તેવા પ્રકારનો [વાળો
इन्द्रियजयम् ઇન્દ્રિયોના જયને
कृत्वा કરીને भव था
आनदवान् આનદવાળો

॥ श्लोक १३० ॥

विद्वास પડિતો बहुशः ઘણા

विचारवचनै વિચારવાળાં વચ-
चेतः ચિત્તને [નોથી
चमत्कारिणः આશ્ચર્ય કારક
शूराः શૂરવીર પુરૂષો सन्ति છે
सहस्रशः હજારો
समरव्यापार સંગ્રામના કાર્યમા
बद्धादरा॰ આદર રાખનાર
दातारःअपि દાન આપનારા પણ
पदेपदे પગલે પગલે
घनधनैः ઘણા ધનથી
कल्पद्रुकल्पा કલ્પવૃક્ષ જેવા
कलौ કલિયુગમાં
ते,के,अपि તેવા વિરલાજ છે
इन्द्रियतस्करै ઇન્દ્રિયોરૂપીચોરોએ
अपहृतम् ચોરી લીધુ
येषा જે માણસોનુ न નથી
पुण्यम्धनम् પુણ્યરૂપી ધન

॥ श्लोक १३१ ॥

शक्रस्यएव ઇન્દ્રનુજ જેમ
सुरद्विपः ઐરાવત હાથી
मधुरिपोः,एव વિષ્ણુનુ,જ
अण्डजानाम् પક્ષીયોનો
पति સ્વામી (ગરૂડ)
श्रीदस्यएव કુબેરનુ જેમ
पुष्पकम् પુષ્પક વિમાન
पशुपतःएव મહાદેવનુજ જેમ
उक्षचूडामणिः બલદ
स्कन्धस्यएव કાર્તિક સ્વામીનુજ
भुजगभुक् મયૂર
गणपते एव ગણપતિનુ જેમ
उन्दर,वाहन ઉંદરજ વાહન છે
धन्यस्यएव ધન્ય માણસનુજ જેમ
शिवाध्वनि મોક્ષ માર્ગમા
प्रविदिता કહેલીછે यानम् વાહન
कृपा દયા कोविदैः પંડિતોએ

॥ श्लोक १३२ ॥

गाम्भिर्यम् ગમ્ભીરતાને
जलधे॰ સમુદ્રની धनम् ધન

धनपते कुबेरथी ऐश्वर्यम ઐશ્વર્યને
एकेक्षणात મહાદેવ પાસેથી
सौन्दर्यम સુન્દરતાને
स्मरत કામ દેવથી श्रियम् લક્ષ્મીને
जलशयात् વિષ્ણુ થકી
आयुः આયુષ્ दीर्घम् લાંબુ
ध्रुवात् ધ્રુવ થકી
सौभाग्यम् સૌભાગ્યને
शुभम् મનોહર એવું
अश्विनीसुत અશ્વિની કુમારના
युगात् જોડલાથી शक्ति શક્તિને
सत्याः સત્યવતીના
सुतात् પુત્ર (વ્યાસ) થકી
लात्वा લઈને तम, विदधे તેને
विधिः બ્રહ્માએ [બનાવ્યો છે
विधिमना વિધિમાં મન વાળા
चक्रे કરી છે कृपाम દયાને
यः જે માણસે अखिलेषु પ્રાણીયોમાં
॥ श्लोक १३३ ॥

नाना मौक्तिक અનેક પ્રકારના મોતીને
हेम, विद्रुम, સુવર્ણ, પરવાળા,
मणिगुम्नाश्रय મણિ તથા રત્ન રૂપી
गोमयम् છાણને दुग्धम् દુધને
दुग्ध पयोधि ક્ષીર સાગરની
ह्यारिलहरी સુન્દર મોજા સરખા
शुभ्रम् ધવલ એવા
यश सचय યશના સમૂહરૂપી
विश्वम् જગત્
विश्वजन સમગ્ર જનોને
इहनीयमहस સુન્દર પ્રભાવવાળા
स्वर्गअपवर्ग સ્વર્ગ તથા મોક્ષના
उदयम् ઉદય રૂપી વત્સને या જે
यच्छति આપે છે अनिशम निरन्तर
दयामरमवी દયારૂપી કામધેનુ
सा તે દયા રૂપી ધેનુ
रक्ष्यताम् રક્ષણ કરવું
अक्षयम् નાશ નથાય તેમ

॥ श्लोक १३४ ॥

अस्ताद्रेः અસ્તાચલ થકી
उदयम् ઉદયને रवे સૂર્યના
सः તે મુર્ખ लवणात् લવણ થકી
माधुर्यम् મીઠાશને
आस्यात् મુખ થકી अहेः સર્પના
पीयूषम् અમૃતને
कुहोः અમાવાસ્યા થકી
अनुष्णकिरण ચન્દ્રમાને
हानिम् ક્ષયને
कुपथ्यात् અપથ્ય ભોજનથી
रुजाम् રોગોના
पावित्र्यम् પવિત્ર પણાને
श्वपचात् ચ ડાલ થકી
दिनम् દિવસને रजनेः રાત્રિ થકી
दीक्षाम् દીક્ષાને श्रियाम लक्ष्मीना
सग्रहात् સ ગ્રહ થકી
कातारात् જ ગલથકી नगरम् નગરને
काक्षति ઇચ્છા કરે છે
वधात् વધ થકી यः જે
धर्मम् ધર્મને इच्छाति ઇચ્છા કરેછે
अधीः બુદ્ધિ વગરનો

॥ श्लोक १३५ ॥

धर्माणाम् ધર્મોના निधिः ભ ડાર રૂપ
आस्पदम् સ્થાનરૂપ यशसाम् યશોના
सभोगभूमि સ યોગના સ્થાન રૂપ
श्रियाम લક્ષ્મીયોના
आस्थानम् સભારૂપ
महसाम પ્રભાવોની ભૂ ભૂમિરૂપ
अविपदाम् સુખોની यानम् વહાણ
भवाम्भोधौ સ સાર સમુદ્રમા [રૂપ
स्कन्धः સ્કન્ધરૂપ
सन्मतिविरुधा સારી મતિરૂપી
વૃક્ષોના
प्रियसखी વહાલી સખીરૂપ
स्वर्गोपवर्गश्रिया સ્વર્ગ અને મોક્ષ
धन्यानाम् ધન્ય પુરૂષોને [લક્ષ્મીની
दयिता વહાલી दया દયારૂપી

अस्तु थाओ दयिता स्त्री
क्लेशै कलेशो थकी
अशेषै: समग्र एवा अलम सर्यु

॥ श्लोक १३६ ॥

कीर्तौ कीर्तिमां
कज्जलकूर्चकम् काजलनी पींछी सरखा
हलमुखम् हळना मुख जेवु
विश्वासविश्वा विश्वास रूपी पृथ्वी
तले तलमा
नानानर्थ अनेकप्रकारनाअनर्थोनी
कदर्थनावन कदर्थना रूपी वनमां
घनम मेघ सरखा
कौलीन दुष्ट कार्योने
केलिगृहम् क्रीडाना घर सरखा
प्रेमप्रौढ प्रेमरूपी मोटा
पयोदपूर मेघना समूह प्रत्ये
पवनम् वायु सरखा
सन्मान सन्मानरूपी
मुस्ताङ्कुरे मोथना अंकुरामां
कोलम् सुअर सरखा
क: कयो माणस
लसदाशय स्वच्छ आशय वाळो
अद्भूतमति: श्रेष्ठमति वाळो
भाषाम् वाणीने मृषाम् जुठी
भाषते बोले छे ?

॥ श्लोक १३७ ॥

सिन्दूर सिन्दूर
करिमुर्ध्नि हाथीना मस्तक उपर
मंदिरमणि: दीपक गेहे घरमा
देहे शरीरमा असुमान् जीव
तारुण्यम् तरुणता
चलचक्षुषि स्त्रीने विषे
द्युतिपति: सूर्य व्योम्नि आकाशमां
द्विजेश चन्द्र निशि रात्रीमा
प्रासादे देवालयमा प्रतिमा प्रतिमा
अलिके ललाटमा तिलकम् तिलक
भूषा शोभारूप

यथाजायते જેમ થાય છે
कीर्तेः કીર્તિને
केलिगृहम् ક્રીડાના ઘર સરખા
तथा તે પ્રમાણે
तनुमताम् પ્રાણીયોના
वक्त्रे મુખમા वचः વચન
सूनृतम् સત્ય વચન

॥ श्लोक १३८ ॥

हानिम् હાનિને एति પામે છે
ददताम् દાન દેનારાઓનુ
धनम् ધન उच्चैः ઘણુ એવુ
शीलतः શીલ પાલવાથી
भवति થાય છે
भोगवियोगः ભોગનો વિયોગ
जायते થાય છે तपसा તપવડે
तनुकार्श्यम् શરીરની દુબળાઇ
हीयते નાશ પામે છે
किमपि न કાંઇ પણ નહિ
अनघवाक्यैः સત્ય વચનોથી

॥ श्लोक १३९ ॥

अग्नि દેવતા शाम्यति શાન્તથાયછે
मुञ्चति મુકે છે
प्रभुःअपाम् સ્વામી, જલનો(સમુદ્ર)
औद्धत्यम् ઉદ્ધતાઇને
ओघ સમૂહ रुजाम् રોગોનો
याति,अस्तम् અસ્તને પામે છે
विकटाः ભયંકર घटाः સમૂહો
करटिनाम् હાથિયોના
आटीकते,न આવતી નથી
अन्तिकम् નજીકમા
शैथिल्यम् શિથિલ પણાને
समुपैति પામે છે सिन्धुररिपुः સિંહ
सर्पःअपि સર્પ પણ
न,उत्सर्पति નજીક આવતો નથી
द्राक् તુરતજ दूरात् દૂર
उपयाति ચાલી જાય છે
दस्युरणभीः ચોરી અને સંગ્રામની
सत्यम् वचः સત્ય વચનને [બીક

जल्पताम् બોલનારા પ્રત્યે

॥ श्लोक १४० ॥

तस्मात ते પુરૂષ થકી
वैरम् વૈર उपैतिदूरम् દૂર જાય છે
उरगश्रेणिः સર્પોની શ્રેણિ
सुपर्णात्इव ગરૂડ થકી જેમ
क्लेश नश्यति કલેશ નાશ પામે છે
भास्करात्इव સૂર્ય થકી જેમ
तमः અન્ધકાર
तस्मात् તે પુરૂષ થકી
अकस्मात् અચાનક भव થયેલો
तस्मात् તે પુરૂષ થકી भीः બીક
तुहिनात्इव હિમ થકી જેમ
अबुरुहिणी કમલિની
सजायते થાય છે नश्वरा નષ્ટ જ
सत्या સત્ય એવી
उद्गच्छति નીકળે છે गीः વાણી
यदीयवदनात् જે માણસના મુખથી
गङ्गाइव ગંગા જેમ
गौरीगुरो. હિમાલયમાંથી

॥ श्लोक १४१ ॥

अप्रेम અપ્રીતિ રૂપ
पकरुहिणीपति સૂર્યને (ઉદય માટે)
पूर्वशैलम् ઉદયાચલ સમાન
धर्मअर्थकाम ધર્મ અર્થ અને
કામ રૂપી
कमलाकर કમળોના સમૂહને
(નાશ કરવામા)
शर्वरीशम् ચન્દ્ર સમાન
स्वर्गअपवर्ग સ્વર્ગ તથા મોક્ષ રૂપી
पुरमार्गनिरोध નગરીના માર્ગને
योधम् સુભટ સમાન [રોકવામા
स्तेयम् ચોરીને निराकुरुत દૂર કરો
कीर्तिलता કીર્તિ રૂપી વેલડીને
(કાપવામા)
कुठारम् કોવાડા જેવી

॥ श्लोक १४२ ॥

कीर्तिम् કીર્તિને हन्ति નાશ કરે છે

खलः દુર્જન માણસ
बालमिलनम મુર્ખ સાથેનો મેલાપ
माहात्म्यम् મોટાઇનો
अङ्गम् શરીરને
महाव्याधिः મોટા રોગ
दुस्तनयः કુપુત્ર कुलम વંશને
विमलम निर्भल એવી
चिन्ता ચિંતા
मनश्चारुताम् મનની મનોહરતાને
स्त्रीशिलम् સ્ત્રીના શીલને
स्मरलपटः કામી માણસ
कपटः કપટ पुण्यम् પુણ્યને
गुणान् ગુણોને नीचता નીચ પણું
मर्त्यैः માણસોએ वित्तम् ધન
अदत्तम् ચોરીનુ आत्तम् મેળવ્યુ છે
इह આલોકમા यैः જેમણે
सर्वम् સર્વ વસ્તુને हतम् હણી છે
तैः તે માણસોએ इदम् આ

॥ श्लोक १४३ ॥

मुक्त्वा ખાઇને उच्चैः અતિશય
विषमम् આકરૂ विषम् ઝેરને
विषभृताम् સર્પોનુ
तैः તે માણસોએ
कामितम् ઇચ્છેલુ છે
जीवितम् જીવિતને
तै તે માણસોએ अब्धेः સમુદ્રનુ
अतुलम् અતિશય
निपीय પાન કરીને सलिलम જલને
तृष्णाक्षय· તૃષ્ણાનો ક્ષય
अभीप्सितः ઇચ્છેલો છે
क्षिप्त्वा નાખીને
कुन्तमुखम ભાલાની અણી
तैः તે માણસોએ
नयनयो. આંખોમા
कण्डुक्षतिः ખરજનનો નાશ
काङ्क्षिता ઇચ્છેલી છે
यैः જે માણસોએ आदाय લઇને
परार्धिम् પરાયાની ઋધિને

आत्मसदने પોતાના ઘરમા
पूर्त्तिः પૂર્ણતા
श्रियाईहिता લક્ષ્મીને ઈચ્છી છે

॥ श्लोक १४४ ॥

स्त्रीणाम् સ્ત્રીયોના
हारःइव હાર જેમ
अतिपीनकुचयो અતિ કઠીન સ્ત-
काचीइव ક દોરો જેમ [નો ઉપર
काचीपदे કેડ ઉપર गल्ले ગાલ ઉપર
पत्रलताइव પીલ જેમ
कज्जलमिव કાજલ જેમ
अलकारकृत् અલકાર રૂપ
चक्षुषो· નેત્રોને વિષે रेणुः રજ
भूमिविभूषण પૃથ્વીના આભૂષણ
चरणयो· બન્ને ચરણના [રૂપ
पुण्यात्मना પવિત્ર માણસોના
जायते થાય છે अन्येषाम् પરાયાના
वित्तम् ધનને अदत्तम् નહિંદીધેલા
अत्र આ જગતમા
जहताम त्याग કરનાર
पुसाम માણસોના
प्रशसापहम प्रशसानु પાત્ર

॥ श्लोक १४५ ॥

अदत्तादान ચોરીનુ
महात्म्यम માહાત્મ્ય
अहो આશ્ચર્ય છે કે
वाचामगोचरम् વાણીને અવિષય છે
यत् શાથી કે अर्थम् ધનને
आददानाम् ચોરી કરનારાઓના
अनर्थ દુ ખ अभ्योति આવે છે
सद्मानि ઘરમા

॥ श्लोक १४६ ॥

दोर्भ्याम् બન્ને હાથ થકી
ये જે માણસો जलधेः સમુદ્રના
तरन्ति તરે છે सालिलम् જલને
पद्भ्याम् બે પગ વડે
नभःप्रागणे આકાશનાઆગણામા
ये, भ्राम्यन्ति જેઓ ભમે છે

वारवाणरहिता બખ્તર વિનાના
कुर्वन्ति કરે છે યે જે માણસો
आहवम् સંગ્રામને
दुष्टाम् ભયંકર એવી
अटवीम् જંગલમાં अटन्ति ભટકે છે
पटवः ચાલાક માણસો
ते, सन्ति તેવો છે
सख्यातिगाः સંખ્યા વગરના
ते,केचित् તેવા કોઈકજ છે
चलचक्षुषा ચપલ નેત્રવાળી સ્ત્રી-
परिचयै· સોબત વડે [યોના
चित्तम् મન यदीयम् જેમનું
शुचि પવિત્ર છે

॥ श्लोक १४७ ॥

खद्योतै·इव પતંગીયાથી જેમ
भानुमान् સૂર્ય भषणैः કુતરાઓથી
कुंभीइव હાથી જેમ
जभद्विष· ઇન્દ્રનો
सारङ्गैःइव હરિણોથી જેમ
केसरी સિંહ मखभुजा દેવોના
भर्त्ताइव ધણી (ઇન્દ્ર) જેમ
दैत्यव्रजै. દૈત્યોના સમૂહોથી
सौपर्णेयःइव ગરૂડ જેમ
उरगै· સર્પોવડે मरुताम् પવનોના
स्तोमै इव સમૂહો થકી જેમ
स्वर्गिरिः મેરૂ પર્વત न નહિ
स्त्रीभिः સ્ત્રીયોથકી विभिदे ભેદાયું
यदीयहृदय જેનું હૃદય
शूराय શુરવીર એવા
तस्मै તે માણસને
नमः નમસ્કાર થાઓ

॥ श्लोक १४८ ॥

गुह्यम् ગુહ્ય વાત
दुर्जनचेतसीव દુર્જનના મનમાં
सलिलम् પાણી [જેમ
मुर्ध्निइव શિખરમાં જેમ
धात्रीभृतः પર્વતના
युद्धोर्व्यामइव સમરાંગણમાં જેમ

कातरः કાયર માણસ
कलिमल ક્લેશનો મેલ
स्वान्ते ચિત્તમા
सुसाधोःइव ઉત્તમ મુનિના જેમ
दौर्गत्यम ઉદ્ધતપણુ
धरणीरुहीव પર્વતમાં જેમ (ભેદ)
मरुताम् દેવોના ભેજે,न નથી२હેતુ
चेतोऽम्बुजे ચિત્તરૂપી કમલમા
स्थैर्यम् સ્થિર પણુ
यस्य જે માણસના
मृगीदृशाम् સ્રીયોના
विलसितम् વિલાસ
धन्याय ધન્ય એવા तस्मै તેપુરૂષને
नमः નમસ્કાર થાઓ

॥ श्लोक १४९ ॥

भ्रूभङ्गभोगैः ભ્રકુટીના ભગ રૂપી ફેણાવાળા
लसदन्तरालैः અદર ઉલાસમાન
न નહિ [એવા

एणीदृशाम् સ્રીયોના
देहसदर्पसर्पैः શરીરરૂપી ઉદ્ધત સર્પોએ
सद्ध्यानदीप' ઉત્તમ ધ્યાનરૂપી
समियाय પ્રાપ્ત થયો [દીપક
शान्तिम् શાન્તિને
तस्मै તેવા પ્રકારના
नम નમસ્કાર થાઓ
मयमिकुंजराय મુનિઓમા શ્રેષ્ઠ

॥ श्लोक १५० ॥

भूयोभारभर ઘણાભારનાસમૂહથી
अभिभूततरणी ડુબનાર વહાણ
वार्धौइव સમુદ્રમાં જેમ [જેવી
उद्भीषणे ભયકર એવા
ससारे સસારમા
सपरिग्रहा પરિગ્રહવાળી
तनुजुषा માણસોની राजिः શ્રેણી
निमज्जति ડુબે છે
अधः નીચે (નરકાદિ ગતિમાં)

तत् તેટલા માટે काक्षन्ति ઇચ્છે છે
परिग्रहम् પરિગ્રહને
जपतपश्चारित्र જપ,તપઅનેચારિત્ર
पावित्र्यधी પવિત્રતા અને બુદ્ધિ
शुद्धध्यान શુદ્ધ ધ્યાનરૂપી
विधौ ચન્દ્રમામા
विधुतुदम् રાહુ જેવા
अमुम આ પરિગ્રહને
मोक्तुम् તજીદેવાને
विमुक्तो મુક્તિ માર્ગમા
रताः પ્રેમવાળા

॥ श्लोक १५१ ॥

प्रद्वेषबन्धुः દ્વેષના બન્ધુ સરખો
कलहैकासिन्धुः ક્લેશસમુદ્રસરખો
प्रमादपीनः પ્રમાદથી પુષ્ટ થયેલો
कुमताध्वनीनः કુમતમાંદોરીજનારો
औद्धत्यहेतुः ઉદ્ધતપણાના હેતુરૂપ
धृतिधुमकेतु ધીરજ પ્રત્યે અગ્નિ
परिग्रहः પરિગ્રહ अयम् આ [જેવો

दुरितद्रुत પાપથી ઉપદ્રવ વાળો
अयम આ પગ્રિહ

॥ श्लोक १५२ ॥

पित्रो મા બાપની
उपास्तिम् સેવાને सुकृत પુણ્યની
अनुशास्तिम् શિખામણને
प्राज्ञैः વિદ્વાનો સાથે
प्रसङ्गम् સબધને
गुणवत्सु ગુણવાળા જનોમા
रगम અભિલાષાને
परिग्रहप्रेरित પરિગ્રહથી પ્રેરાયલી
चित्तवृत्ति. મનની વૃત્તિ જેની [છે
जहाति તજે છે
चैतन्यमृइव ચૈતન્યને જેમ
प्रमीतः મૃત્યુ પામેલો જન

॥ श्लोक १५३ ॥

न નથી आदित्यात સૂર્ય થકી
अपरः બીજો કોઇ
प्रतापनपट्टः તાપ આપવામાં ચતુર

न नहि अब्धेःपर समुद्र थकी बीजो
तोयवान् जल वाळो
न,एव,अन्यः बीजो नथीज
पवमानतःच पवन थकी
चटुलः चपल एवो दुष्ट न दुष्टनथी
मृत्यो परः मृत्यु थकी बीजो
नएव नथीज
अग्नेःइतरः अग्नि थकी बीजो
क्षुधाक्षुभितधीः भूख थकी लधुधी
चौरः चोर [वाळो (भुखावरो)
स्मरात काम थकी
न,इतर बीजो नथी
दोषाढ्यात् दोष थकी भरेला एवा
न नहि परिग्रहात् परिग्रह थकी
परम् बीजु अघःस्थानम् पापनु
तथा ते प्रमाणे [स्थान
सर्वथा सर्व प्रकारे

॥ श्लोक १५४ ॥

धर्मध्यानम् धर्म ध्यानने

अधीरयन् चलित करतो
तरुमृइव वृक्षने जेम
प्रोत्सर्पि चलायमान एवो
कल्पानिल कल्प कालनो वायु जेम
प्रीतिम् प्रीतिने
पकजिनीमृइव कमलनीने जेम
द्विपपतिः उन्मत हाथी
निर्मूलम् मुलमाथी
उन्मूलयन उखेडी कहाडतो
प्राविण्यम् पंडिताइने
पयोजिनीपतिमिव सूर्यने जेम
स्वर्भाणु राहु
आच्छादयन आच्छादित करतो
श्लाघाम् प्रशसाने एति पामे छे
परिग्रहः परिग्रह किमु शु ?
कदा कयारे पण
कादम्बरीपानवत् मदिरापाननी पेठे

॥ श्लोक १५५ ॥

तुम्बेषु तुबडाओमां

चापेषु ધનુષોમા
मौक्तिकेषु મોતીયોમા
गुणाधिरोपात ગુણોના આરોપણથી
महिमानम् મહિમાને
उदीक्ष्य જોઇને कार्य. કરવા જોઇએ
कदर्यै:इव લોભી જનોએ જેમ
काचनेषु દ્રવ્યમા यत्न: પ્રયાન
गुणेषुएव ગુણોમાંજ
मनस्वि પણ્ડિતોમા
मान्यै. ઉત્તમ જનોએ

॥ श्लोक १५६ ॥

दौर्जन्यसज्ञे દુર્જનતાથી ભરેલા
मनुजे મનુષ્યમા वसन्त: રહેનારા
गुणा ગુણો भवेयु: થાય नहि નહિ
गौरवाय મોટાઇ માટે
गुणाधिरोप: દોરીનુ આરોપણ
परपीडनाय બીજાને પીડા કરવા
कदापि કોઇ વખત પણ [માટે
चापेषुइव ધનુષોમાં જેમ

किं,न दृष्ट: શુ નથી જોયો ?

॥ श्लोक १५७ ॥

वेषव्युति વેશની રચના
विशदवसनातएव નિર્મલ વસ્ત્રથીજ
साध्यति થઇ શકે છે
मेध्या પવિત્ર એવી विद्या વિદ્યા
हृद्या મનોહર એવી
स्वमति પોતાની બુદ્ધિના
विभवात्एव વૈભવ થકીજ
लभ्या મળી શકે છે
अतिसभ्या શોભા વાળી
वित्तावाप्ति. ધનની પ્રાપ્તિ
भवति થાય છે बहो ઘણા
उद्यमात्एव ઉદ્યોગથીજ
दिव्या દિવ્ય એવી
वस्त्रप्रज्ञ વસ્ત્ર અને બુદ્ધિ
उद्यमपरिचयै: ઉદ્યોગના પરિચ-
प्राप्यते પ્રાપ્ત કરાય છે [યથી
नो નહિ गुणौघ: ગુણનો સમૂહ

॥ श्लोक १५८ ॥

पाषाणखण्डानि પથ્થરના ટુકડાઓ
अपि પણ मौक्तिकानि મોતી રૂપે
यत्सक्रमात् જે ગુણના સંક્રમણથી
लोलविलोचनानाम् ચપલ નેત્ર
વાળી (સ્ત્રીયો)ને
वक्षःस्थले હૃદય સ્થલમા
अलंकरणीभवन्ति આભૂષણતરીકે
થાય છે
तेषां,गुणानाम् તેવા ગુણોનો
महिमा પ્રભાવ महीयान् મોટોજ

॥ श्लोक १५९ ॥

जाति ઉત્તમ જાતિ
शारद શરદ ઋતુના
शर्वरीश्वर ચન્દ્રમાની
रुचाम् કાન્તિયોના
सौन्दर्यसहारिणी સુન્દરતાને હર-
बुद्धि: બુદ્ધિ [નારી
बहु અતિશય असमान અતુલ
वाङ्मय વિદ્યારૂપી
सरिन्नाथ સમુદ્રને
प्रमाथ મન્થન કરવામાં
अद्रिराट् મન્થાદ્રિના જેવી
दर्पकदर्प કામદેવના અહંકારરૂપી
सर्प સર્પને फणभृत સર્પોના
प्रत्यर्थी શત્રુ (ગરૂડ)ની
तुल्यम् સમાન पुनः વળી, ફેરથી
तादृक् તેવા પ્રકારનુ
गौरवभाजन સત્કારનુ પ્રાત્ર
भवति,नो, નથી થતુ
यादृक् જે પ્રમાણે
गुणानाम् ગુણોનો गण. સમૂહ

॥ श्लोक १६० ॥

ग्रामणिषुइव ગામડીઆઓમા જેમ
नागरः નગરનો રહેવાસી
अर्ककुसुम આકડાના પુષ્પના
स्तोमेषुइव સમૂહમા જેમ
अलि: ભ્રમર युवा જુવાન

मातङ्गः હાથી मरु મારવાડની
मेदिनीषुइव ભૂમિમા જેમ
मृगः હરિણ दग्धेषु સળગતા
दावेषु દાવાનલના વનમા
चक्र ચક્રવાક
चांदिरदीधितिषुइव ચન્દ્રના કિર-
ણોમા જેમ
शमीगर्भेषुइव અગ્નિમા જેમ
अम्भश्चरः જલચર પ્રાણી
नो નહિ भोगेषु ભોગોમાં
रतिंकरोति પ્રીતિ કરેછે हृदयम હૃદય
वैराग्यभाजा વૈરાગ્યવાળાઓનુ
क्वचित् કદાપણ

॥ श्लोक १६१ ॥

यद्वाछन्ति જે ઇચ્છા કરે છે न નહિ
दुर्भगामइव દુર્ભાગિણીની પેઠે
वधूम् સ્રીને
प्रोत्तुगपीनस्तनीम् ઊંચા અને કઠીન
સ્તન વાળી

यतस्तिह्यति,न, જેનથી સ્નેહકરના
तस्करैःइव ચોરો સાથે જેમ
सदा હમેશા
मुत्सुन्दरैः હર્ષથી પ્રફુલ્લિત
सोदरैः ભાઇઓ સાથે
नो, मुह्यन्ति નથી મુઝાતા
पन्नगेषुइव સર્પોમા જેમ
मणिहारेषु માણીયોના હારોમા
अपारेषु ઘણા એવા
योगउद्योग યોગના ઉદ્યોગમા
नियोगिनः જોડાયલા
प्रशमिनः શમતાવાળા
तत તે સઘળુ
साम्य સમતા (વૈરાગ્ય)નુ
लीलायितम् મહાત્મ્ય છે

॥ श्लोक १६२ ॥

यत् જે વૈરાગ્ય
ससारसरोज સસારરૂપી કમલને
નષ્ટ કરવામાં

मोमसदृशम् ચન્દ્ર સરખો છે
यत् જે વૈરાગ્ય
दम्भदीपद्युतौ કપટરૂપી દીપકની
કાન્તિ "દૂર કરવામા '
सर्प સર્પ જેવો
सूर्पकशत्रु શ બરનો અરિ (કામ)
दर्पदलने અહકારને દલવામા [તેના
यत् જે વૈરાગ્ય
चन्द्रचूडामणिः મહાદેવ સરખો
सद्बुद्धिवधू ઉત્તમ બુદ્ધિરૂપી સ્ત્રીને
विनोदसदन ક્રીડાનુ ઘર સરખો
साम्यसजीवनम् સમતાને જીવાડ-
त्वैराग्यम् વૈરાગ્યને [નારો
लसदात्मने નિર્મલ આત્માને માટે
प्रियसुहृद् પ્રિય મિત્ર સરખો
तद्देहि તેવો વૈરાગ્ય આપો
देहिप्रियम् પ્રાણીયોને પ્રિય એવો

॥ श्लोक १६३ ॥

यत् જે પ્રાણીયોનુ હૃદય
कान्ताकेलिकुठ સ્ત્રીયોની ક્રીડામા
यत् જે હૃદય [કુઠિત થયુ છે
अमृतमधुरे અમૃત જેવા મધુર
भोजने ભોજનમા
भग्नभावम ભાવ વગરનુ થયુ છે
यत् જે माल्यामोदमदम् પુષ્પોના
સુગધમા મન્દ થયુ છે
अनघनिनदे ઉત્તમ શબ્દવાળા
वाद्यवृन्दे વાજીત્રના સમૂહમા
सनिद्रम् મન્દ થયેલ છે
सद्रूपस्वरूपे સારા રૂપને જોવામા
क्षणसुखविमुखम् ક્ષણીક સુખથી
यत् જે [વિમુખ થયેલુ
क्षणे ઉત્સવમા
क्षीणकाक्षम् વાછા રહિત
यत् જે वित्ते ધનમા
वीतवाछम् ઇચ્છા વગરનુ
हृदयम् હૃદય इदम् , अभूत् આ થયુ છે
तत् તે સઘળુ विरक्तत्व વૈરાગ્યનુ

चिह्नम् લક્ષણ છે

॥ श्लोक १६४ ॥

हेमन्ते હેમન્ત ઋતુમાં
हिमवात ઠંડા પવનથી
वेल्लितवने વિંટાયેલા વનમાં
वस्त्रै विना વસ્ત્રો વિના
यत्स्थिति: જે રહેઠાણ
ग्रीष्मे ગ્રીષ્મ ઋતુમાં
भीष्मखरांशु ભયંકર સૂર્યના
कर्कश કિરણોથી તપેલા
रजःपुंजेषु રેતીના ઢગલામાં
शय्या શયન यत् જે
वर्षासु વર્ષા ઋતુમાં
गिरेः પર્વતની गुहासु ગુફાઓમાં
वसति વાસ કરવો
एकाकिनाम् એકાકી રહેતા
योगिनाम् યોગીયોના तद् તે સઘળુ
दुर्ध्याननिबन्धनैः દુષ્ટ ધ્યાનના
કારણોથી

अविजितम् નહીં જીતાયેલું
वैराग्य વૈરાગ્યનું
विस्फुर्जितम् માહાત્મ્ય છે

॥ श्लोक १६५ ॥

काव्यानाम् કાવ્યોના
करणैः કરવા વડે कृतम् બસ છે
सुरूचिरै: મનોહર એવા
वाचाम वाणीना
प्रपंचैः વિસ્તારથી सृतम् શર્યું
बाहुबलैः ભુજાઓના બલથી
अलम् બસ છે
तपसांपुरैः તપના સમૂહથી
प्रसिद्धि કીર્તિના
अंकुरैः અંકુરા સરખા
एक: ફકત એક
छेकजन ઉત્તમ માણસોના
प्रमोदविपाणि. હર્ષની દુકાન સરખો
सेव्यः સેવવો જોઇએ
विवेकः વિવેક सखे હે મિત્ર

सर्वा મધળી
येनाविना જે વિવેક વિના
इन्दुनाइव ચન્દ્ર વિના જેમ
रजनिः રાત્રી श्रेणिः પંક્તિ,સમૂહ
गुणानाम् તે ગુણોની
मुधा નિષ્ફલ છે

॥ श्लोक १६६ ॥

यस्मिन् જે વિવેક રૂપી ક્ષીર સમુદ્રમાંથી
रम्यरूचेः સુન્દર કાન્તિવાળા
यश कुमुदिनीभर्तु યશરૂપીચન્દ્રનો
भवेत् થાય છે सभव· ઉત્પત્તિ
मप्राप्त्यै પ્રાપ્તીને માટે
विबुधैश्चैः. પંડિતોએ (ઇન્દ્રાદિ)
इह આ લોકમાં [એ
गवाम् કીર્તિની (પાણીની)
यः જે વિવેક રૂપી સમુદ્ર
मेव्यते સેવાય છે
रत्नभूः રત્નની ભૂમિરૂપ
येन જે વિવેકરૂપી સમુદ્ર વડે
उद्यत् ઉત્પન્ન થતી
कति કેટલાક हारिणी મનોહર
गुणमणिश्रेणिः ગુણોરૂપી મણીયોની પંક્તિ
विश्राण्यते મેલવી શકાય છે
दत्ते આપે છે कस्य કયા માણસને
हरे·इव વિષ્ણુ ભગવાનને જેમ
एष એવો તે વિવેકરૂપી સમુદ્ર
न નહિ रमाम् લક્ષ્મીને
वैदग्ध्यदुग्धोदधिः વિવેકરૂપી ક્ષીર સમુદ્ર

॥ श्लोक १६७ ॥

वैराग्यम् વૈરાગ્યને
सुभगम् મનોહર જાણવો
तदेव તેજ यशसाम् યશનો
राशि. સમૂહ सःएव તેજ
उल्लास ઉલ્લાસમાન એવો
स्फूर्तिः नीति साएव તેજ

शुभा મનોહર છે साएव તેજ
गुणश्रेणिः ગુણોની પંકિત
मनोहरिणी મનોહર એવી
व्यानम ધ્યાનને
वन्यतमम् વધારે ધન્ય જાણવુ
तदेव તેજ वचसाओघ વાણીનો
स एव તેજ [સમૂહ
अनघ નિર્મલ જાણવો
तारासु તારાઓમા इन्दुः ચન્દ્ર જેમ
अमदभदभवन અતિશય પૂજાના
यत्र જેમા [સ્થાનક રૂપ
औचिति વિવેક
चचति શોભી રહેલો છે

॥ श्लोक १६८ ॥

घर्मांशुः સૂર્ય
ग्रहधोरणीषुइव ગ્રહોની શ્રેણી-
યોમા જેમ
करिव्रातेषुइव હાથીયોના ટોળામા
ऐरावणः ઐરાવત હાથી [જેમ
कल्पद्रुः કલ્પ વૃક્ષ
पृथिवीरुहेषुइव વૃક્ષોમાં જેમ
फणिश्रेणिषुइव સર્પોની શ્રેણિમાં
अहीश्वरः શેષ નાગ [જેમ
स्वःशैल મેરૂ પર્વત
धरणीधरेषुइव પર્વતોમા જેમ
हयस्तोमेषुइव ઘોડાઓના સમૂહ-
उच्चैःश्रवा ઇન્દ્રનો ઘોડો [મા જેમ
भाति શોભે છે
ख्यातिगृहम् કીર્તિના સ્થાન સરખો
गुणेषु સઘળા ગુણોમા
विलसन् ઉલ્લાસમાન એવો
एक ફક્ત
विवेकोदयः વિવેકનોજ ઉદય

॥ श्लोक १६९ ॥

यस्मात् જે વિનયરૂપી ચિંતામણિ-
याचकलोक યાચક લોકરૂપી [શ્રી
कोक ચકોર પ્રત્યે
रुचिमान् ચન્દ્ર સરખો

अर्थः અર્થ समर्थोदय સમર્થ
काम કામ [ઉદય વાલો
इन्द्रियचित्तवृत्ति ઇન્દ્રિયોને ચિ-
ત્તની વૃત્તિરૂપ
तटिनीप्रोत्कर्ष નદીને વધારવામા
वर्षागम વરસાદના આવવારૂપ
धर्मःच અને ધર્મ त्रिदिव સ્વર્ગનો
अपुनर्भव મોક્ષનો
भवः ઉત્પન્ન કરનારો
प्रादुर्भवति ઉત્પન કરે છે
अजसा તુરન્ત
नव्यःअयम् નવીન, આ
मुदम् હર્ષને आतनोतु વિસ્તાર કરો
महताम् મોટા પુરૂષોના
औचित्य વિવેકરૂપી
चिन्तामणिः ચિતામણિ રત્ન

॥ श्लोक १७० ॥

भक्तिः સેવા तीर्थकृताम् તીથકરોની
नतिः નમસ્કાર
प्रशमिनाम् મુનીયોનો
जैनागमानाम् જૈન સિદ્ધાન્તોનુ
श्रुति શ્રવણ मुक्तिः ત્યાગ
मत्सरिणाम् મત્સરીઓનો
पुनः વળી परिचितिः સગ
नैपुण्य ડાહાપણથી
पुण्यात्मनाम् પવિત્ર માણસોનો
अन्येषाम् બીજા માણસોના
गुणसस्तुति. ગુણનાં વખાણ
परहृतिः પરિહાર, ત્યાગ
क्रोधादि ક્રોધ વિગેરે
विद्वेषिणाम् શત્રુઓનો
पापानाम् પાપોની विरतिः વિરામ
रतिः પ્રેમ
स्वसुदृशाम् પોતાની સ્રીયો પ્રત્યે
एषागतिः એવી રીતની ગતિ
धर्मिणाम् ધર્મી માણસોની

॥ श्लोक १७१ ॥

सौजन्यम् સજ્જનતા રૂપી

जनकः પિતા प्रसू માતા
उपशम· શાન્તિ રૂપી
त्यागादरः દાનના આદર રૂપી
सोदर· ભાઇ पत्नी સ્ત્રી
पुण्यमतिः પુણ્યની બુદ્ધિરૂપી
सुहृद् મિત્ર गुणगणः ગુણોના
पुत्र· છોકરો [સમૂહ રૂપી
त्रपासगम લજ્જાના સગ રૂપી
नैर्दम्भ्यम् નિર્દમ્ભતા રૂપી
भगिनी બેન दया દયારૂપી
दुहिता દીકરી प्रीतिः પ્રીતિરૂપી
मातृस्वसा માસી
सान्द्रानंदकुटम् અતિ આનદના
कुटुम्बकम् કુટુબને [સમૂહરૂપ
इदम् આવા પ્રકારના
प्राहुः કહે છે सताम् સજ્જનોનુ
धीधनाः બુદ્ધિને ધન માનનારા

॥ श्लोक १७२ ॥

अर्चा પૂજા
अर्हताम् અરિહન્ત પ્રભુઓની
सयमिनाम् સયમવાળાઓને
नमस्या નમસ્કાર सगः સોબત
सताम् સજ્જનોની सश्रुति શ્રવણ
आगमानाम् આગમોનુ दानम् દાન
धनानाम् દ્રવ્યોનુ करुणा દયા
अगभाजाम् પ્રાણીઓ ઉપર
मार्गःअयम् આ માર્ગ
आर्यैः ઉત્તમ જનોએ
उदितः કહેલો છે शिवस्य મોક્ષનો

॥ श्लोक १७३ ॥

विस्फूर्तिमत् સ્ફુરાયમાન થતી
कीर्ति કીર્તિ
अनिंद्यविद्या પવિત્ર વિદ્યા
समृद्धिः સપત् इद्धा વૃદ્ધિપામેલી
रमणीयरुपम् મનોહર રૂપ
सौभाग्यसिद्धिः સૌભાગ્યની સિદ્ધિ
विमलंकुलम् નિર્મલ કુલ
फलानि ફળો છે धर्मस्य ધર્મનાં

बहुअपि छ એવાં अमूनि આ એવાં
॥ श्लोक १७४ ॥
सौहार्दद्रष्टि: પ્રેમવાળી દ્રષ્ટિ
सुकृतैकपुष्टि પુણ્યની પુષ્ટિ
परोपकार: બીજાને ઉપકાર
करुणाधिकार: દયાળુ પણુ
विवेकयोग: વિવેકનો સયોગ
समताभियोग: સમતાનુ ધારવુ
सतोषवृत्ति સતોષ વૃત્તિ
कृतिनाम् પુણ્યશાળીયોની
प्रवृत्ति. પ્રવૃત્તિ
॥ श्लोक १७५ ॥
ज्ञानी જ્ઞાની થઇને
विनीत: વિનયવાળો
सुभग સૌભાગ્યવાલો થઇને
सुशील· ઉત્તમશીલવાળો
प्रभुत्ववान् હોદ્દાવાળો થઇને
न्यायपथप्रवृत: ન્યાયમાર્ગે ચાલ-
नारी દાનેશ્વરી [નારો
धनाढ्य: ધનાઢ્ય થઇને
प्रशमी શાન્ત સ્વભાવવાળો
समर्थ. સત્તાવાળો થઇને
पंचअपि પાંચપણ अमी આ
भूमीषु જગત્માં
कल्पवृक्षा: કલ્પવૃક્ષ જેવા છે
॥ श्लोक १७६ ॥
दु:स्थ·अपि દરિદ્રી છતાં પણ
य: જે માણસ पातक પાપ થકી
भीतचेता: બીતામનવાળો
युवाअपि યુવાન્પણ मार કામદેવના
विकारहीन: વિકાર વગરનો
आढ्य.अपि સમર્થ છતાં પણ
य: જે માણસ
नीतिमताम् ન્યાયી જનોમાં
धुरीण અગ્રેસર છે
त्रय:अपि ત્રણ પણ अमी તેઓ
देवनदीप्रवाहा· ગંગાના પ્રવાહ
જેવા પવિત્ર છે

॥ श्लोक १७७ ॥

वृत्तिः મનોવૃત્તિ
नीतिमती નીતીવાળી रमा લક્ષ્મી
परमा અતિશય शश्वत् નિરન્તર
विनीता વિનયવાળા
सुताः પુત્રો बन्धुः ભાઈ
बन्धुरधीः મનોહર બુદ્ધિવાળો
मतिः બુદ્ધિ स्मृतिमती સ્મરણ
वशः વશ [કરનારી
प्रशसास्पदम् પ્રશસાને યોગ્ય
वीर्यम् શકિત वर्यतरम ઉત્તમ
वचः વચન मधुरम મીઠું
मूर्तिः મૂર્તિ
विस्फुर्तिभाक् દેદીપ્યમાન
सानन्दम् આનદ સહિત
विदुरै પડિતોએ
इदम् આ, એ પ્રમાણે
निगदितम् કહેલુ છે धर्मस्य ધર્મનો
लीलायितम् મહિમા છે

॥ श्लोक १७८ ॥

शास्त्रैः શાસ્ત્રો વડે
शास्त्रवताम् શાસ્ત્રવાળાઓના
बलैः બલ વડે
बलभृताम બળવાળાઓના
श्रिभिः લક્ષ્મી વડે
श्रियाशालिना લક્ષ્મી વાળાના
शीलै શીલ વડે
शीलजुषाम् શીલ ધારીયોમા
गुणैः ગુણો વડે
गुणजुषाम् ગુણીજનોના
धीभिः બુદ્ધિ વડે
धीमालिनाम् બુદ્ધિવાનોના
सर्वेषाम् સર્વના गुरुःअस्ति ગુરૂ છે
अमी આ मम મારા पुनः વળી
मत्वा માનીને इति એ પ્રમાણે
येषाम् જેઓની व्यघात् કરેલી છે
विश्वानदकरीम् જગતમાં આનદ
जगद्गुरुः જગત્નાગુરૂ [કરનારી

इति એ પ્રમાણે ख्यातिम् કિર્તિને
हुमायु હુમાયુનો
सुतः પુત્ર (અકબર)

॥ श्लोक १७९ ॥

तषाम् તે એવા चदन ચદન સરખી
चन्द्र ચન્દ્ર સરખી
मौक्तिक મોતી સરખી
कुमुद् ચદ્ર વિકાસી કમલ સરખી
कैलासशैल કૈલાસ પર્વત જેવી
उल्लसत् ઉલ્લાસ પામતી
कीर्ति કીર્તિના स्फीत વિકસ્વર
मरीचि કિરણોથી [એવા
मण्डित શુશોભિત કરી છે
दिशाम् દિશાએ જેમણે એવા
प्रौढप्रतिष्ठा મોટી કીર્તિને
स्पृशाम् સ્પર્શ કરનારા
मुनिणाम् મુનિયો
मुनिहीर મુનિયોમા હિરા જેવા
हीरविजयाह्वानाम् હીરવિજયસુરીના
शिवश्रीमताम् મોક્ષરૂપી લક્ષ્મી [વાળા
राज्ये રાજ્યમા
राजिनि મનોહર એવા
विज्ञहेमविजयः પડિતહેમવિજય
सूक्तावलिम કસ્તુરી પ્રકરણને
निर्ममे રચી છે

॥ श्लोक १८० ॥

कमलविजय કમલ વિજય
सञ्ज્ઞ નામ
प्राज्ञपारीद्र મહા પડિતના
पादद्वयकमल બન્ને ચરણ કમલના
विलासे વિલાસમા
भृङ्गताम् ભ્રમર તુલ્ય એવાને
सगतेन પ્રાપ્ત થયેલા
रसिकजनविनोदा રસિક જનોને આનદ આપનારી
सूत्रिता બનાવેલી
सूक्तिमाला આ કસ્તુરી પ્રકરણ
श्रियम् લક્ષ્મીને अयतु આપો

जनानाम् માણસોને
कठपीठे કંઠસ્થલમા
लुठन्ती રહેલી એવી

॥ श्लोक १८१ ॥

सत्सूत्र ઉત્તમ સૂત્રરૂપી
मौक्तिक મોતીયોના
महोदधितुल्य સમુદ્ર જેવી
गुम्फ રચના
प्राज्ञइन्दु' વિદ્વાનોમા ચન્દ્ર જેવા
हेमविजयेन હેમ વિજયજીએ
विनिर्मितः બનાવેલ છે
यः જે પ્રકરણ आदाय લઇને
सूक्तजल સૂક્ત રૂપી પાણીને
अबुधरा इव મેઘો જેમ
अस्मात આ રચના થકી
व्यारव्याजुषः વ્યાખ્યાન કરનારા
क्षितितलम् પૃથ્વી તલપર
सुखयन्तु સુખી થાઓ
सन्तः સજ્જનો

॥ श्लोक १ ॥

गच्छत' માર્ગે ચાલનારને
स्खलनम् સ્ખલના कापि કંઇક
भवत्येव થાયછેજ
प्रमादतः પ્રમાદથકી हसन्ति હસેછે
दुर्जनाः દુર્જન માણસો
तत्र તે વખતે
समादधति સમાધાન કરે છે
सज्जनाः ડાહ્યા માણસો

॥ श्लोक २ ॥

लब्ध्वा પ્રાપ્તકરીને यदीय જેગુરૂના
चरणाम्बुज ચરણ કમલના
तारसारम् ઉત્તમ તત્વને
स्वादच्छटा સ્વાદની પરંપરાથી
अधरित હલકો કર્યો છે
दिव्यसुधासमूहम् દિવ્ય અમૃતનો
ससार સંસાર રૂપી [સમૂહ જેણે
काननतटे વનના તટ ઉપર

हि, अटता નિશ્ચ ફરતા
अलिनाइव ભ્રમર જેવા
पीत' પીધ્યો (પાન કર્યો)
मया મે प्रवर ઉત્તમ
बोधरस જ્ઞાનનોરસ प्रवाह' પ્રવાહ

॥ श्लोक २ ॥

वन्दे વન્દન કરૂછુ मम મારા
गुरुम् ગુરૂ એવા तम् તેવા
चारित्रविजय ચારિત્ર વિજય
अभिधम् નામવાળા
परोपकारिणा પરોપકારીયોમાં
धुर्यम् પ્રથમ એવા

दत्तआनन्द આપ્યો છે આનદનો
कदम्वकम् સમૂહ જેણે

॥ श्लोक १ ॥

हीनपुण्याः પુણ્ય વગરના
नपश्यन्ति જોતા નથી
रागान्धाः અનુરાગમાં અન્ધ
तत्वसास्थितिम् તત્વની સ્થિતિને
लाभे લાભમાં
अलाभफल અલાભના ફળને
नएव નિશ્ચય लभन्ते મેળવે છે
ते તે એવા
नराधमाः અધમ માણસો

समाप्तमिदम्.

જાહેર ખબર.

શાસ્ત્રી ટાઇપથી છાપેલી ચોપડીઓ.	કિ. રૂ આ પા
છ કર્મ ગ્રંથ મૂળ (મોટા ટાઇપથી)	૦—૩—૦
જીવ વિચાર નવતત્વ દંડક લઘુ સંગ્રહણી મૂળ (મોટા ટાઈપથી)	૦—૩—૦
પૂજા સંગ્રહ (ગુજરાતી)	૨—૦—૦
વીસ સ્થાનક કથા સંગ્રહ	૦—૧૨—૦
દૂહા સંગ્રહ	૦—૧—૦
ચતુર્વિંશતિ દેશના સંગ્રહ	૦—૧૨—૦

ઉપરના પુસ્તકો નીચેને ઠેકાણેથી મળશે.

શા. બાલાભાઇ કકલભાઇ.
માંડવીની પોળ, નાગજી ભુદરની પોળ
અમદાવાદ.